

Brusel 11. června 2025
(OR. en)

6917/1/25
REV 1

Interinstitucionální spis:
2025/0059(COD)

MIGR 86
JAI 292
COMIX 79
RELEX 324
CODEC 231

LI
CH
NO
IS

NÁVRH

Č. dok. Komise:	COM(2025) 101 final/2
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se zavádí společný systém navrácení státních příslušníků třetích zemí neoprávněně pobývajících v Unii a kterým se zrušují směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES, směrnice Rady 2001/40/ES a rozhodnutí Rady 2004/191/ES

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2025) 101 final/2.

Příloha: COM(2025) 101 final/2

EVROPSKÁ
KOMISE

Ve Štrasburku dne 11.3.2025
COM(2025) 101 final/2

2025/0059 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

**kterým se zavádí společný systém navracení státních příslušníků třetích zemí
neoprávněně pobývajících v Unii a kterým se zrušují směrnice Evropského parlamentu
a Rady 2008/115/ES, směrnice Rady 2001/40/ES a rozhodnutí Rady 2004/191/ES**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

SOUVISLOSTI NÁVRHU

• **Odůvodnění a cíle návrhu**

Evropská unie zavádí integrovanou, udržitelnou a komplexní migrační politiku EU, která je spravedlivá i pevná. Pakt o migraci a azylu¹ (dále též „pakt“), na němž se v roce 2024 dohodly Evropský parlament a Rada, poskytuje EU právní rámec a nástroje k dalšímu posílení účinné správy jejích vnějších hranic a k zavedení rychlých a účinných azylových řízení. Práce pokračují plným tempem s cílem zajistit jeho komplexní provedení do poloviny roku 2026.

Ústředním pilířem Paktu o migraci a azylu je vytvoření účinného a společného systému EU pro navracení. Aby mohl jakýkoli systém řízení migrace fungovat, musí zahrnovat důvěryhodnou a účinnou návratovou politiku. Pokud lidé, kteří nemají oprávnění k pobytu, zůstávají v EU, je celý migrační a azylový systém narušen. Je to nespravedlivé vůči těm, kteří se chovají podle pravidel, máří to úsilí Evropy o přilákání a udržení talentů a v konečném důsledku to oslabuje veřejnou podporu otevřené a tolerantní společnosti. Představuje to pobídku k nelegálním vstupům a vede k tomu, že osoby, které pobývají v EU nelegálně, žijí v tísnivých podmínkách a jsou vystaveny zneužívání ze strany zločineckých sítí. V současné době opustí Unii pouze přibližně 20 % státních příslušníků třetích zemí, kterým byl vydán příkaz k opuštění Unie. Osoby, kterým bylo nařízeno opustit Unii, mnohdy unikají příslušným orgánům a často se přestěhují do jiného členského státu. Kromě toho současná mozaika 27 různých vnitrostátních systémů navracení, z nichž každý má svůj vlastní přístup a postupy, oslabuje účinnost navracení na úrovni Unie. Z toho vyplývá potřeba důkladné revize způsobu, jakým je v EU právně upravena návratová politika.

V politických směrech předsedkyně von der Leyenové na období 2024–2029² byl oznámen záměr předložit nový společný přístup k navracení s novým legislativním rámcem zaměřeným na urychlení a zjednodušení procesu navracení.

Evropská rada soustavně zdůrazňovala potřebu jednotné, komplexní a účinné politiky v oblasti navracení a zpětného přebírání³. V říjnu 2024 vyzvala Komisi, aby co nejdříve předložila nový legislativní návrh týkající se navracení⁴. V rámci paktu budou žádosti o azyl vyřizovány rychleji a účinněji. Má-li jít o udržitelný proces, musí neprodleně následovat navracení, aby se předešlo zahlcení našich systémů a nedocházelo k tomu, že lidé zůstanou v nejistotě, a také aby se zabránilo pokusům o další pohyb v rámci EU.

Na úrovni EU je návratová politika upravena směrnicí 2008/115/ES⁵ (dále jen „směrnice o navracení“). Účinnost a účelnost navracení v současné době oslabuje řada problémů, od neefektivních postupů na vnitrostátní úrovni až po nedostatečnou spolupráci třetích zemí při zpětném přebírání vlastních státních příslušníků. Do navracení je často zapojeno mnoho

¹ Nový pakt o migraci a azylu, k dispozici na adrese: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0609>.

² [Politické směry pro příští Evropskou komisi 2024–2029 – „Unie, která si klade vyšší cíle.Moje agenda pro Evropu“](#).

³ Závěry Evropské rady ze dne 9. února 2023, EUCO 1/23; závěry Evropské rady ze dne 17. října 2024, EUCO 25/24.

⁴ Závěry Evropské rady ze dne 9. února 2023, EUCO 1/23; závěry Evropské rady ze dne 17. října 2024, EUCO 25/24.

⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

orgánů a aktérů a v mnoha členských státech jde o velmi složitý proces. Stávající směrnice o navrácení ponechává při provádění pravidel EU ve vnitrostátních právních předpisech a při jejich výkladu vnitrostátními soudy značný prostor. Členské státy hlásí problémy spojené s nedostatečnou jasností pravidel a zdlouhavými správními řízeními, které narušují řádný postup. To vytváří nejednoznačnost a nejistotu jak pro dotčené státní příslušníky třetích zemí, tak i pro orgány řídící navrácení. Výkon rozhodnutí o návratu ztěžuje nedostatečná spolupráce státních příslušníků třetích zemí, kteří mohou návrat odmítnat, uprchnout nebo jinak mařit úsilí v této oblasti. Členské státy se potýkají s problémy, pokud jde o evidování státních příslušníků třetích zemí během různých fází řízení o návratu, což zpomaluje pokrok nebo brání v jeho dosažení.

Ačkoli se pokročilo při využívání dobrovolných návratů, toto úsilí brzdí absence důvěryhodné politiky v oblasti nuceného navrácení. Pokud státní příslušníci třetích zemí, kterým bylo nařízeno opustit území jednoho členského státu, uprchnou do jiného členského státu, čelí v současnosti jen nemnoha následkům: ve většině členských států začíná proces navrácení znovu – vydáním nového rozhodnutí o návratu. To narušuje rozhodnutí přijatá řádným postupem v prvním členském státě a v praxi to vede k obcházení systému navrácení.

Vnitrostátní systémy a postupy nejsou soudržné a v současné době neexistuje žádný systematický a strukturovaný proces pro identifikaci a urychlení navrácení státních příslušníků třetích zemí, kteří představují bezpečnostní riziko.

Mezi četné rozdíly v postupech členských států patří rovněž různé přístupy, pokud jde o proces zpětného přebírání. To má přímý dopad na soudržnost přístupu EU a členských států k zpětnému přebírání ze strany třetích zemí.

Reforma pravidel EU pro navrácení je zásadní součástí pokračujícího úsilí Unie o reformu pravidel pro řízení migrace. Účinné a moderní postupy pro navrácení neúspěšných žadatelů o azyl a osob setrvávajících v EU po vypršení platnosti víza mají navíc zásadní význam pro ochranu prostoru EU pro volný pohyb bez vnitřních hranic.

Od přijetí směrnice o navrácení v roce 2008 došlo k zásadní reformě prostoru svobody, bezpečnosti a práva a migrační politiky Unie. Právo EU v oblasti migrace se posunulo od právních předpisů s minimálními standardy ke sbližování postupů členských států, přičemž součástí bylo i vypracování operativních a praktických opatření a konkrétní podpora v zájmu soudržnějšího přístupu na úrovni EU. Komise se aktivně snažila zefektivnit postupy ke zlepšení účinnosti navrácení, mimo jiné prostřednictvím doporučení z let 2017⁶ a 2023⁷ a Strategie EU pro dobrovolný návrat a opětovné začlenění z roku 2021⁸. Komise jmenovala koordinátora v oblasti navrácení, který se opírá o Síť na vysoké úrovni pro navrácení.

Reforma pravidel navrácení je politickou prioritou a cílem od roku 2018, kdy Komise předložila svůj návrh na přepracování stávající směrnice o navrácení⁹. Coby součást právních

⁶ Doporučení Komise (EU) 2017/2338 ze dne 16. listopadu 2017 o zavedení společné „příručky k navrácení osob“, kterou mají příslušné orgány členských států používat při plnění úkolů souvisejících s navrácením osob, C/2017/6505, Úř. věst. L 339, 19.12.2017, s. 83.

⁷ Doporučení Komise (EU) 2023/682 ze dne 16. března 2023 ke vzájemnému uznávání rozhodnutí o navrácení a k urychlení navrácení při provádění směrnice 2008/115/ES, C/2023/1763, Úř. věst. L 86, 24.3.2023, s. 58.

⁸ Sdělení Komise: Strategie EU pro dobrovolný návrat a opětovné začlenění, Brusel, 27.4.2021, COM(2021) 120 final.

⁹ Návrh směrnice o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (přepracované znění), Brusel, 12.9.2018, COM(2018) 634 final, 2018/0329 (COD).

předpisů paktu už vstoupilo v platnost nové nařízení o řízení o návratu na hranicích¹⁰, avšak obecná pravidla pro navrácení se stále řídí směrnicí o navrácení z roku 2008, která již není pro daný účel vhodná. Tento návrh nahrazuje návrh Komise na směrnici o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, COM(2018) 634 final, 2018/0329 (COD), který Komise přijala dne 12. září 2018 a jenž byl stažen. Zbývající části iniciativy z roku 2018 nezískaly dostatečnou podporu pro úspěšné jednání spolunormotvůrců, a měly by být proto staženy.

Tento návrh má za cíl zvýšit účinnost procesu navrácení tím, že členským státům poskytne jasná, moderní, zjednodušená a společná pravidla pro efektivní řízení navrácení. Usiluje o zajištění spolupráce státních příslušníků třetích zemí s orgány prostřednictvím kombinace povinností, pobídek a důsledků při nedostatečné spolupráci. Cílem návrhu je rovněž zabránit obcházení pravidel a neoprávněnému pohybu v rámci schengenského prostoru. Návrh má zajistit, aby osoby, kterým je nařízeno opustit EU, tak učinily, a to buď nuceně, nebo dobrovolně, pokud to podmínky dovolí, a při dodržování základních práv. Kromě toho se návrh snaží poskytnout členským státům společná pravidla pro identifikaci a urychlení navrácení státních příslušníků třetích zemí, kteří představují bezpečnostní riziko. Jako součást procesu navrácení rovněž poprvé začleňuje zpětné přebírání. Návrh dále chrání základní práva navrácených osob prostřednictvím jasných procesních záruk a zajišťuje, aby rozhodnutí o návratu podléhala přezkumu, včetně práva na odvolání a zákazu navrácení, přičemž náležitá pozornost je věnována zranitelným osobám a nejlepšímu zájmu dítěte. Návrh zaceluje mezery v tomto procesu, a zamezí tak situacím, kdy by rozhodnutí o návratu vydané v jednom členském státě mohlo být obcházeno tím, že by se daná osoba přestěhovala do jiného členského státu, nebo by se kvůli přestěhování mohl výrazně zdržet výkon tohoto rozhodnutí. K dosažení tohoto cíle přispěje mechanismus pro uznávání rozhodnutí o návratu zavedený v návrhu.

Solidní a moderní právní rámec, který je pevný, ale spravedlivý, který respektuje základní práva a poskytuje Unii a členským státům nezbytné nástroje k účinnému navrácení státních příslušníků třetích zemí, kteří nemají oprávnění k pobytu, je nezbytnou součástí skutečně evropského migračního systému.

- **Soulad se stávajícími ustanoveními v dané oblasti politiky**

Tento návrh je součástí komplexního přístupu k řízení migrace, jak je stanoven v nařízení o řízení azylu a migrace¹¹, a doplňuje legislativní rámec paktu přijatý v květnu 2024. Klíčovým aspektem právních předpisů paktu je sblížení azylového řízení a řízení o návratu, a to prostřednictvím nařízení o azylovém řízení a nařízení o řízení o návratu na hranicích. Tento návrh doplňuje reformu tím, že do legislativního rámce Unie doplňuje společná pravidla pro navrácení státních příslušníků třetích zemí bez oprávnění k pobytu.

Tento návrh je v souladu s některými klíčovými novinkami stanovenými v právních aktech, jež jsou součástí paktu. Usiluje o zajištění spravedlivého a transparentního postupu jak pro státní příslušníky třetích zemí, tak pro vnitrostátní orgány. Například posouzení věku nezletilých osob v tomto návrhu odráží řešení přijaté v nařízení o azylovém řízení. Návrh rovněž stanoví jmenování zástupce pro nezletilé osoby bez doprovodu s cílem zajistit, aby se s nezletilými osobami zacházelo během celého migračního procesu náležitým způsobem a

¹⁰ Nařízení (EU) 2024/1349 ze dne 14. května 2024, kterým se zavádí řízení o návratu na hranicích a kterým se mění nařízení (EU) 2021/1148, PE/17/2024/REV/1. Úř. věst. L, 2024/1349, 22.5.2024.

¹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351 ze dne 14. května 2024 o řízení azylu a migrace, o změně nařízení (EU) 2021/1147 a (EU) 2021/1060 a o zrušení nařízení (EU) č. 604/2013 (Úř. věst. L, 2024/1351, 22.5.2024).

dostalo se jim odpovídající podpory. Povinnost státního příslušníka třetí země spolupracovat, jakož i důsledky nedostatečné spolupráce pak vyvažuje právo dotyčného státního příslušníka třetí země být o těchto povinnostech informován. Tím se vytváří jasný a spravedlivý postup pro státní příslušníky třetích zemí i pro vnitrostátní orgány.

Tento návrh je rovněž v souladu s posílenými pravidly právních aktů, jež tvoří pakt, pokud jde o státní příslušníky třetích zemí bez oprávnění k pobytu, kteří představují bezpečnostní riziko. Cílem je zajistit, aby ke správné identifikaci těchto státních příslušníků třetích zemí a k zajištění jejich rychlého a účinného navracení byly co nejvíce využívány všechny nástroje na úrovni Unie.

Pokud jde o útěk, tento návrh vychází z některých legislativních řešení, která jsou součástí nové směrnice o podmínkách přijímání¹², přičemž jsou přizpůsobena kontextu navracení s cílem zajistit soudržnější přístup v oblasti boje proti útěku.

Návrh poskytuje členským státům více možností, jak společně zvládat nelegální pohyby mezi členskými státy, za účelem ochrany prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích.

Cílem tohoto návrhu je uvést pravidla pro navracení na stejnou úroveň ambicí jako zbytek právního rámce pro migraci a správu hranic a vytvořit bezproblémovou vazbu a kontinuitu mezi různými fázemi procesu řízení migrace v Unii.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Tento návrh rovněž uvádí v účinnost strategické směry pro legislativní a operativní plánování v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva, které přijala Rada pro spravedlnost a vnitřní věci dne 12. prosince 2024. Podle strategických směrů musí Evropská unie a její členské státy zajistit, aby osoby, které nemají právo pobytu, byly skutečně navraceny. Za tímto účelem strategické směry vyzývají k vypracování a provádění asertivnějšího a komplexnějšího přístupu k navracení, a to urychlenou modernizací právního rámce a našich kapacit v kombinaci s využitím vnitřních a vnějších nástrojů, které máme k dispozici. V neposlední řadě strategické směry připomínají, že úspěšná návratová politika je základním pilířem komplexního a důvěryhodného azylového a migračního systému EU, přičemž cílem tohoto nařízení je uvést tento systém v účinnost.

Tento návrh je rovněž v souladu s opatřeními Unie v oblasti předcházení nedovolenému přistěhovalectví a boje proti němu, správy vnějších hranic Unie a zachování schengenského prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích.

Tento návrh je v souladu s přístupem EU spočívajícím v navázání vyvážených a komplexních partnerství se třetími zeměmi, v jejichž rámci by měla být migrace stěžejním tématem, a v úzké spolupráci se třetími zeměmi v oblasti navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění. Díky zvýšení účinnosti svého systému navracení bude EU schopna lépe využívat zdokonalenou spolupráci v oblasti zpětného přebírání, jež se bude opírat o všechny příslušné politiky a nástroje včetně vízové politiky, obchodu, rozvojové spolupráce a diplomacie.

¹² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1346 ze dne 14. května 2024, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu, PE/69/2023/REV/1. Úř. věst. L, 2024/1346, 22.5.2024.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Vzhledem k obsahu návrhu je právním základem čl. 79 odst. 2 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie.

Co se týče proměnné geometrie, sleduje tento návrh podobný režim jako stávající směrnice o navracení.

Podle článku 4 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvám, se Dánsko rozhodne do šesti měsíců poté, co Rada přijala navrhované nařízení, zda provede tento návrh, který navazuje na schengenské *acquis*, ve svém vnitrostátním právu.

Pokud jde o Irsko, stávající směrnice o navracení má hybridní povahu, jak je uvedeno v jejích bodech odůvodnění. Tento návrh sleduje stejný přístup, proto se na něj vztahuje jak Protokol č. 19 o schengenském *acquis* začleněném do rámce Evropské unie, připojený ke Smlouvám, tak Protokol č. 21 o postavení Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojený ke Smlouvám.

V rozsahu, v jakém navrhované nařízení rozvíjí schengenské *acquis*, se jeho ustanovení použijí na Island, Norsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko v souladu s příslušnými dohodami o přidružení těchto zemí k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis*.

• Subsidiarita

Cílem tohoto návrhu je zavést společné řízení o návratu a řešit hlavní nedostatky a problémy, s nimiž se členské státy potýkají při navracení státních příslušníků třetích zemí, kteří nemají oprávnění k pobytu v Unii. Předcházení nedovolenému přistěhovalectví a boj proti němu a zajištění návratu osob, které nemají zákonné oprávnění k pobytu, je společným zájmem členských států, jehož nemohou dosáhnout samy. V současné době stojí za mnoha nedostatky při provádění návratové politiky nedostatečná interakce mezi vnitrostátními systémy, kterou lze účinně řešit pouze na úrovni EU.

Účelem je poskytnout všem členským státům plynulé a účinné řízení a zabránit pohybu mezi členskými státy, který maří proces navracení.

Nové řízení by se mělo řídit stejnými pravidly bez ohledu na to, který členský stát je bude uplatňovat, a to v zájmu zajištění rovnosti a jednotného přístupu při zacházení se státními příslušníky třetích zemí, kteří nemají oprávnění k pobytu, jakož i jasnosti a právní jistoty pro jednotlivce.

Zavedení pravidel na vnitrostátní úrovni, jejichž cílem by bylo omezit pobídky k neoprávněnému pohybu mezi členskými státy za účelem maření návratu, by navíc neřešilo tento problém účinným způsobem. Cílů tohoto návrhu proto nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni jednotlivých členských států a z důvodu rozsahu a účinků tohoto nařízení jich může být lépe dosaženo na úrovni Unie. Unie proto musí jednat a může přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity, jak stanoví článek 5 Smlouvy o Evropské unii.

• Proporcionalita

V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné k dosažení jeho cílů.

Pokud jde o cíl zavést společné řízení o návratu, včetně mechanismu pro uznávání a výkon rozhodnutí o návratu, posílených pravidel týkajících se osob představujících bezpečnostní riziko a jasnosti procesních záruk, všechny prvky návrhu se omezují na to, co je nezbytné k tomu, aby takové společné řízení bylo zavedeno a mohlo fungovat, aby se zefektivnilo a

zjednodušilo, aby bylo zajištěno rovné zacházení se státními příslušníky třetích zemí, pokud jde o práva a záruky v souladu s právem EU a mezinárodním právem, a aby se zamezilo rozdílům ve vnitrostátních postupech, které ve svém nežádoucím důsledku podporují neoprávněný pohyb. Cílem těchto změn je nalézt správnou rovnováhu mezi spravedlivým zacházením se státními příslušníky třetích zemí a zajištěním toho, aby státní příslušníci třetích zemí, kteří se snaží zabránit svému vyhoštění z Unie, nemohli systém obcházet. Jsou zavedeny všechny nezbytné záruky, které zajistí, aby bylo se státními příslušníky třetích zemí zacházeno humánním a spravedlivým způsobem při plném dodržování Listiny.

- **Volba nástroje**

Komise navrhuje nařízení. Navzdory předložení doporučení z let 2017 a 2023 a pravidelných schengenských hodnocení, která mají členské státy motivovat k využívání všech možností flexibility směrnice o navracení, přetrvávají významné procesní překážky.

Ukázalo se, že úsilí o zlepšení účinnosti provádění nepostačuje k řešení rozdílů, pokud jde o typy používaných postupů a práva a procesní záruky pro státní příslušníky třetích zemí, a k zajištění soudržného přístupu členských států.

Nařízení, kterým se zavádí společný systém EU pro navracení, jehož ustanovení jsou přímo použitelná, zajišťuje nezbytný stupeň jednotnosti a účinnosti potřebný pro nový společný přístup k navracení. Nařízení zajišťuje, aby klíčové novinky zavedené za účelem zvýšení účinnosti, jako jsou procesní pravidla, povinnosti státních příslušníků třetích zemí a vzájemné uznávání, byly řešeny jednotně ve všech členských státech, což zabrání rušivým účinkům a mezerám ve fungování systému EU pro navracení. Kromě toho by se tím sladila pravidla pro navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí se zvláštními pravidly stanovenými v nařízení o řízení o návratu na hranicích.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Po vstupu směrnice o navracení v platnost byl v rámci odborných diskusí kontaktní skupiny pro navracení, jíž předsedá Komise a která sdružuje odborníky z členských států, Agentury pro základní práva a Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex), analyzován výklad konkrétních prvků směrnice. Díky tomu získala Komise v průběhu let jasný přehled o nejobtížnějších prvcích, pokud jde o výklad a uplatňování směrnice o navracení. Expertní skupina pro zpětné přebírání a specializované pracovní skupiny pro jednotlivé země organizované agenturou Frontex pravidelně projednávaly a analyzovaly problémy v procesu zpětného přebírání.

Podrobný obraz stávajícího systému navracení poskytují pravidelná schengenská hodnocení i tematické schengenské hodnocení v oblasti navracení z roku 2024¹³. Tým, který sestává z odborníků z členských států a Komise a jenž je podporován agenturami EU, hodnotí – v rámci vzájemného přístupu – alespoň jednou za sedm let každý členský stát a země přidružené k Schengenu, jež plně uplatňují schengenské *acquis*. Tato hodnocení často poukázala na konkrétní problémy ve vnitrostátních právních předpisech, kterými se provádí směrnice o navracení, a umožnila Komisi získat přehled o klíčových otázkách spojených s prováděním stávající směrnice.

¹³ Zpráva o tematickém schengenském hodnocení – Překlenutí nedostatků v jednotlivých státech: na cestě k účinnému systému EU pro navracení.

Návrh vychází rovněž z předběžných výsledků studie „Nedostatky a potřeby práva EU v oblasti navracení“, kterou zadalo Generální ředitelství pro migraci a vnitřní věci. Tato studie, vedená konsorciem ICF ve spolupráci s Institutem pro migrační politiku (MPI Europe), Centrem pro evropskou politiku (EPC) a sítí Odysseus, poskytla vysoce kvalitní analýzy možností nového legislativního rámce pro navracení založené na důkladných konzultacích prostřednictvím průzkumů, seminářů a rozhovorů s klíčovými zúčastněnými stranami. I když bude studie dokončena až později v průběhu roku 2025, probíhající konzultační proces v souvislosti se studií a předběžné výsledky přispěly k přípravě návrhu.

Komise vede pravidelné konzultace s odborníky z praxe v členských státech, mezinárodními organizacemi a nevládními organizacemi, a to prostřednictvím skupiny odborníků pro návraty v rámci Evropské migrační sítě (EMN-REG). V rámci probíhající práce této skupiny byly získány cenné praktické poznatky, jež zajišťují, že návrh vychází ze zkušeností z reálného světa. Skupina sehrává zásadní úlohu při usnadňování soustavné spolupráce a sdílení osvědčených postupů v oblasti navracení a opětovného začlenění. V rámci pravidelných workshopů a seminářů se zabývá klíčovými tématy, jako je poradenství v oblasti navracení, dobrovolný návrat a opětovné začlenění, návrat zranitelných skupin a alternativní opatření k zajištění. Díky struktuře skupiny bylo možné získávat průběžnou zpětnou vazbu, která v tomto návrhu slouží jako podklad pro možnosti politiky.

Návrh vychází z několika (probíhajících) výzkumných projektů v oblasti navracení a nelegální migrace financovaných z rozpočtu EU: Měření nelegální migrace a související politiky týkající se nelegální migrace obecně (MIRreM), Decentralizace studia navracení migrantů a politik v oblasti zpětného přebírání v Evropě i mimo ni (GAPS), Motivace, zkušenosti a důsledky politiky navracení a zpětného přebírání: zjištění a rozvoj účinných alternativ (MORE) a Nalezení dohody v oblasti navracení (FAIR) týkající se navracení, opětovného začlenění a zpětného přebírání. Tyto výzkumné projekty sdružují akademické pracovníky, občanskou společnost, vlády a mezinárodní organizace s cílem zkoumat regularizaci, překážky / umožňující faktory mezinárodní spolupráce v oblasti navracení, motivace, zkušenosti a důsledky návratové a readmisní politiky a aspekty lidských práv u dobrovolných a nucených návratů.

Při vypracovávání nového návrhu bylo pečlivě zváženo alternativní posouzení dopadů návrhu přepracované směrnice o navracení¹⁴, které vypracoval Evropský parlament, a usnesení Evropského parlamentu o provádění směrnice o navracení¹⁵.

Podrobný popis konzultačního procesu a důkazy, které jsou podkladem pro tento návrh, jsou uvedeny v pracovním dokumentu útvarů Komise, který bude brzy zveřejněn.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Návrh vychází z konzultací se širokou škálou zúčastněných stran, včetně členských států, evropských orgánů, mezinárodních organizací, nevládních organizací, občanské společnosti, výzkumných subjektů a třetích zemí.

V období od října 2024 do února 2025 Komise zintenzivnila již tak úzké a probíhající konzultace s klíčovými zúčastněnými stranami z řad členských států, expertů a odborníků z praxe v oblasti navracení, jakož i občanské společnosti. Konzultace proběhly na politické, strategické a technické úrovni, aby se zajistilo, že budou zohledněny situace a potřeby všech příslušných stran. V tomto kontextu sdílely zúčastněné strany s Komisí příslušné zdroje a cílené příspěvky.

¹⁴ [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/cs/document/EPRS_STU\(2019\)631727](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/cs/document/EPRS_STU(2019)631727).

¹⁵ [Přijaté texty – Provádění směrnice o navracení – čtvrtek 17. prosince 2020.](#)

Díky probíhající činnosti skupiny odborníků pro návraty v rámci Evropské migrační sítě byly získány cenné praktické poznatky, jež zajišťují, že návrh vychází z konkrétních zkušeností a praxe. Tato skupina se v minulém roce v rámci pravidelných workshopů a seminářů zabývala tématy, jako je vzájemné uznávání, poradenství v oblasti navrácení, dobrovolný návrat a opětovné začlenění, návrat zranitelných skupin a alternativní opatření k zajištění. Od listopadu 2024 se rovněž cíleně využívá k vyjadřování stanovisek, zejména pokud jde o zranitelné osoby v procesu navrácení.

Rovněž Síť na vysoké úrovni pro navrácení, které předsedá koordinátor EU pro navrácení, vedla v září 2024 a v lednu 2025 cílené diskuse, zejména o různých možnostech politiky a úvahách týkajících se návrhu.

Na Evropském fóru pro migraci v listopadu 2024 uspořádala Komise několik specializovaných schůzek věnovaných budoucím právním předpisům v oblasti navrácení, což umožnilo další formulaci názorů a myšlenek, zejména ze strany občanské společnosti.

Expertní skupina Komise pro migranty rovněž uspořádala dne 15. ledna 2025 zvláštní diskusi o budoucích právních předpisech týkajících se navrácení.

V uplynulém roce uspořádala Rada pod vedením rotujících předsednictví řadu jednání o budoucích právních předpisech v oblasti navrácení na technické, strategické a ministerské úrovni.

Od listopadu 2024 do února 2025 probíhal intenzivní konzultační proces v souvislosti se studií „Nedostatky a potřeby práva EU v oblasti navrácení“, kterou zadalo Generální ředitelství pro migraci a vnitřní věci. Tato studie, vedená konsorciem ICF ve spolupráci s Institutem pro migrační politiku (MPI Europe), Centrem pro evropskou politiku (EPC) a sítí Odysseus, umožnila důkladné konzultace prostřednictvím průzkumů, seminářů a rozhovorů s klíčovými zúčastněnými stranami.

S tím, jak práce na návrhu nabírala na intenzitě, obdržela Komise řadu písemných stanovisek, poznámek a analýz, které poukázaly na výzvy i problémy a obsahovaly návrhy řešení, přičemž všechna tato stanoviska byla při přípravě návrhu řádně zvážena.

Podrobný popis konzultačního procesu a důkazy, které jsou podkladem pro tento návrh, jsou uvedeny v pracovním dokumentu útvarů Komise, který bude brzy zveřejněn.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Komise využila odborné znalosti získané od mnoha sítí a expertních skupin působících v oblasti navrácení, včetně skupiny odborníků pro návraty v rámci Evropské migrační sítě, kontaktní skupiny pro návratovou směrnici, expertní skupiny pro zpětné přebírání, sítě na vysoké úrovni pro navrácení, které předsedá koordinátor EU pro navrácení či odborníků pracujících na studii „Nedostatky a potřeby práva EU v oblasti navrácení“.

Kromě toho Komise vzala v potaz řadu dokumentů, stanovisek a výzkumných materiálů, které jí byly předány zejména v posledních měsících, kdy se práce na návrhu zintenzivnila.

- **Posouzení dopadů**

Posouzení dopadů nebylo kvůli naléhavosti navržení nových pravidel v oblasti navrácení provedeno, avšak návrh čerpá ze široké škály konzultací, studií a hodnocení, jak je uvedeno výše.

Brzy bude zveřejněn pracovní dokument útvarů Komise, ve kterém bude uveden konzultační proces vedoucí k návrhu, jakož i analýza některých zvažovaných klíčových možností politiky.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Cílem návrhu je zjednodušit a zefektivnit stávající právní rámec, který byl dále rozvinut judikaturou Soudního dvora Evropské unie a vnitrostátních soudů, což mimo jiné vedlo ke značné složitosti při provádění pravidel.

Povinnost spolupracovat sníží administrativní zátěž členských států, neboť státní příslušníci třetích zemí budou povinni se aktivně účastnit procesu navracení tím, že poskytnou veškeré nezbytné informace a budou neustále přítomní a dostupní. Mechanismus pro uznávání a výkon rozhodnutí o návratu zabrání zdvojení úsilí ve všech členských státech a vícenásobnému posuzování téhož státního příslušníka třetí země. Kromě toho příkaz EU k návratu usnadní výměnu informací nezbytných k uznání rozhodnutí jiných členských států o návratu.

- **Základní práva**

Tento návrh respektuje základní práva a dodržuje zásady uznávané zejména Listinou základních práv Evropské unie¹⁶, jakož i závazky vyplývající z mezinárodního práva, zejména z Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků¹⁷, Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod¹⁸, Mezinárodního paktu o občanských a politických právech¹⁹, Úmluvy OSN proti mučení a Úmluvy OSN o právech dítěte²⁰.

Tento návrh zajišťuje, aby navracení probíhalo způsobem, který respektuje lidskou důstojnost, právo na život, zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení anebo trestání, právo na svobodu a bezpečnost, právo na rodinný a soukromý život včetně ochrany osobních údajů, ochranu v případě vyhoštění, zejména *zásadu nenavracení a ochranu před hromadným vyhoštěním*, zákaz diskriminace a právo na účinnou právní ochranu.

Právo na svobodu je chráněno striktním vymezením v případě zajištění, k němuž lze přistoupit pouze z konkrétních důvodů jasně stanovených v nařízení, ukáže-li se jako nezbytné a přiměřené na základě individuálního posouzení každého případu, a které podléhá soudnímu přezkumu. Nařízení rovněž stanoví rámec pro používání alternativních opatření k zajištění, která, byť jsou méně invazivní než zajištění, rovněž vedou k omezení svobody. Návrh zaručuje, že při uplatňování tohoto nařízení by měl být prvořadým hlediskem nejlepší zájem dítěte. Pro nezletilé osoby v procesu navracení platí zvláštní pravidla, zejména pokud jde o podmínky zajištění. Dále toto nařízení vnáší do řízení o návratu některé klíčové novinky, které zavedly právní předpisy paktu, zejména pokud jde o posuzování věku nezletilých osob a postup jmenování zástupce, který má doprovázet nezletilou osobu bez doprovodu. Návrh rovněž vylučuje nezletilé osoby bez doprovodu a rodiny s nezletilými osobami z návratu do zemí, se kterými existuje příslušná dohoda nebo ujednání. Posílením pravidel týkajících se státních příslušníků třetích zemí, kteří představují bezpečnostní riziko, návrh rovněž podporuje právo na bezpečnost.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Jak je uvedeno v doprovodném legislativním finančním a digitálním výkazu, investice požadované na úrovni EU a na úrovni členských států jsou slučitelné s víceletým finančním rámcem (VFR) na období 2021–2027 a mohou být financovány během VFR na období 2021–

¹⁶ Listina základních práv Evropské unie (Úř. věst. C 326, 26.10.2012, s. 391).

¹⁷ Ženevská úmluva o právním postavení uprchlíků, 1951, Sbírka smluv Organizace spojených národů.

¹⁸ Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, 1950, Rada Evropy.

¹⁹ Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, 1966, Organizace spojených národů.

²⁰ Úmluva OSN o právech dítěte, Organizace spojených národů, 1989.

2027 z fondů v oblasti vnitřních věcí s využitím Azylového, migračního a integračního fondu (AMIF)²¹. Financování po roce 2027 bude součástí vyjednávání o příštím VFR. V případě potřeby se navrhuje posílit rozpočet agentury Frontex na navrácení v letech 2025, 2026 a 2027 vnitřním přesunutím zdrojů v rámci rozpočtu agentury Frontex v závislosti na skutečné spotřebě.

Členské státy budou moci využít finanční prostředky přidělené v rámci vnitrostátních programů Azylového, migračního a integračního fondu na podporu veškerých investic potřebných do infrastruktury a postupů pro provádění tohoto nařízení. Agentura Frontex může podporovat členské státy poskytnutím zaměstnanců a prostřednictvím činností v rámci svého mandátu, jako je koordinace návratových operací, mimo jiné pokrytím nákladů souvisejících s návratovými operacemi, pronájmem letadel nebo rezervací letenek pro navrácení komerčními lety za stejným účelem.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Komise bude pravidelně monitorovat uplatňování nařízení, mimo jiné prostřednictvím schengenského hodnotícího mechanismu. Komise by měla podat zprávu o provádění nařízení pět let od vstupu tohoto nařízení v platnost.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Hlavním cílem návrhu je zjednodušit proces navrácení a zpřehlednit jej jak pro vnitrostátní orgány, tak pro dotčené státní příslušníky třetích zemí.

Návrh má podobu nařízení, a zajišťuje tak přímou použitelnost pravidel v členských státech a jednotné řízení navrácení v celé Unii. To vytváří jasnost a předvídatelnost a omezuje prostor pro obcházení systému navrácení v jednom členském státě tím, že se dotýčná osoba přestěhuje do jiného členského státu.

Společná procesní pravidla pro vydávání rozhodnutí souvisejících s navrácením: návrh obsahuje společná pravidla pro vydávání rozhodnutí o návratu a ukládání zákazů vstupu. Tím se zajišťuje rovné zacházení se státními příslušníky třetích zemí ve všech členských státech a přispívá k zajištění toho, aby nedocházelo ke zneužívání rozdílů mezi systémy členských států. Definice byly aktualizovány s ohledem na praxi uplatňovanou od přijetí směrnice o navrácení a v příslušných případech byly sladěny s definicemi v nově přijatých právních aktech tvořících pakt, čímž je zajištěna jednotnost, jasnost a předvídatelnost v průběhu celého migračního procesu. Základní práva navrácených osob jsou chráněna prostřednictvím jasných procesních záruk a je zajištěno, aby rozhodnutí o návratu podléhala přezkumu, včetně práva na odvolání a zákazu navrácení, přičemž náležitá pozornost je věnována nezletilým osobám bez doprovodu a nejlepšímu zájmu dítěte.

Posílení nuceného navrácení a motivace k dobrovolnému návratu: návrh objasňuje, kdy by rozhodnutí o návratu mělo být vykonáno vyhoštěním, a definuje dobrovolný návrat, čímž se vytváří jasnost a předvídatelnost jak pro odpovědné orgány, tak pro státní příslušníky třetích zemí. Tím se posílí dobrovolné návraty, neboť nucený návrat se stává jasným a důvěryhodným nástrojem. Návrh vyjasňuje ustanovení o monitorování nuceného navrácení.

Procesní záruky: pravidla stanovená v tomto návrhu musí být vždy prováděna při plném dodržování Listiny základních práv, včetně dodržování zásady nenavrácení, práva na

²¹ Pokud budou činnosti financovány z tematického nástroje fondu AMIF, lze tyto činnosti provádět v rámci přímého, nepřímého nebo sdíleného řízení.

svobodu, práva na účinnou právní ochranu a nejlepšího zájmu dítěte. Lhůty pro podání odvolání proti rozhodnutí o návratu se v členských státech velmi různí a mohou být v délce od několika dnů do jednoho nebo více měsíců. V souladu se základními právy musí tato lhůta poskytnout dostatek času, aby byl zajištěn přístup k účinné právní ochraně, aniž by se však zpožďovala řízení o návratu. Návrh rovněž harmonizuje pravidla o poskytování bezplatné právní pomoci a/nebo zastoupení na vyžádání, v souladu s nově přijatými pravidly v rámci paktu. Návrh je v neposlední řadě v souladu s pravidly *acquis* v oblasti azylu, pokud jde o posuzování věku nezletilých osob, jakož i o jmenování zástupce, který bude v rámci procesu navrácení doprovázet nezletilé osoby bez doprovodu. Díky vazbě na azylový proces zajišťuje návrh vhodné a soudržné zacházení s nezletilými osobami napříč pravidly Unie pro řízení migrace a přináší jasnost, zjednodušení a předvídatelnost.

Povinnost spolupracovat a právo na informace: klíčovým problémem, který maří navrácení, je nedostatečná spolupráce státního příslušníka třetí země během řízení o návratu. Návrh proto zavádí výslovnou povinnost pro státní příslušníky třetích zemí spolupracovat s vnitrostátními orgány ve všech fázích řízení o návratu, zejména za účelem zjištění a ověření jejich totožnosti a získání platného cestovního dokladu, a poskytovat osobní a biometrické údaje a cestovní informace. Navrhovaná pravidla jednak nastiňují, co spolupráce zahrnuje, jednak stanoví důsledky v případě nedostatečné spolupráce, přičemž součástí jsou i pobídky, jež mají ke spolupráci motivovat, včetně poradenství v oblasti navrácení a podpory dobrovolného návratu. Aby se zajistilo, že státní příslušník třetí země bude řádně informován o tom, co se od něj v procesu navrácení očekává, zahrnuje návrh právo státního příslušníka třetí země na informace, přičemž vychází z některých postupů v členských státech a odráží podobná ustanovení zavedená nařízením o azylovém řízení. Systém poskytuje příležitost napadnout určitá rozhodnutí a přístup k opravným prostředkům.

Řešení a prevence útěku a neoprávněného pohybu mezi členskými státy: návrh poskytuje členským státům posílená pravidla k zajištění dostupnosti státních příslušníků třetích zemí, kteří mají být navraceni, a to díky vytvoření systému, v jehož rámci bude možné lépe posuzovat a řídit riziko útěku. Zavádí taxativní seznam pro posuzování rizika útěku, zajišťuje soudržný a jednotný přístup členských států a taxativní seznam důvodů zajištění. Pravidla, jež doplňují povinnost spolupracovat a která mají za cíl zajistit, aby navracená osoba byla během celého procesu navrácení k dispozici, částečně odrážejí řešení dohodnutá pro účely azylu stanovená v právních aktech tvořících pakt, například možnost požadovat, aby se státní příslušník třetí země zdržoval v konkrétní zeměpisné oblasti (např. v určitém regionu).

Navrácení státních příslušníků třetích zemí, kteří představují bezpečnostní riziko: státní příslušníci třetích zemí, kteří nemají oprávnění k pobytu v Unii a představují bezpečnostní riziko, musí být rychle identifikováni a navraceni. Návrh proto obsahuje obecnou povinnost odpovědných orgánů provádět nezbytná ověření v rané fázi procesu navrácení s cílem podpořit identifikaci a ověřit veškerá možná bezpečnostní rizika. Návrh definuje určité kategorie státních příslušníků třetích zemí, na něž se vztahují zvláštní procesní pravidla pro osoby představující bezpečnostní riziko, například při spáchání trestného činu určité závažnosti. Na tyto státní příslušníky třetích zemí se bude vztahovat nucený návrat, delší zákaz vstupu a samostatný důvod zajištění. Návrh odráží nově přijaté právní předpisy paktu i Schengenský hraniční kodex a uvádí pravidla pro navrácení do souladu s těmito předpisy, jež všechny zahrnují pravidla pro zvláštní zacházení s migranty, kteří představují bezpečnostní riziko. Návrh rovněž poskytuje jasné záruky na ochranu základních práv.

Evropský příkaz k návratu: i když členské státy budou i nadále vydávat svá vlastní rozhodnutí o návratu, návrh zavádí evropský příkaz k návratu, který bude doplňovat rozhodnutí členských států o návratu s cílem zajistit jasnost ve všech členských státech. Evropský příkaz k návratu, což je společný formulář, který bude obsahovat klíčové prvky

rozhodnutí o návratu, bude k dispozici prostřednictvím Schengenského informačního systému. Veškeré technické změny potřebné k usnadnění rychlého přístupu k evropskému příkazu k návratu budou řešeny v souvislosti s případnými budoucími úvahami o změnách nařízení (EU) 2018/1860 o využívání Schengenského informačního systému při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Evropský příkaz k návratu bude zaveden prováděcím aktem.

Mechanismus uznávání a výkonu rozhodnutí vydaných jiným členským státem: tento návrh zavádí důležité procesní zjednodušení tím, že stanoví mechanismus pro přímý výkon rozhodnutí o návratu vydaného jiným členským státem. Podle stávajících pravidel má většina členských států povinnost vydat dané osobě nové rozhodnutí o návratu, a to i v případě, že rozhodnutí o návratu již vydal jiný členský stát. Tento návrh poskytuje členským státům nástroj k výkonu rozhodnutí o návratu, které již dříve vydal jiný členský stát. Tím by se odstranil krok v tomto procesu a zabránilo by se zdvojování činností. Do 1. července 2027 Komise přezkoumá, zda členské státy zavedly vhodná právní a technická opatření pro účinné zpracování evropských příkazů k návratu prostřednictvím Schengenského informačního systému, a přijme prováděcí rozhodnutí, které stanoví povinnost uznávat a vykonávat rozhodnutí o návratu vydané jiným členským státem. Návrh je doplněn omezenými odchylkami. Členské státy, které rozhodnutí o návratu vydají, jsou odpovědné za jeho výkon a musí využít všech vhodných prostředků k zajištění účinného navracení. Mechanismus uznávání rozhodnutí o návratu vydaných jiným členským státem je podpořen a usnadněn výše popsaným evropským příkazem k návratu. Návrh rovněž vyjasňuje proces a příslušné procesní záruky a opravné prostředky na základě zkušeností získaných při provádění doporučení Komise z roku 2023 o vzájemném uznávání rozhodnutí o navracení.

Návrat do země, s níž existuje dohoda nebo ujednání o navracení: návrh zavádí možnost navracet státní příslušníky třetích zemí, kterým bylo vydáno rozhodnutí o návratu, do třetí země, s níž existuje dohoda nebo ujednání o navracení („návratová centra“). Možnost navracení nelegálních migrantů do těchto zemí by měla podléhat zvláštním podmínkám, aby bylo zajištěno dodržování základních práv dotčených osob. Dohodu nebo ujednání lze uzavřít se třetí zemí pouze tehdy, jsou-li dodržovány mezinárodní normy a zásady v oblasti lidských práv v souladu s mezinárodním právem, včetně zásady nenavracení. Tato dohoda nebo ujednání musí stanovit způsoby přemístění, jakož i podmínky pro délku pobytu státních příslušníků třetích zemí v dané zemi, přičemž tento pobyt může být krátkodobý či dlouhodobý. Dohoda nebo ujednání musí být doplněny monitorovacím mechanismem pro posouzení provádění a zohledňovat jakékoli měnící se okolnosti ve třetí zemi. Z návratu do země, s níž existuje dohoda nebo ujednání o navracení, jsou vyloučeny nezletilé osoby bez doprovodu a rodiny s nezletilými osobami.

Zpětné přebírání jako nedílná součást procesu navracení: Návrh zpracovává zpětné přebírání jako nedílnou součást procesu navracení. Zavádí společný procesní přístup k předkládání žádostí o zpětné převzetí, mimo jiné prostřednictvím standardního formuláře pro tyto žádosti, které systematicky následují po rozhodnutí o návratu. Posiluje transparentnost a koordinaci přístupu ke třetím zemím v oblasti zpětného přebírání a zároveň zachovává flexibilitu pro členské státy. Návrh zavádí prvky pro soudržnější přístup ke třetím zemím a stanoví jasný právní základ pro předávání údajů do třetích zemí za účelem zpětného přebírání. Objasňuje, že komunikace s neuznanými subjekty třetích zemí za účelem provedení řízení o zpětném převzetí nepředstavuje uznání.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kterým se zavádí společný systém navracení státních příslušníků třetích zemí neoprávněně pobývajících v Unii a kterým se zrušují směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES, směrnice Rady 2001/40/ES a rozhodnutí Rady 2004/191/ES

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 79 odst. 2 písm. c) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru²²,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů²³,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Při vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva by Unie měla mít společnou politiku v oblasti navracení státních příslušníků třetích zemí, kteří nemají oprávnění k pobytu v Unii. Účinná návratová politika je klíčovou součástí důvěryhodného systému řízení migrace.
- (2) Toto nařízení zavádí společný systém navracení státních příslušníků třetích zemí bez oprávnění k pobytu v Unii spočívající ve společném řízení o návratu a zpětném převzetí, systému pro prevenci a řízení rizika útěku a spolupráci založené na vzájemné důvěře mezi členskými státy.
- (3) S cílem přispět k provádění komplexního přístupu stanoveného v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351²⁴ by měl být zaveden společný systém pro účinné řízení návratu neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Tento systém by měl být založen na integrované tvorbě politik, aby byla zajištěna soudržnost a účinnost akcí a opatření přijatých Uníí a jejími členskými státy jednajícími v rámci svých příslušných pravomocí.
- (4) Evropská rada soustavně zdůrazňovala význam rozhodných opatření na všech úrovních za účelem navýšení počtu návratů z Evropské unie a jejich usnadnění a urychlení. V říjnu 2024 vyzvala Evropská rada Komisi, aby co nejdříve předložila nový legislativní návrh.

²² Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

²³ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

²⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351 ze dne 14. května 2024 o řízení azylu a migrace, o změně nařízení (EU) 2021/1147 a (EU) 2021/1060 a o zrušení nařízení (EU) č. 604/2013 (Úř. věst. L 222, 22.5.2024, s. 1).

- (5) Strategické směry pro legislativní a operativní plánování v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva přijaté Radou pro spravedlnost a vnitřní věci dne 12. prosince 2024 připomínají, že úspěšná návratová politika je základním pilířem komplexního a důvěryhodného azylového a migračního systému Unie. Za tímto účelem strategické směry vyzývají k vypracování a uplatňování asertivnějšího a komplexnějšího přístupu k navracení, a to urychlenou modernizací právního rámce.
- (6) Účinná návratová politika by měla zajistit soudržnost s Paktem o migraci a azylu a přispět k jeho integritě, napomoci k řízení nedovoleného přistěhovalectví do Unie a zabránit neoprávněnému pohybu neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí mezi členskými státy s cílem chránit prostor bez kontrol na vnitřních hranicích při souběžném dodržování základních práv.
- (7) Unie a její členské státy zvyšují úsilí o zefektivnění návratových politik. Navzdory tomuto úsilí stávající právní rámec tvořený směrnicí Rady 2001/40/ES²⁵ a směrnicí 2008/115/ES²⁶ již neodpovídá potřebám migrační politiky Unie. Od přijetí směrnice 2008/115/ES v roce 2008 prošly prostor svobody, bezpečnosti a práva a migrační politika Unie značným vývojem. Právo EU v oblasti migrace se posunulo od právních předpisů s minimálními standardy ke sbližování postupů členských států. Komise usilovala o reformu pravidel pro navracení v roce 2018 návrhem na přepracování směrnice o navracení²⁷. Komise se rovněž snažila podpořit členské státy při využívání flexibility směrnice 2008/115/ES prostřednictvím doporučení (EU) 2017/2338²⁸ a (EU) 2023/682²⁹. Stávající právní rámec však narazil na své meze.
- (8) Mělo by být zavedeno pevné a spravedlivé společné řízení o návratu, které zajistí, aby státní příslušníci třetích zemí, kteří nesplňují nebo přestali splňovat podmínky vstupu, pobytu nebo bydliště na území členských států, byli navraceni humánním způsobem a při plném dodržování základních práv a mezinárodního práva. Jasná a transparentní pravidla platná ve všech členských státech by měla poskytovat jistotu dotčenému státnímu příslušníkovi třetí země a příslušným orgánům. Je důležité zjednodušit, usnadnit a urychlit řízení o návratu a zajistit, aby navracení nebylo mařeno neoprávněným pohybem do jiných členských států.
- (9) Uplatňováním pravidel podle tohoto nařízení by neměla být dotčena pravidla pro přístup k mezinárodní ochraně podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU)

²⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351 ze dne 14. května 2024 o řízení azylu a migrace, o změně nařízení (EU) 2021/1147 a (EU) 2021/1060 a o zrušení nařízení (EU) č. 604/2013 (Úř. věst. L 222, 22.5.2024, s. 1).

²⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 348, 24.12.2008, s. 98, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj>).

²⁷ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (přepracované znění), Brusel, 12.9.2018, COM(2018) 634 final, 2018/0329 (COD).

²⁸ Doporučení Komise (EU) 2017/2338 ze dne 16. listopadu 2017 o zavedení společné „příručky k navracení osob“, kterou mají příslušné orgány členských států používat při plnění úkolů souvisejících s navracením osob (Úř. věst. L 339, 19.12.2017, s. 83, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2017/2338/oj>).

²⁹ Doporučení Komise (EU) 2023/682 ze dne 16. března 2023 ke vzájemnému uznávání rozhodnutí o navracení a k urychlení navracení při provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES, C(2023) 1763 (Úř. věst. L 86, 24.3.2023, s. 58, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/682/oj>).

2024/1348³⁰. V příslušných případech jsou pravidla stanovená v tomto nařízení doplněna zvláštními pravidly, jež propojují zamítavá rozhodnutí o azylu a rozhodnutí o návratu, pokud jde o vydání těchto rozhodnutí a opravné prostředky, podle nařízení (EU) 2024/1348, a řízením o návratu na hranicích podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1349³¹.

- (10) Toto nařízení respektuje základní práva státních příslušníků třetích zemí a dodržuje zásady uznávané zejména Listinou základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a Ženevskou úmluvou o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 doplněnou Newyorským protokolem ze dne 31. ledna 1967 (dále jen „Ženevská úmluva“). Mělo by být uplatňováno v souladu s Listinou, obecnými zásadami práva Unie a příslušným mezinárodním právem.
- (11) Při uplatňování tohoto nařízení by měly být dodržovány zásada nenavracení a zákaz hromadného vyhoštění stanovené v článku 19 Listiny. Nikdo nesmí být vystěhován, vyhoštěn ani vydán do třetí země, v níž mu hrozí vážné nebezpečí, že by mohl být vystaven trestu smrti, mučení nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.
- (12) Členský stát, na jehož území je neoprávněně pobývajícím státní příslušník třetí země odhalen, je odpovědný za zajištění jeho navrácení. Po odhalení neoprávněného pobytu by měly členské státy státního příslušníka třetí země urychleně identifikovat a provedením vyhledávání v příslušných unijních a vnitrostátních databázích ověřit možná bezpečnostní rizika. Členské státy by měly posoudit případnou zranitelnost a provést v příslušných případech zdravotní prohlídku.
- (13) Příslušné orgány by měly ověřit soulad se zásadou nenavracení na základě individuálního posouzení s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem. Dotčený státní příslušník třetí země by měl co nejrychleji předložit důkazy týkající se jeho osobní situace. Mělo by být možné vycházet ze stávajícího důkladného posouzení všech relevantních okolností provedeného v předchozích fázích řízení. Jakákoli změna okolností a jakýkoli nový prvek dokládající riziko by měly být prozkoumány.
- (14) Je nezbytné, aby členské státy mohly pružněji a cíleněji spolupracovat, a to i prostřednictvím nových dvoustranných dohod nebo ujednání, za účelem omezení pohybu neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí přes společné vnitřní hranice a zajištění ochrany schengenského prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích.
- (15) Jakmile se zjistí, že státní příslušník třetí země nesplňuje nebo přestal splňovat podmínky vstupu, pobytu nebo bydliště na území členských států, mělo by být rychle vydáno rozhodnutí o návratu, a to na základě individuálního posouzení zohledňujícího všechny skutečnosti a okolnosti.
- (16) Je nezbytné zajistit, aby byly podstatné prvky rozhodnutí o návratu vydaného členským státem zadány do zvláštního formuláře jako evropský příkaz k návratu a zpřístupněny spolu se záznamem o navrácení v Schengenském informačním systému

³⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1348 ze dne 14. května 2024 o zavedení společného řízení o mezinárodní ochraně v Unii a o zrušení směrnice 2013/32/EU (Úř. věst. L 222, 22.5.2024, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1348/oj>).

³¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1349 ze dne 14. května 2024, kterým se zavádí řízení o návratu na hranicích a kterým se mění nařízení (EU) 2021/1148 (Úř. věst. L, 2024/1349, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj>).

nebo prostřednictvím dvoustranné výměny informací s jiným členským státem. Evropský příkaz k návratu by měl následně podpořit uznání a výkon rozhodnutí o návratu vydaných jiným členským státem, pokud se státní příslušník třetí země neoprávněně přestěhuje do jiného členského státu.

- (17) Často, a zejména v případech, kdy státní příslušník třetí země nespolupracuje, je pro příslušné orgány obtížné určit v okamžiku vydání rozhodnutí o návratu zemi návratu. V takových případech by příslušné orgány měly určit zemi návratu na základě dostupných informací a uvést nejpravděpodobnější zemi nebo země v rozhodnutí o návratu.
- (18) Pokud se na státního příslušníka třetí země pobývajícího na území členského státu vztahuje vykonatelné rozhodnutí o návratu vydané jiným členským státem, mělo by být toto rozhodnutí uznáno a vykonáno. Uznávání a výkon rozhodnutí o návratu by měly usnadnit a urychlit proces navracení na základě posílené spolupráce a vzájemné důvěry mezi členskými státy. Mohou rovněž přispět k odrazování od nelegální migrace a neoprávněného druhotného pohybu v rámci Unie, jakož i k omezení prodlev v procesu navracení. Opravný prostředek proti rozhodnutí o návratu by měl být uplatněn ve vydávajícím členském státě.
- (19) Ode dne použitelnosti tohoto nařízení by členské státy měly zavést právní a technická opatření s cílem zajistit, aby bylo možné zpřístupnit evropský příkaz k návratu prostřednictvím Schengenského informačního systému. Komise by do 1. července 2027, tedy rok po dni použitelnosti nařízení (EU) 2024/1351, měla přezkoumat, zda členské státy zavedly vhodná právní a technická opatření pro účinné zpracování evropských příkazů k návratu prostřednictvím Schengenského informačního systému. Na základě tohoto přezkumu by Komise měla přijmout prováděcí rozhodnutí, kterým by se uznávání vykonatelných rozhodnutí o návratu, podpořených evropským příkazem k návratu, mělo stát povinným.
- (20) Účinkům vnitrostátních návratových opatření by měl být nadále poskytován unijní rozměr, a to zavedením zákazu vstupu, který by se vztahoval na vstup a pobyt na území všech členských států. Délka zákazu vstupu by se měla určit po řádném zvážení všech relevantních okolností daného jednotlivého případu a v zásadě by neměla překročit deset let. Pokud je neoprávněně pobývajícím státní příslušník třetí země odhalen při výstupních kontrolách na vnějších hranicích, mohlo by být vhodné uložit zákaz vstupu s cílem zabránit budoucímu opětovnému vstupu, a tím snížit rizika nedovoleného přistěhovalectví.
- (21) Státní příslušníci třetích zemí mohou být navraceni na základě donucovacích opatření prostřednictvím vyhoštění nebo na základě dobrovolného splnění povinnosti opustit území. Oba typy návratu by měly být propojeny, aby se zabránilo mezerám v systému. Zatímco spolupracující státní příslušníci třetích zemí by měli být i nadále navraceni především prostřednictvím dobrovolného návratu, mají posílená pravidla pro vyhoštění zajistit přímý a bezprostřední důsledek v případě, že státní příslušník třetí země nedodrží datum, do kterého musí opustit území. Donucovací opatření by měla podléhat zásadám proporcionality a účinnosti, pokud jde o použité prostředky a sledované cíle.
- (22) Společná pravidla jsou nezbytná k zajištění toho, aby státní příslušníci třetích zemí, kteří představují bezpečnostní riziko a nemají oprávnění k pobytu v Unii, byli účinně identifikováni a rychle navraceni. Je nezbytné zajistit, aby byly prováděny příslušné kontroly s cílem identifikovat a označit státní příslušníky třetích zemí s bezpečnostními riziky, mimo jiné prostřednictvím prověřování stanoveného v nařízení

Evropského parlamentu a Rady 2024/1356³². V případě státních příslušníků třetích zemí, kteří představují bezpečnostní riziko, by pravidlem mělo být vyhoštění a mělo by být možné odchýlit se od obecných pravidel s cílem stanovit delší zákaz vstupu či delší dobu zajištění a od využívání zvláštních zajišťovacích zařízení, aby osoby, které ohrožují bezpečnost Unie, byly rychle vyhoštěny.

- (23) Nová pravidla by měla rozšířit možnosti členských států zajistit navrácení do třetích zemí prostřednictvím dalších nástrojů. Mělo by být možné uzavřít zvláštní dohody nebo ujednání se třetími zeměmi s cílem poskytnout členským státům více možností navrácení za podmínky, že dotyčná třetí země dodržuje mezinárodní normy v oblasti lidských práv a zásadu nenavrácení. Dohoda nebo ujednání by měly zejména stanovit způsoby přemístění, podmínky pobytu v dané zemi, způsoby v případě navazujícího návratu do země původu, důsledky v případě porušení nebo významných změn, které mají nepříznivý dopad na situaci ve třetí zemi, a nezávislý monitorovací orgán nebo mechanismus pro posuzování provádění dohody nebo ujednání. Tyto dohody nebo ujednání budou představovat uplatňování práva Unie pro účely čl. 51 odst. 1 Listiny.
- (24) Dobře fungující schengenský prostor bez kontrol na vnitřních hranicích stojí na účinném a účelném uplatňování příslušného *acquis* členskými státy. Nařízení Rady (EU) 2022/922 zavádí hodnotící a monitorovací mechanismus k ověření uplatňování schengenského *acquis* prostřednictvím pravidelných, neohlášených a tematických hodnocení, a to i v souvislosti s účinným navrácením státních příslušníků třetích zemí bez oprávnění k pobytu a dodržováním základních práv. Tento mechanismus umožňuje rychle identifikovat nedostatky, které by mohly narušit správné fungování schengenského prostoru, a zajišťuje řádné řešení těchto nedostatků.
- (25) Při uplatňování postupů navrácení by se členské státy měly v souladu s článkem 24 Listiny a s Úmluvou OSN o právech dítěte z roku 1989 řídit především zásadou nejlepšího zájmu dítěte. Při individuálním posuzování toho, co je v nejlepším individuálním zájmu dítěte, by členské státy měly zejména náležitě zohledňovat blaho a sociální vývoj nezletilé osoby v krátkodobém, ve střednědobém a v dlouhodobém výhledu, její bezpečnost a ochranu, názory nezletilé osoby úměrně jejímu věku a vyspělosti, jakož i její původní prostředí. Nezletilou osobu bez doprovodu by měl ve všech fázích procesu navrácení doprovázet zástupce.
- (26) Existují-li důvody k pochybnostem o tom, zda je státní příslušník třetí země nezletilou osobou, mělo by být provedeno posouzení věku. Za účelem zajištění soudržnosti v rámci řízení migrace v Unii by se měl použít stejný postup, jaký je stanoven v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1348³³. Při posuzování věku by členské státy měly zohlednit zejména příslušné pokyny Agentury Evropské unie pro otázky azylu.
- (27) V zájmu posílení účinnosti řízení o návratu by měla být stanovena jasná odpovědnost státních příslušníků třetích zemí. Státní příslušníci třetích zemí by měli spolupracovat s orgány ve všech fázích řízení o návratu. Státní příslušníci třetích zemí by měli zůstat k dispozici a poskytnout nezbytné informace pro přípravu návratu. V případě nedodržení

³² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1356 ze dne 14. května 2024, kterým se zavádí prověřování státních příslušníků třetích zemí na vnějších hranicích a mění nařízení (ES) č. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 a (EU) 2019/817 (Úř. věst. L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>).

³³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1348 ze dne 14. května 2024 o zavedení společného řízení o mezinárodní ochraně v Unii a o zrušení směrnice 2013/32/EU (Úř. věst. L 222, 22.5.2024, s. 1).

povinnosti spolupracovat by měly být stanoveny účinné a přiměřené důsledky, včetně například snížených dávek a příspěvků poskytovaných v souladu s vnitrostátními právními předpisy, zabavení cestovních dokladů nebo prodloužení doby zákazu vstupu. Příslušné orgány by měly informovat státního příslušníka třetí země o různých fázích řízení o návratu, o jeho povinnostech a důsledcích nedodržení těchto povinností.

- (28) Tímto nařízením by neměla být dotčena možnost členských států ukládat v příslušných případech státním příslušníkům třetích zemí spadajícím do oblasti působnosti tohoto nařízení trestní sankce v souladu s vnitrostátním trestním právem.
- (29) Měl by být zaveden soubor opravných prostředků proti rozhodnutím souvisejícím s navrácením, aby se zajistila účinná ochrana zájmů dotčených osob. V případech odvolání k soudnímu orgánu nebo soudního přezkumu by osobám, které nemají dostatečné prostředky, měla být na vyžádání zpřístupněna nezbytná právní pomoc.
- (30) Aby se zlepšila účinnost řízení o návratu a zároveň se zajistilo dodržování práva na účinnou právní ochranu podle článku 47 Listiny, měla by být odvolání proti rozhodnutím souvisejícím s navrácením pokud možno omezena na jednu soudní úroveň. Pravidla tohoto nařízení týkající se odvolání a odkladného účinku by měla být v souladu s právem na účinnou právní ochranu stanoveným v článku 47 Listiny základních práv.
- (31) Členským státům by měly být poskytnuty nezbytné nástroje pro posuzování, řízení a prevenci rizika útěku. Společná pravidla by měla zefektivnit posuzování tohoto rizika v jednotlivých případech a jejich cílem by mělo být větší využívání účinných alternativních opatření k zajištění v členských státech v zájmu účinného řízení procesu navrácení.
- (32) Mělo by být možné uložit zajištění, je-li to přiměřené a nezbytné, a to po individuálním posouzení každého případu, včetně zvážení případné zranitelnosti, a pouze za účelem přípravy návratu. Za tímto účelem by mohlo být zajištění uloženo, existuje-li riziko útěku státních příslušníků třetích zemí, brání-li státní příslušníci třetích zemí navrácení nebo se mu vyhýbají, představují-li bezpečnostní riziko nebo nevyhovují-li alternativním opatřením k zajištění, nebo je-li zajištění nezbytné k určení nebo ověření totožnosti nebo státní příslušnosti. Orgány by měly jednat s náležitou pečlivostí a zajištění by mělo trvat pouze co nejkratší dobu, která nesmí překročit 24 měsíců. V případech, kdy vnitrostátní právo stanoví zajištění nezletilých osob, by měl být prvořadým hlediskem nejlepší zájem dítěte. Měla by být použita jiná, mírnější donucovací opatření k zajištění, pokud je lze účinně uplatnit na neoprávněně pobývajících státních příslušnících třetích zemí.
- (33) Navrácení státních příslušníků třetích zemí, kteří představují bezpečnostní riziko, vyžaduje zvláštní opatření zaměřená na ochranu práv a svobod druhých. Mělo by proto být možné zajistit tyto státní příslušníky třetích zemí na delší dobu, přičemž každé takové zajištění musí být v souladu se zásadou proporcionality.
- (34) Se zajištěnými státními příslušníky třetích zemí by se mělo zacházet humánním a důstojným způsobem při dodržování jejich základních práv a v souladu s mezinárodním a vnitrostátním právem, s přihlédnutím k praktickým pokynům Výboru Rady Evropy pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení. Zajištění by zpravidla mělo probíhat ve zvláštních zajišťovacích zařízeních nebo speciálních pobočkách jiných zařízení. Pokud členský stát nemůže takové zařízení poskytnout, lze

se uchýlit k umístění ve věznici, přičemž státní příslušníci třetích zemí budou odděleni od běžných vězňů.

- (35) Důvody zajištění stanovenými v tomto nařízení nejsou dotčeny jiné důvody zajištění, včetně důvodů zajištění v rámci trestního řízení, které jsou použitelné podle vnitrostátního práva a nesouvisejí s neoprávněným pobytem státního příslušníka třetí země.
- (36) Povinnost každého státu převzít zpět své vlastní státní příslušníky představuje základní zásadu státní svrchovanosti a mezinárodní spolupráce. Povinnost států přijímat zpět své vlastní státní příslušníky je považována za zásadu mezinárodního obyčejového práva. Existenci takové povinnosti dále dokládá ustálená praxe států při provádění dohod a ujednání o zpětném přebírání osob spolu s uznáním této zásady z jejich strany jako nezbytného aspektu mezinárodní spolupráce při řízení migrace.
- (37) Systematický a koordinovaný přístup členských států ke zpětnému přebírání má zásadní význam pro usnadnění navracení státních příslušníků třetích zemí. Nedostatečné kroky navazující na vykonatelná rozhodnutí o návratu mohou ohrozit účinnost společného přístupu k navracení. Po vykonatelných rozhodnutích o návratu by měla systematicky následovat veškerá nezbytná opatření k provedení návratu, včetně předkládání žádostí o zpětné převzetí orgánům třetích zemí v případech, kdy existuje pochybnost o státní příslušnosti nebo je třeba získat cestovní doklad.
- (38) Přestože zpětné přebírání rovněž závisí na spolupráci třetích zemí, členské státy by měly zaujmout soudržný přístup ke zvýšení účinnosti a účelnosti řízení o zpětném převzetí a k zajištění jednoty mezi sebou. V zájmu posílení soudržného přístupu Unie by měla být zajištěna transparentnost a koordinace angažovanosti se třetími zeměmi, a to i v souvislosti s jednáním o nástrojích pro zpětné přebírání. V zájmu zajištění účinného navracení by komunikace s příslušnými subjekty třetích zemí pro účely řízení o zpětném převzetí neměla znamenat diplomatické uznání dotčených subjektů třetích zemí.
- (39) Účinná řízení o návratu se opírají o efektivní správní spolupráci a sdílení informací mezi členskými státy. Výměna informací, včetně sdílení údajů o totožnosti a státní příslušnosti státních příslušníků třetích zemí, jejich cestovních dokladů a dalších relevantních informací, by měla být založena na jasných pravidlech, včetně pravidel stanovených v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860³⁴. Tato pravidla by měla respektovat zásady ochrany údajů a práva dotčené osoby a zajistit, aby tyto informace byly přesné a byly používány pouze pro účely navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění a aby byly chráněny před neoprávněným přístupem, zveřejněním nebo použitím.
- (40) Členské státy by měly přijmout nezbytná opatření k zajištění toho, aby příslušné orgány dodržovaly směrnici [...], kterou se mění směrnice 2012/29/EU, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu, s cílem podpořit oznamování trestných činů a posílit důvěru v soudní systém.

³⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860 ze dne 28. listopadu 2018 o využívání Schengenského informačního systému při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 312, 7.12.2018, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj>).

- (41) Na zpracování osobních údajů pro účely tohoto nařízení se použije nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679³⁵. Na zpracování osobních údajů pro účely tohoto nařízení orgány, institucemi a jinými subjekty Unie se použije nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725. Vzhledem k důležitým důvodům veřejného zájmu na zpětném přebírání by pro účely zpětného přebírání a opětovného začlenění mohlo být nezbytné předávání osobních údajů státních příslušníků třetích zemí, na něž se vztahuje rozhodnutí o návratu, včetně údajů týkajících se jejich totožnosti, cestovních dokladů, dalších relevantních údajů, jakož i v řádně odůvodněných případech údajů týkajících se jejich odsouzení v trestním řízení a zdraví. Toto předávání musí být prováděno v souladu s kapitolou V nařízení (EU) 2016/679, případně kapitolou V nařízení (EU) 2018/1725³⁶, jakož i se zásadami nenavrácení, proporcionality a nezbytnosti a Listinou základních práv Evropské unie.
- (42) Hlavním strukturálním problémem zefektivnění procesu navracení jsou překážky, které brání spolupráci a komunikaci mezi orgány členských států odpovědnými za azylové řízení a řízení o návratu. Příslušné orgány zapojené do různých fází procesu navracení by měly úzce spolupracovat a koordinovat svou činnost. Pokud členské státy určí donucovací orgány jako příslušné orgány podle tohoto nařízení, mělo by se mít za to, že toto určení je omezeno na tyto orgány, pokud jednájí v rámci výkonu rozhodnutí o návratu. Toto určení by se nemělo vztahovat na donucovací orgány jednající jako vyšetřovací orgány v trestním řízení.
- (43) Společný systém navracení by měl plně využívat digitální systémy podporující řízení navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění, které jsou provozně řízeny buď na úrovni Unie, nebo na úrovni členských států, s důrazem na účinné správní postupy, spolupráci, sdílení informací a interoperabilitu.
- (44) Aby se dosáhlo účinného provádění tohoto nařízení, poskytuje Unie finanční a provozní podporu. Pokud by měly být činnosti financovány z tematického nástroje Azylového, migračního a integračního fondu, lze tyto činnosti provádět v rámci přímého, nepřímého nebo sdíleného řízení. Členské státy by měly co nejlépe využívat dostupné finanční nástroje, programy a projekty Unie v oblasti navracení, zejména podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1147³⁷, jakož i operativní pomoc poskytovanou Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896³⁸. Tato podpora by měla být použita zejména při zavádění systémů řízení navracení a programů pro poskytování logistické, finanční a jiné materiální nebo věcné pomoci za účelem podpory navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

³⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

³⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

³⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1147 ze dne 7. července 2021, kterým se zřizuje Azylový, migrační a integrační fond (Úř. věst. L 251, 15.7.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1147/oj>).

³⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní stráž a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624 (Úř. věst. L 295, 14.11.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

- (45) Shromažďování a analýza spolehlivých a srovnatelných statistických údajů o navracení, zpětném přebírání a opětovném začlenění mají zásadní význam pro monitorování účinnosti tohoto nařízení a pro určení oblastí, v nichž je třeba dosáhnout zlepšení, neboť poskytují cenné poznatky o účinnosti řízení o návratu, spolupráci třetích zemí a výsledcích úsilí o opětovné začlenění. Měly by být stanoveny společné normy a definice pro shromažďování a vykazování příslušných údajů, aby Komise a členské státy mohly posoudit dopad tohoto nařízení a přispět k přijímání informovaných rozhodnutí o budoucím vývoji politiky.
- (46) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci k zavedení evropského příkazu k návratu a společné formuláře žádostí o zpětné převzetí. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011³⁹.
- (47) Směrnice 2001/40/ES, 2008/115/ES a rozhodnutí Rady 2004/191/ES by měly být zrušeny.
- (48) Jelikož cílů nařízení spočívajících ve zvýšení účinnosti navracení v zájmu ochrany prostoru bez vnitřních hranic nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, ale spíše jich, z důvodu rozsahu nebo účinků opatření k zajištění společného a soudržného přístupu členských států, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.
- (49) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné. Vzhledem k tomu, že toto nařízení v rozsahu, ve kterém se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí, kteří nesplňují nebo přestali splňovat podmínky vstupu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399⁴⁰, navazuje na schengenské *acquis*, rozhodne se Dánsko v souladu se článkem 4 uvedeného protokolu do šesti měsíců ode dne přijetí tohoto nařízení Radou, zda je provede ve svém vnitrostátním právu.
- (50) V rozsahu, ve kterém se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí, kteří nesplňují nebo přestali splňovat podmínky vstupu podle nařízení (EU) 2016/399, rozvíjí toto nařízení ta ustanovení schengenského *acquis*, kterých se neúčastní Irsko v souladu s rozhodnutím Rady 2002/192/ES⁴¹; Irsko se tedy nepodílí na přijímání tohoto nařízení a s výhradou použití článku 4 Protokolu č. 19 o schengenském *acquis* začleněném do rámce Evropské unie, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, pro ně není toto nařízení závazné ani použitelné. [V rozsahu, ve kterém toto nařízení nerozvíjí schengenské *acquis*, však Irsko v souladu s

³⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

⁴⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. L 2016/399, 15.3.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj>).

⁴¹ Rozhodnutí Rady 2002/192/ES ze dne 28. února 2002 o žádosti Irska, aby se na ně vztahovala některá ustanovení schengenského *acquis* (Úř. věst. L 64, 7.3.2002, s. 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj>).

článkem 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, oznámilo [dopisem ze dne...] své přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení.]

[nebo]

[Kromě toho v rozsahu, ve kterém toto nařízení nerozvíjí schengenské *acquis*, v souladu s články 1 a 2 Protokolu o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o EU a Smlouvě o fungování EU, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se Irsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení není pro ně závazné ani použitelné.]

- (51) Pokud jde o Island a Norsko, rozvíjí toto nařízení v rozsahu, ve kterém se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí, kteří nesplňují nebo přestali splňovat podmínky vstupu podle nařízení (EU) 2016/399, ta ustanovení schengenského *acquis* ve smyslu Dohody uzavřené mezi Radou Evropské unie a Islandskou republikou a Norským královstvím o přidružení těchto dvou států k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis*⁴², která spadají do oblasti uvedené v čl. 1 bodě C rozhodnutí Rady 1999/437/ES.
- (52) Pokud jde o Švýcarsko, rozvíjí toto nařízení v rozsahu, ve kterém se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí, kteří nesplňují nebo přestali splňovat podmínky vstupu v souladu s nařízením (EU) 2016/399, ta ustanovení schengenského *acquis* ve smyslu Dohody mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis*⁴³, která spadají do oblasti uvedené v čl. 1 bodě C rozhodnutí 1999/437/ES ve spojení s článkem 3 rozhodnutí Rady 2008/146/ES⁴⁴.
- (53) Pokud jde o Lichtenštejnsko, rozvíjí toto nařízení v rozsahu, ve kterém se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí, kteří nesplňují nebo přestali splňovat podmínky vstupu v souladu s nařízením (EU) 2016/399, ta ustanovení schengenského *acquis* ve smyslu Protokolu mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím, Švýcarskou konfederací a Lichtenštejnským knížectvím o přistoupení Lichtenštejnského knížectví k Dohodě mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis*, která spadají do oblasti uvedené v čl. 1 bodě C rozhodnutí 1999/437/ES ve spojení s článkem 3 rozhodnutí Rady 2011/350/EU⁴⁵.

⁴² Úř. věst. L 176, 10.7.1999, s. 36, ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439(1)/oj).

⁴³ Úř. věst. L 53, 27.2.2008, s. 52.

⁴⁴ Rozhodnutí Rady 2008/146/ES ze dne 28. ledna 2008 o uzavření Dohody mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* jménem Evropského společenství (Úř. věst. L 53, 27.2.2008, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj>).

⁴⁵ Rozhodnutí Rady 2011/350/EU ze dne 7. března 2011 o uzavření Protokolu mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím, Švýcarskou konfederací a Lichtenštejnským knížectvím o přistoupení Lichtenštejnského knížectví k dohodě mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* jménem Evropské unie, pokud jde o zrušení kontrol na vnitřních hranicích a pohyb osob (Úř. věst. L 160, 18.6.2011, s. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

- (54) Odkazuje-li toto nařízení na povinnost opustit Evropskou unii, mělo by to být chápáno jako povinnost opustit území všech členských států, na které se vztahuje toto nařízení, a to i s ohledem na předchozí body odůvodnění.
- (55) Evropský inspektor ochrany údajů byl konzultován v souladu s čl. 42 odst. 2 nařízení (EU) 2018/1725 a vydal své stanovisko dne [...],

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Kapitola I

OBEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Předmět

1. Toto nařízení zavádí společný systém navracení státních příslušníků třetích zemí neoprávněně pobývajících v Unii, a to v souladu se základními právy uznanými zejména Listinou základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), jakož i platnými závazky podle mezinárodního práva, včetně závazků v oblasti ochrany uprchlíků a lidských práv.
2. Cílem tohoto nařízení je zajistit účinné navracení a zpětné přebírání neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí v souladu s komplexním přístupem stanoveným v článku 3, čl. 4 písm. h) a čl. 5 písm. e) nařízení (EU) 2024/1351.

Článek 2

Oblast působnosti

1. Toto nařízení se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí neoprávněně pobýující na území členských států.
2. Toto nařízení se nevztahuje na osoby požívající práva na volný pohyb podle práva Unie, jak je stanoveno v čl. 2 bodě 5 nařízení (EU) 2016/399.

Článek 3

Odchyłky

1. Členské státy se mohou odchýlit od ustanovení tohoto nařízení v případě těchto státních příslušníků třetích zemí:
 - a. na které se vztahuje odepření vstupu na vnějších hranicích v souladu s článkem 14 nařízení (EU) 2016/399;
 - b. kteří byli zadrženi nebo zastaveni příslušnými orgány v souvislosti s nedovoleným překročením vnější hranice členského státu po zemi, po moři nebo vzduchem a následně neobdrželi v tomto členském státě povolení k pobytu či oprávnění k pobytu.
2. Uplatňují-li členské státy odchylky podle odstavce 1 tohoto článku, opírají se za účelem zajištění návratu těchto kategorií státních příslušníků třetích zemí o vnitrostátní právní předpisy a dodržují zásadu nenavracení. Použijí se tato ustanovení: čl. 12 odst. 4 a 5, čl. 14 odst. 2, čl. 14 odst. 6 písm. c), čl. 14 odst. 6 písm. e), článek 34 a článek 35.

Článek 4

Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

- 1) „státním příslušníkem třetí země“ osoba, která není občanem Unie ve smyslu článku 20 Smlouvy o fungování Evropské unie a která není osobou požívající práva na volný pohyb podle práva Unie ve smyslu čl. 2 bodu 5 nařízení (EU) 2016/399;
- 2) „neoprávněným pobytem“ přítomnost státního příslušníka třetí země, který nesplňuje nebo přestal splňovat podmínky vstupu uvedené v článku 6 nařízení (EU) 2016/399 nebo jiné podmínky vstupu, pobytu nebo bydliště v určitém členském státě, na území tohoto členského státu;
- 3) „zemí návratu“
 - a) třetí země, která je zemí původu státního příslušníka třetí země;
 - b) třetí země, která je zemí formálního obvyklého bydliště státního příslušníka třetí země;
 - c) třetí země tranzitu na cestě do Unie v souladu s dohodami nebo ujednáními Unie nebo členských států o zpětném přebírání osob;
 - d) třetí země jiná než země uvedené v písmenech a), b) a g), ve které má státní příslušník třetí země právo na vstup a pobyt;
 - e) bezpečná třetí země, ve vztahu k níž byla žádost státního příslušníka třetí země o mezinárodní ochranu zamítnuta jako nepřijatelná podle čl. 59 odst. 8 nařízení (EU) 2024/1348;
 - f) první země azylu, ve vztahu k níž byla žádost státního příslušníka třetí země o mezinárodní ochranu zamítnuta jako nepřijatelná podle čl. 58 odst. 4 nařízení (EU) 2024/1348;
 - g) třetí země, s níž existuje dohoda nebo ujednání, na jejichž základě je státní příslušník třetí země přijat v souladu s článkem 17 tohoto nařízení.
- 4) „rozhodnutím o návratu“ správní nebo soudní rozhodnutí, kterým se rozhoduje nebo prohlašuje, že pobyt státního příslušníka třetí země je neoprávněný, a kterým se ukládá nebo prohlašuje povinnost opustit Evropskou unii;
- 5) „vyhoštěním“ výkon rozhodnutí o návratu příslušnými orgány formou fyzického dopravení mimo území dotyčného členského státu;
- 6) „dobrovolným návratem“ splnění povinnosti neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země opustit území členských států ve lhůtě stanovené v rozhodnutí o návratu v souladu s článkem 13 tohoto nařízení;
- 7) „útěkem“ jednání, kdy státní příslušník třetí země nezůstává k dispozici příslušným správním nebo soudním orgánům, například tím, že opustí území členského státu bez povolení příslušných orgánů z důvodů, které může tento státní příslušník třetí země ovlivnit;
- 8) „zákazem vstupu“ správní nebo soudní rozhodnutí nebo akt, kterým se na určitou dobu zakazuje vstup a pobyt na území členských států;
- 9) „řízením o zpětném převzetí“ všechny kroky prováděné příslušným orgánem nebo v příslušných případech Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž (dále jen „agentura Frontex“) v souvislosti s potvrzením státní příslušnosti státního příslušníka

třetí země, vydáním cestovního dokladu pro státního příslušníka třetí země a organizací návratové operace;

- 10) „žádostí o zpětné převzetí“ žádost za účelem zpětného převzetí, kterou příslušný orgán předloží příslušnému orgánu třetí země a kterou tvoří žádost o potvrzení státní příslušnosti a v příslušných případech žádost o vydání cestovního dokladu;
- 11) „návratovou operací“ operace, kterou organizuje nebo koordinuje příslušný orgán a při níž jsou navraceni státní příslušníci třetích zemí z jednoho nebo více členských států;
- 12) „nástrojem pro zpětné přebírání“ právně závazný nebo nezávazný nástroj obsahující ustanovení o spolupráci mezi členským státem nebo Unií a třetí zemí ohledně řízení o zpětném převzetí, jako jsou dohody a ujednání o zpětném přebírání osob nebo jiné mezinárodní dohody a ujednání;
- 13) „jiným povolením zakládajícím oprávnění k pobytu“ jakýkoli doklad vydaný členským státem státnímu příslušníkovi třetí země povolující pobyt na jeho území, který není povolením k pobytu ve smyslu čl. 2 bodu 16 nařízení (EU) 2016/399 ani dlouhodobým vízem ve smyslu čl. 2 bodu 14 nařízení (EU) 2018/1860, s výjimkou dokumentu uvedeného v článku 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1346⁴⁶.

Článek 5 **Základní práva**

Při uplatňování tohoto nařízení jednají členské státy v plném souladu s příslušnými ustanoveními práva Unie včetně Listiny, příslušným mezinárodním právem, se závazky týkajícími se přístupu k mezinárodní ochraně, zejména zásadou nenavracení, a se základními právy.

KAPITOLA II **ŘÍZENÍ O NÁVRATU**

ODDÍL 1 **ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ O NÁVRATU**

Článek 6 **Odhalování a prvotní kontroly**

1. Členské státy zavedou účinná a přiměřená opatření k odhalování státních příslušníků třetích zemí, kteří neoprávněně pobývají na jejich území, s cílem provést řízení o návratu a veškerá další potřebná ověření, včetně případného ověření zranitelnosti a bezpečnostního ověření.
2. Pro účely odstavce 1 vycházejí příslušné orgány z předchozích kontrol provedených ve vztahu ke státním příslušníkům třetích zemí, včetně prověřování podle nařízení (EU) 2024/1356 nebo rovnocenných kontrol podle vnitrostátního práva.

⁴⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1346 ze dne 14. května 2024, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (Úř. věst. L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>).

3. V případě potřeby mohou být za účelem provedení řízení o návratu podle tohoto nařízení provedena dodatečná bezpečnostní ověření na základě posouzení rizik a objektivních kritérií stanovených ve vnitrostátních právních předpisech.

ODDÍL 2

POSTUP PRO NAŘÍZENÍ NÁVRATU

Článek 7

Vydávání rozhodnutí o návratu

1. Rozhodnutí o návratu vydají příslušné orgány členských států každému státnímu příslušníkovi třetí země neoprávněně pobývajícímu na jejich území, aniž jsou dotčeny výjimky uvedené v článku 8.
2. Rozhodnutí o návratu se vydává písemně s uvedením věcných a právních důvodů, jakož i informací o dostupných opravných prostředcích a lhůtách pro jejich podání. Rozhodnutí o návratu se oznámí státnímu příslušníkovi třetí země bez zbytečného odkladu.
3. Příslušné orgány mohou rozhodnout, že informace neposkytnou, nebo mohou rozhodnout o omezení informací na základě věcných důvodů, pokud vnitrostátní právní předpisy stanoví omezení práva na informace nebo pokud je to nezbytné pro ochranu veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo národní bezpečnosti a pro prevenci, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů. Za účelem přístupu k účinné právní ochraně je v takových případech státní příslušník třetí země informován o podstatě důvodů, na jejichž základě je rozhodnutí o návratu přijato.
4. Nelze-li na základě informací, které mají příslušné orgány v době vydání rozhodnutí o návratu k dispozici, určit zemi návratu, může být v rozhodnutí o návratu předběžně uvedena jedna nebo více zemí návratu.
5. Státnímu příslušníkovi třetí země je na požádání poskytnut písemný nebo ústní překlad hlavních prvků rozhodnutí o návratu uvedených v odstavci 2, včetně informací o dostupných opravných prostředcích, v jazyce, kterému státní příslušník třetí země rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu porozumí.
6. Rozhodnutí o návratu podle odstavce 2 se vydává v rámci téhož aktu nebo současně a společně s rozhodnutím o ukončení oprávněného pobytu státního příslušníka třetí země, aniž jsou dotčeny procesní záruky stanovené v kapitole IV a jiná příslušná ustanovení práva Unie a mezinárodního práva.
7. Po vydání rozhodnutí o návratu se jeho hlavní prvky vloží do formuláře („evropský příkaz k návratu“) zřízeného podle odstavce 8 a zpřístupní se prostřednictvím Schengenského informačního systému v souladu s nařízením (EU) 2018/1860 nebo prostřednictvím výměny informací podle článku 38.
8. Komise přijme prováděcí akt, kterým stanoví formulář evropského příkazu k návratu uvedeného v odstavci 7. Uvedený prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 49 odst. 2.
9. Tímto článkem nejsou dotčena rozhodnutí členských států udělit kdykoliv ze solidárních, humanitárních nebo jiných důvodů autonomní povolení k pobytu, dlouhodobé vízum nebo jiné povolení zakládající oprávnění k pobytu státnímu příslušníkovi třetí země, který neoprávněně pobývá na jejich území. V takových případech se rozhodnutí o návratu zruší nebo pozastaví na dobu platnosti povolení k pobytu, dlouhodobého víza nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu.

10. Členský stát, který vydá rozhodnutí o návratu podle tohoto článku, přijme veškerá nezbytná opatření v souladu s tímto nařízením s cílem zajistit účinné navracení.

Článek 8

Výjimky z povinnosti vydat rozhodnutí o návratu

1. Příslušné orgány členských států se mohou rozhodnout nevydat rozhodnutí o návratu v jednom z těchto případů, kdy je státní příslušník třetí země:
 - a. přemístěn do jiného členského státu v souladu s postupem stanoveným v článku 23a nařízení (EU) 2016/399;
 - b. přemístěn do jiného členského státu na základě dvoustranných dohod nebo ujednání nebo na základě spolupráce mezi členskými státy v souladu s článkem 44;
 - c. osoba, jejíž neoprávněný pobyt je odhalen v souvislosti s hraničními kontrolami prováděnými při výstupu na vnější hranici v souladu s článkem 8 nařízení (EU) 2016/399 nebo rovnocennými kontrolami podle vnitrostátního práva, pokud je to odůvodněno konkrétními okolnostmi daného jednotlivého případu a je to v souladu se zásadou proporcionality a právem na obhajobu, přičemž je nutné se v maximální možné míře vyvarovat odkladu odjezdu dotčeného státního příslušníka třetí země.
2. Rozhodnutí o návratu se nevydává v případech, kdy je státní příslušník třetí země držitelem platného povolení k pobytu, dlouhodobého víza nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem nebo je účastníkem probíhajícího řízení o obnovení povolení k pobytu, dlouhodobého víza nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu v jiném členském státě.
3. V případech uvedených v odstavci 2 členský stát po státním příslušníkovi třetí země požaduje, aby neprodleně odjel na území tohoto jiného členského státu. Pokud státní příslušník třetí země tomuto požadavku nevyhoví nebo pokud je jeho okamžitý odjezd vyžadován z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo národní bezpečnosti, mohou členské státy požádat ostatní členské státy o spolupráci podle článku 44 nebo vydat rozhodnutí o návratu v souladu s článkem 7.
4. Rozhodnutí o návratu se nevydává v případech, kdy se na státního příslušníka třetí země vztahuje vykonatelné rozhodnutí o návratu vydané jiným členským státem. V takovém případě se použije postup popsáný v článku 9.

Článek 9

Uznávání a výkon rozhodnutí o návratu vydaných jiným členským státem

1. Členský stát, v němž státní příslušník třetí země neoprávněně pobývá (dále jen „vykonávající členský stát“), může uznat vykonatelné rozhodnutí o návratu vydané tomuto státnímu příslušníkovi třetí země jiným členským státem (dále jen „vydávající členský stát“) podle čl. 7 odst. 1 na základě evropského příkazu k návratu uvedeného v čl. 7 odst. 7 a nařídí na tomto základě vyhoštění podle článku 12.
2. Do 1. července 2027 přijme Komise prováděcí rozhodnutí pro uplatňování odstavce 3 na základě posouzení toho, zda jsou právní a technická opatření zavedená členskými státy za účelem zpřístupnění evropského příkazu k návratu prostřednictvím Schengenského informačního systému podle čl. 7 odst. 7 účinná. Komise uvědomí o výsledcích svého posouzení Evropský parlament a Radu. Uvedené prováděcí rozhodnutí se přijímá v souladu s postupem podle čl. 49 odst. 2.

3. Od zveřejnění prováděcího rozhodnutí přijatého v souladu s odstavcem 2 členské státy uznají vykonatelná rozhodnutí o návratu vydaná jinými členskými státy podle čl. 7 odst. 1 státním příslušníkům třetích zemí neoprávněně pobývajícím na jejich území na základě evropského příkazu k návratu uvedeného v čl. 7 odst. 7 a nařídí jejich vyhoštění v souladu s článkem 12.
4. Pro účely odstavce 3 může členský stát rozhodnout, že neuzná nebo nevykoná rozhodnutí o návratu vydávajícího členského státu, pokud je výkon zjevně v rozporu s veřejným pořádkem ve vykonávajícím členském státě nebo pokud má být státní příslušník třetí země vyhoštěn do jiné třetí země, než která je uvedena v rozhodnutí o návratu vydávajícího členského státu.
5. Pokud členský stát neuzná nebo nevykoná rozhodnutí o návratu podle odstavce 1 nebo 3, vydá rozhodnutí o návratu v souladu s článkem 7.
6. Vykonávající členský stát pozastaví výkon rozhodnutí o návratu, pokud jsou účinky rozhodnutí o návratu ve vydávajícím členském státě pozastaveny.
7. Pokud vydávající členský stát rozhodnutí o návratu zruší nebo pokud je rozhodnutí o návratu zrušeno soudním orgánem, vydá vykonávající členský stát rozhodnutí o návratu za podmínek stanovených v článku 7.
8. Vydávající členský stát poskytne vykonávajícímu členskému státu veškeré dostupné údaje a dokumenty nezbytné pro účely výkonu rozhodnutí o návratu v souladu s nařízením (EU) 2018/1860 nebo na základě výměny informací mezi členskými státy podle článku 38.
9. Vykonávající členský stát může požádat agenturu Frontex, aby podpořila výkon rozhodnutí o návratu v souladu s kapitolou II oddílem 8 nařízení (EU) 2019/1896. Není-li výkon rozhodnutí o návratu podpořen agenturou Frontex, na žádost vykonávajícího členského státu kompenzuje vydávající členský stát vykonávajícímu členskému státu částku, která nepřekročí skutečné náklady vzniklé vykonávajícímu členskému státu. Komise přijme prováděcí rozhodnutí s cílem určit vhodná kritéria pro stanovení částky a praktických opatření pro kompenzace. Uvedený prováděcí akt se přijímá v souladu s postupem podle čl. 49 odst. 2.
10. Rozhodnutí Komise uvedené v odstavci 2 se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*.

ODDÍL 3

ZÁKAZ VSTUPU

Článek 10

Vydání zákazu vstupu

1. Rozhodnutí o návratu jsou spojena se zákazem vstupu, pokud:
 - a. se na státního příslušníka třetí země vztahuje vyhoštění v souladu s článkem 12;
 - b. povinnost návratu nebyla splněna ve lhůtách stanovených v souladu s článkem 13;
 - c. státní příslušník třetí země představuje bezpečnostní riziko v souladu s článkem 16.
2. V jiných případech, než které jsou uvedeny v odstavci 1, příslušné orgány určí, zda je rozhodnutí o návratu spojeno se zákazem vstupu, s přihlédnutím k relevantním okolnostem, zejména k úrovni spolupráce státního příslušníka třetí země.

3. Zákaz vstupu se vydává písemně jako součást rozhodnutí o návratu nebo samostatně. Státnímu příslušníkovi třetí země se oznámí v jazyce, kterému státní příslušník třetí země rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu porozumí.
4. Příslušné orgány mohou uložit zákaz vstupu bez vydání rozhodnutí o návratu státnímu příslušníkovi třetí země, jenž neoprávněně pobývá na území členských států a jehož neoprávněný pobyt je odhalen v souvislosti s hraničními kontrolami prováděnými při výstupu v souladu s článkem 8 nařízení (EU) 2016/399, pokud je to odůvodněno konkrétními okolnostmi daného jednotlivého případu a je to v souladu se zásadou proporcionality a právem na obhajobu, přičemž je nutné se v maximální možné míře vyvarovat odkladu odjezdu dotčeného státního příslušníka třetí země.
5. Příslušné orgány mohou upustit od vydání zákazu vstupu v jednotlivých případech z humanitárních důvodů nebo v případě, že státní příslušník třetí země řádně spolupracuje s příslušnými orgány, mimo jiné tím, že se запиše do programu návratu a opětovného začlenění.
6. Délka zákazu vstupu je stanovena po řádném zvážení všech relevantních okolností daného jednotlivého případu a činí nejvýše deset let.
7. Doba trvání zákazu vstupu podle odstavce 6 může být prodloužena o další po sobě jdoucí období v délce nejvýše pěti let. Toto prodloužení musí být založeno na individuálním posouzení s řádným zvážení všech relevantních okolností, a zejména případných řádně podložených důvodů příslušných orgánů, proč je nezbytné dále bránit státnímu příslušníkovi třetí země ve vstupu na území členských států.
8. Doba zákazu vstupu začíná dnem, kdy státní příslušník třetí země opustil území členských států.

Článek 11

Zrušení, pozastavení nebo zkrácení doby platnosti zákazu vstupu

1. Zákaz vstupu může být zrušen, pozastaven nebo jeho doba platnosti může být zkrácena, pokud:
 - a. státní příslušník třetí země prokáže, že se dobrovolně vrátil v souladu s rozhodnutím o návratu;
 - b. se na státního příslušníka třetí země v minulosti nevztahovalo rozhodnutí o návratu nebo rozhodnutí o vyhoštění;
 - c. státní příslušník třetí země nevstoupil na území členského státu v době, kdy ještě platil zákaz vstupu.
2. Zákaz vstupu může být rovněž zrušen, pozastaven nebo může být zkrácena jeho doba platnosti v odůvodněných jednotlivých případech, mimo jiné z humanitárních důvodů, s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem.
3. Státnímu příslušníkovi třetí země je poskytnuta možnost požádat o zrušení, pozastavení nebo zkrácení doby platnosti zákazu vstupu.

ODDÍL 4 VÝKON NÁVRATU

Článek 12 **Vyhoštění**

1. Státní příslušník třetí země, na kterého se vztahuje rozhodnutí o návratu, je vyhoštěn, pokud:
 - a. odmítá během procesu navracení spolupracovat s orgány;
 - b. se bez povolení přestěhuje do jiného členského státu, a to i během období stanoveného v souladu s článkem 13;
 - c. spadá do oblasti působnosti článku 16;
 - d. neopustil území členských států do data stanoveného v souladu s článkem 13.
2. Příslušné orgány členských států mohou písemně vydat samostatné správní nebo soudní rozhodnutí, kterým se vyhoštění nařizuje.
3. Příslušné orgány posoudí s ohledem na zemi návratu soulad se zásadou nenavracení. Mohou vycházet ze stávajícího důkladného posouzení všech relevantních okolností v předchozích fázích řízení. Změny okolností a nové prvky dokládající riziko se řádně prozkoumají. Dotčený státní příslušník třetí země předloží co nejdříve jakékoliv relevantní prvky týkající se jeho osobní situace.
4. Donucovací opatření přijatá k zajištění vyhoštění musí být nezbytná a přiměřená a v žádném případě nesmí překročit únosnou míru. Provádějí se v souladu s vnitrostátními právními předpisy za dodržování základních práv a je při nich náležitě respektována důstojnost a tělesná integrita dotčeného státního příslušníka třetí země.
5. Při uskutečňování vyhoštění leteckou cestou členské státy přihlížejí ke společným pravidlům o bezpečnostních ustanoveních pro společné návraty leteckou cestou stanoveným v příloze rozhodnutí Rady 2004/573/ES⁴⁷.
6. V řádně odůvodněných případech, a pokud státní příslušník třetí země jasně spolupracuje, mohou příslušné orgány rozhodnout, že určí datum, do kterého státní příslušník třetí země opustí území členských států v souladu s článkem 13. V takových případech příslušné orgány pečlivě monitorují, zda státní příslušník třetí země dodržuje předpisy, a to i prostřednictvím organizování pomoci s dopravou do příslušného místa odjezdu z Unie.

Článek 13 **Dobrovolný návrat**

1. Pokud se na státního příslušníka třetí země nevztahuje vyhoštění podle článku 12, uvede se v rozhodnutí o návratu datum, do kterého státní příslušník třetí země musí opustit území členských států, a možnost opustit území dříve.

⁴⁷ Rozhodnutí Rady 2004/573/ES ze dne 29. dubna 2004 o organizaci společných letů za účelem navracení státních příslušníků třetích zemí, na které se vztahuje individuální příkaz o vyhoštění, z území dvou nebo více členských států (Úř. věst. L 261, 6.8.2004, s. 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/573/oj>).

2. Datum uvedené v odstavci 1 se stanoví po řádném zvážení konkrétních okolností daného jednotlivého případu. Datum, do kterého státní příslušník třetí země musí území opustit, nesmí překročit 30 dnů ode dne oznámení rozhodnutí o návratu.
3. Členské státy mohou stanovit delší období nebo prodloužit lhůtu k opuštění jejich území v souladu s odstavcem 1 s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem daného jednotlivého případu, jako jsou rodinné vazby, přítomnost školou povinných dětí, účast v programu na podporu návratu a opětovného začlenění podle čl. 46 odst. 3 a dodržování povinnosti spolupráce stanovené v článku 21. Případné prodloužení lhůty pro opuštění území se písemně oznámí státnímu příslušníkovi třetí země.
4. Státní příslušník třetí země musí opustit území členských států do data stanoveného podle odstavce 1. Pokud tak neučiní, vztahuje se na něj vyhoštění v souladu s článkem 12.

Článek 14

Podmínky pro odklad vyhoštění

1. Vyhoštění podle článku 12 se odloží za těchto okolností:
 - a. pokud by jím byla porušena zásada nenavrácení nebo
 - b. pokud a dokud je rozhodnutí o návratu pozastaveno v souladu s článkem 28.
2. Vyhoštění podle článku 12 lze odložit o přiměřenou dobu podle konkrétních okolností daného jednotlivého případu.
3. Pokud státní příslušník třetí země požádá o odklad vyhoštění, musí být žádost řádně odůvodněna.
4. Při přijímání rozhodnutí podle odstavce 1 nebo 2 poskytnou členské státy dotčenému státnímu příslušníkovi třetí země písemné potvrzení, v němž je uvedena doba odkladu a jeho práva během této doby.
5. Rozhodnutí o odkladu vyhoštění podle odstavce 1 nebo 2 se pravidelně přezkoumává, a to alespoň každých šest měsíců.
6. Pokud jde o situaci státního příslušníka třetí země během doby, o kterou je vyhoštění odloženo, zohlední se:
 - a. základní potřeby;
 - b. celistvost rodiny, jejíž příslušníci se nacházejí na území členského státu;
 - c. neodkladná zdravotní péče a základní léčba v případě onemocnění;
 - d. přístup nezletilých osob k systému základního vzdělávání podle délky jejich pobytu;
 - e. zvláštní potřeby zranitelných osob.
7. Pokud je vyhoštění odloženo, lze použít opatření stanovená v článku 31, jsou-li splněny příslušné podmínky.

Článek 15

Monitorování vyhoštění

1. Členské státy stanoví nezávislý mechanismus pro monitorování dodržování základních práv během operací vyhoštění. Členské státy poskytnou nezávislému monitorovacímu mechanismu odpovídající prostředky.

2. Nezávislý monitorovací mechanismus vybere na základě posouzení rizik operace vyhoštění k monitorování a provádí své činnosti na základě dokumentárního přezkumu a kontrol na místě, které mohou být neohlášené. Členské státy předem informují monitorovací orgán o nadcházejících operacích vyhoštění a zajistí přístup do příslušných míst.
3. Monitorovací mechanismus oznámí odůvodněná obvinění z porušování základních práv během operací vyhoštění příslušnému vnitrostátnímu orgánu. Příslušné orgány tato obvinění účinně a bez zbytečného odkladu řeší.

Článek 16

Navracení státních příslušníků třetích zemí, kteří představují bezpečnostní riziko

1. Tento článek se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí, pokud:
 - a. představují hrozbu pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo národní bezpečnost;
 - b. existují závažné důvody se domnívat, že spáchali závažný trestný čin uvedený v čl. 2 odst. 2 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV⁴⁸;
 - c. existují zjevné náznaky o jejich úmyslu spáchat trestný čin podle písmene b) tohoto odstavce na území některého členského státu.
2. Na státní příslušníky třetích zemí spadající do oblasti působnosti tohoto článku se vztahuje vyhoštění v souladu s článkem 12.
3. Odchylně od příslušných ustanovení tohoto nařízení se může na státní příslušníky třetích zemí spadající do oblasti působnosti tohoto článku vztahovat:
 - a. zákaz vstupu vydaný v souladu s článkem 10, který překračuje maximální dobu stanovenou v čl. 10 odst. 6 o dodatečnou maximální dobu deseti let;
 - b. zajištění podle čl. 29 odst. 3 písm. c);
 - c. zajištění ve věznicích s tím, že budou odděleni od běžných vězňů;
 - d. zajištění po dobu, jež překračuje maximální dobu uvedenou v čl. 32 odst. 3 a která je stanovena soudním orgánem s přihlédnutím k okolnostem daného jednotlivého případu a podléhá soudnímu přezkumu alespoň každé tři měsíce.
4. Odchylně od ustanovení čl. 28 odst. 2 a 3 se výkon rozhodnutí o návratu vydaného státnímu příslušníkovi třetí země spadajícímu do oblasti působnosti tohoto článku nepozastaví, pokud neexistuje riziko porušení zásady nenavracení.

Článek 17

Navracení do třetí země, s níž existuje dohoda nebo ujednání

1. Navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí ve smyslu čl. 4 prvního pododstavce bodu 3 písm. g) vyžaduje uzavření dohody nebo ujednání se třetí zemí. Takovou dohodu nebo ujednání lze uzavřít se třetí zemí pouze tehdy, jsou-li dodržovány mezinárodní normy a zásady v oblasti lidských práv v souladu s mezinárodním právem, včetně zásady nenavracení.

⁴⁸ Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. L 190, 18.7.2002, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

2. Dohoda nebo ujednání podle odstavce 1 stanoví:
 - a. postupy pro přemístění neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí z území členských států do třetí země uvedené v odstavci 1;
 - b. podmínky pobytu státního příslušníka třetí země ve třetí zemi uvedené v odstavci 1, včetně příslušných povinností a odpovědnosti členského státu a této třetí země;
 - c. v příslušných případech způsoby navazujícího návratu do země původu nebo do jiné země, do které se státní příslušník třetí země dobrovolně rozhodne vrátit, a důsledky v případě, že to není možné;
 - d. povinnosti třetí země uvedené v odst. 1 druhé větě;
 - e. nezávislý orgán nebo mechanismus pro monitorování účinného uplatňování dohody nebo ujednání;
 - f. důsledky, které budou vyvozeny v případě porušení dohody nebo ujednání nebo významných změn, které mají nepříznivý dopad na situaci ve třetí zemi.
3. Před uzavřením dohody nebo ujednání podle odstavce 1 informují členské státy Komisi a ostatní členské státy.
4. Do třetí země uvedené v odstavci 1 nesmí být navraceny nezletilé osoby bez doprovodu a rodiny s nezletilými osobami.

ODDÍL 5

NAVRACENÍ NEZLETILÝCH OSOB

Článek 18

Nejlepší zájem dítěte

Při uplatňování ustanovení tohoto nařízení je pro příslušné orgány prvořadým hlediskem nejlepší zájem dítěte.

Článek 19

Posouzení věku nezletilých osob

Existují-li na základě prohlášení státního příslušníka třetí země, dostupných dokladů nebo jiných relevantních známek pochybnosti o tom, zda je státní příslušník třetí země nezletilou osobou, může příslušný orgán provést multidisciplinární posouzení, včetně psychosociálního posouzení, jež provedou kvalifikovaní odborníci, s cílem stanovit věk žadatele. Na takové posouzení se obdobně použije článek 25 nařízení (EU) 2024/1348.

Článek 20

Navracení nezletilých osob bez doprovodu

1. Před rozhodnutím o vydání rozhodnutí o návratu ve vztahu k nezletilé osobě bez doprovodu se v souladu s nejlepším zájmem dítěte zajistí pomoc ze strany vhodných subjektů jiných než orgánů vykonávajících návrat.
2. Je jmenován zástupce nebo osoba vyškolená v oblasti ochrany nejlepšího zájmu dítěte, kteří v rámci procesu navracení v příslušných případech zastupují nezletilou osobu bez doprovodu, poskytují jí pomoc nebo jednají jejím jménem. Zajistí se, aby byl jmenovaný zástupce náležitě vyškolen v komunikaci vstřícné k dětem a odpovídající věku dítěte a aby hovořil jazykem, kterému nezletilá osoba rozumí. Touto osobou je osoba určená

k tomu, aby jednala jako zástupce, podle směrnice (EU) 2024/1346, pokud k takovému určení v souladu s článkem 27 uvedené směrnice došlo.

3. Nezletilá osoba bez doprovodu je vyslechnuta buď přímo, nebo prostřednictvím zástupce nebo vyškolené osoby uvedených v odstavci 2, a to i v souvislosti s určením nejlepšího zájmu dítěte. Před vyhoštěním nezletilé osoby bez doprovodu z území členského státu se orgány tohoto členského státu ujistí, že tato nezletilá osoba bude navrácena členu své rodiny, ustanovenému opatrovníkovi nebo do odpovídajícího přijímacího zařízení v zemi návratu.

Kapitola III

POVINNOSTI STÁTNÍHO PŘÍSLUŠNÍKA TŘETÍ ZEMĚ

Článek 21

Povinnost spolupracovat

1. Státní příslušníci třetích zemí jsou povinni spolupracovat s příslušnými orgány členských států ve všech fázích řízení o návratu a zpětném převzetí a dodržet povinnost opustit území členských států. Státní příslušníci třetích zemí poskytnou příslušným orgánům bez zbytečného odkladu informace o veškerých změnách své individuální situace, které jsou relevantní pro účely článku 5.
2. Státní příslušníci třetích zemí:
 - a. setrvávají na území členského státu příslušného k řízení o návratu, jež je s nimi vedeno, a neutečou do jiného členského státu;
 - b. poskytnou na žádost příslušných orgánů a bez zbytečného odkladu veškeré informace a fyzické doklady, jež mají k dispozici a které jsou nezbytné pro zjištění nebo ověření totožnosti nebo jsou jinak v rámci řízení o návratu a zpětném převzetí relevantní;
 - c. nesmí tyto doklady zničit nebo se jich jinak zbavit, používat přezdívky s podvodným úmyslem, poskytovat jiné nepravdivé informace v ústní nebo písemné podobě nebo jinak podvodně bránit řízení o návratu nebo zpětném převzetí;
 - d. podají vysvětlení v případě, že u sebe nemají doklad totožnosti nebo cestovní doklad;
 - e. poskytnou informace o třetích zemích tranzitu;
 - f. poskytnou biometrické údaje vymezené v čl. 2 odst. 1 písm. s) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1358⁴⁹;
 - g. poskytnou přesné kontaktní údaje, včetně současného bydliště, adresy, telefonního čísla, na němž mohou být zastizeni, a případně adresu elektronické pošty;

⁴⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1358 ze dne 14. května 2024 o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání biometrických údajů za účelem účinného uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351 a (EU) 2024/1350 a směrnice Rady 2001/55/ES a za účelem zjištění totožnosti neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti a o žádostech orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 a (EU) 2019/818 a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 603/2013 (Úř. věst. L, 2024/1358, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj>).

- h. poskytnou bez zbytečného odkladu informace o veškerých změnách kontaktních údajů uvedených v písmenu g);
 - i. zůstanou k dispozici v souladu s článkem 23 po celou dobu řízení o návratu a zpětném převzetí, a zejména se dostaví k odjezdu v rámci přepravy za účelem návratu;
 - j. poskytnou veškeré požadované informace a prohlášení v souvislosti se žádostmi podanými příslušným orgánům daných třetích zemí za účelem získání cestovních dokladů, a v případě potřeby spolupracují s těmito orgány třetích zemí;
 - k. v případě potřeby se dostaví osobně k příslušným vnitrostátním orgánům a orgánům třetí země na místě určeném těmito orgány nebo se s nimi, pokud je to komplikované, spojí prostřednictvím videokonference, je-li to nezbytné k prokázání jejich státní příslušnosti;
 - l. pokud to vyžadují příslušné orgány, účastní se poradenství v oblasti navracení a opětovného začlenění.
3. Informace a fyzické doklady, nebo nejsou-li dostupné, jejich kopie uvedené v odst. 2 písm. b) zahrnují zejména prohlášení státních příslušníků třetích zemí a veškeré doklady, jež mají k dispozici a které se týkají:
- a. jejich jména, data a místa narození, pohlaví a státní příslušnosti nebo státních příslušností nebo skutečnosti, že státní příslušník třetí země je bez státní příslušnosti;
 - b. jejich rodinných příslušníků a dalších osobních údajů státního příslušníka třetí země, jsou-li relevantní pro provedení řízení o návratu nebo zpětném převzetí nebo pro určení země návratu;
 - c. druhu, počtu, doby platnosti a vydávající země jakéhokoli dokladu totožnosti nebo cestovního dokladu státních příslušníků třetích zemí a dalších jimi poskytnutých dokladů, které příslušný orgán považuje za relevantní pro účely jejich identifikace, pro provedení řízení o návratu nebo zpětném převzetí a pro určení země návratu;
 - d. veškerých povolení k pobytu nebo jiných povolení zakládajících oprávnění k pobytu státních příslušníků třetích zemí vydaných jiným členským státem nebo třetí zemí;
 - e. případného rozhodnutí o návratu vydaného v jiném členském státě;
 - f. země nebo zemí a místa nebo míst předchozího pobytu, cestovních tras a cestovních dokladů.
4. Pokud se příslušné orgány rozhodnou uchovávat jakýkoli dokument nezbytný pro účely přípravy návratu podle odst. 2 písm. b), zajistí, aby státní příslušník třetí země neprodleně obdržel fotokopie nebo, podle volby dané osoby, elektronické záznamy originálů. V souvislosti s návratem podle článku 13 příslušné orgány buď předají tyto doklady zpět státnímu příslušníkovi třetí země v okamžiku odjezdu, nebo při příjezdu do třetí země.
5. Státní příslušník třetí země přijímá veškerá sdělení příslušných orgánů, ať už telefonicky, elektronickou poštou nebo poštou, za použití aktuálních kontaktních údajů, které příslušným orgánům sám poskytl v souladu s odst. 2 písm. g) a h). Členské státy ve vnitrostátním právu buď stanoví způsob komunikace a okamžik, kdy se má za to, že státní příslušník třetí země sdělení obdržel a že mu bylo sdělení oznámeno, nebo pro účely takové komunikace využívají digitální systémy vyvinuté a/nebo podporované Uníí.

6. Státní příslušník třetí země může být prohledán nebo mohou být prohledány jeho osobní věci, je-li to nezbytné a řádně odůvodněné pro účely řízení o návratu nebo zpětném převzetí, aniž by tím byla dotčena jakákoli prohlídka prováděná z bezpečnostních důvodů. Při prohledávání státního příslušníka třetí země podle tohoto nařízení jsou dodržována základní práva, zejména zásady lidské důstojnosti a fyzické a psychické integrity, a vztahují se na ně záruky a opravné prostředky stanovené vnitrostátními právními předpisy.

Článek 22

Důsledky v případě nedodržení povinnosti spolupracovat

V případě nedodržení povinností stanovených v čl. 21 odst. 2 písm. a) až k) členské státy stanoví možnost uložit státnímu příslušníkovi třetí země po individuálním posouzení účinná, přiměřená a odrazující opatření, jež zahrnují:

- 1) zamítnutí nebo snížení určitých dávek a příspěvků poskytovaných podle právních předpisů členského státu dotyčným státním příslušníkům třetích zemí, pokud by to nevedlo k neschopnosti dané osoby zajistit své základní potřeby;
- 2) zamítnutí nebo snížení pobídek poskytovaných na podporu dobrovolného návratu v souladu s článkem 13 nebo omezení pomoci při programech návratu a opětovného začlenění podle čl. 46 odst. 3;
- 3) zabavení dokladů totožnosti nebo cestovních dokladů za předpokladu, že státní příslušník třetí země obdrží kopii;
- 4) zamítnutí nebo odnětí pracovního povolení v souladu s vnitrostátním právem;
- 5) prodloužení doby trvání zákazu vstupu v souladu s čl. 10 odst. 7;
- 6) finanční sankce.

Článek 23

Dostupnost v rámci procesu navracení

1. K zajištění rychlého, účinného a efektivního navracení se na státní příslušníky třetích zemí po dobu řízení o návratu vztahuje jedno nebo více z těchto opatření:
 - a. přidělení do zeměpisné oblasti na území členského státu, v níž se mohou volně pohybovat;
 - b. bydliště na konkrétní adrese;
 - c. povinnost hlásit se ve stanovené době nebo v přiměřených časových intervalech u příslušných orgánů.
2. Odstavec 1 se použije pouze v rozsahu, v jakém je slučitelný se zvláštními potřebami zranitelných osob a nejlepším zájmem dítěte.
3. Na žádost mohou příslušné orgány udělit státnímu příslušníkovi třetí země povolení:
 - a. dočasně opustit zeměpisnou oblast z řádně odůvodněných naléhavých a závažných rodinných důvodů nebo z nezbytných důvodů léčby, která není v dané zeměpisné oblasti dostupná;
 - b. dočasně pobývat mimo místo určené v souladu s odst. 1 písm. b);
 - c. dočasně nedodržovat povinnost hlásit se u příslušných orgánů.

4. Rozhodnutí týkající se povolení uvedených v odst. 3 prvním pododstavci se přijímají objektivně a nestranně na základě okolností daného jednotlivého případu a zamítavá rozhodnutí musí obsahovat odůvodnění.
5. Státní příslušník třetí země není povinen žádat o povolení k tomu, aby se mohl dostavit na úřad nebo k soudu, je-li jeho přítomnost nutná. Státní příslušník třetí země takové termíny oznámí příslušným orgánům.
6. Rozhodnutí přijatá v souladu s odst. 1 písm. b) a c) se vyhotovují písemně, jsou přiměřená a zohledňují konkrétní okolnosti dotčeného státního příslušníka třetí země.

Kapitola IV

ZÁRUKY A OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

ODDÍL 1

PROCESNÍ ZÁRUKY

Článek 24

Právo na informace

1. Státní příslušníci třetích zemí, na něž se vztahuje řízení o návratu, jsou bez zbytečného odkladu informováni o:
 - a. účelu, době trvání a fázích řízení o návratu, jakož i o dostupných opravných prostředcích a lhůtách pro jejich uplatnění;
 - b. právech a povinnostech státních příslušníků třetích zemí během řízení o návratu podle článků 21 a 23, důsledcích nedodržení povinnosti podle článku 22, existenci záznamu o navracení osoby v Schengenském informačním systému a uznávání a výkonu rozhodnutí o návratu vydaného jiným členským státem v souladu s článkem 9;
 - c. poradenství a programech v oblasti navracení a opětovného začlenění podle článku 46;
 - d. svých procesních právech a povinnostech během celého řízení o návratu v souladu s tímto nařízením a vnitrostátním právem, zejména právu na právní pomoc a zastupování podle článku 25.
2. Informace se poskytují bez zbytečného odkladu jednoduchou a přístupnou formou a v jazyce, kterému státní příslušník třetí země rozumí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu porozumí, v případě potřeby též s využitím překladu nebo tlumočení. Tyto informace se poskytují prostřednictvím standardních informačních listů v papírové nebo elektronické podobě. V případě nezletilých osob se informace poskytují způsobem vstřícným k dětem a odpovídajícím věku dítěte za účasti nositele rodičovské zodpovědnosti nebo zástupce uvedeného v čl. 20 odst. 2. Státní příslušník třetí země dostane příležitost potvrdit, že informace obdržel.

Článek 25

Právní pomoc a zastupování

1. V případě odvolání k soudnímu orgánu nebo soudního přezkumu podle článku 27 členské státy na žádost státního příslušníka třetí země zajistí poskytnutí bezplatné právní

pomoci a zastupování v rozsahu nezbytném k zajištění práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces.

2. Nezletilým osobám bez doprovodu jsou bezplatná právní pomoc a zastupování poskytnuty automaticky.
3. Právní pomoc a zastupování spočívají v přípravě odvolání nebo žádosti o přezkum a zahrnují alespoň přípravu procesních písemností požadovaných podle vnitrostátního práva a v případě jednání účast na tomto jednání před soudním orgánem, aby byl zajištěn účinný výkon práva na obhajobu. Touto pomocí není dotčena případná pomoc poskytovaná podle nařízení (EU) 2024/1348.
4. Bezplatnou právní pomoc a zastupování poskytují právní poradci nebo jiné osoby s příslušnou kvalifikací, které jsou podle vnitrostátního práva připuštěny nebo oprávněny k jejich výkonu a jejichž zájmy nejsou a ani by nemohly být v rozporu se zájmy státního příslušníka třetí země.
5. Poskytnutí bezplatné právní pomoci a zastupování v odvolacím řízení může být členskými státy zamítnuto v případě, že:
 - a. se má za to, že státní příslušník třetí země má dostatečné zdroje na to, aby mohl sám nést náklady na právní pomoc a zastupování;
 - b. se má za to, že odvolání nemá reálnou naději na úspěch nebo je zneužívající;
 - c. odvolání nebo přezkum probíhají ve druhém nebo vyšším odvolacím stupni podle vnitrostátního práva, včetně znovuprojednání věci nebo dovolání;
 - d. státnímu příslušníkovi třetí země již pomáhá nebo jej zastupuje právní poradce.
6. Státní příslušník třetí země žádající o bezplatnou právní pomoc a zastupování sdělí svou finanční situaci.
7. S výjimkou pomoci poskytované nezletilým osobám bez doprovodu a při respektování podstaty práva na účinnou právní ochranu mohou členské státy:
 - a. stanovit peněžní nebo časová omezení pro poskytování bezplatné právní pomoci a zastupování za předpokladu, že tato omezení nejsou svévolná a neomezují nepřiměřeně přístup k bezplatné právní pomoci a zastupování ani nenarušují výkon práva na obhajobu;
 - b. požádat o úplnou nebo částečnou náhradu veškerých vzniklých nákladů, pokud se finanční situace státního příslušníka třetí země během řízení o návratu zlepšila nebo pokud bylo rozhodnutí o poskytnutí bezplatné právní pomoci a zastupování přijato na základě nepravdivých informací poskytnutých státním příslušníkem třetí země;
 - c. stanovit, že pokud jde o poplatky a jiné náklady a náhrady, bude státním příslušníkům třetích zemí poskytnuto stejné, ale ne příznivější zacházení, než je zacházení obecně poskytované v záležitostech týkajících se právní pomoci vlastním státním příslušníkům.
8. Členské státy stanoví zvláštní procesní pravidla, jimiž se řídí způsob podávání a zpracování žádostí o bezplatnou právní pomoc a zastupování, nebo použijí stávající pravidla pro domácí žádosti podobného druhu za předpokladu, že tato pravidla nadměrně neztěžují nebo neznemožňují přístup k bezplatné právní pomoci a zastupování.
9. Přijme-li rozhodnutí o nepřiznání bezplatné právní pomoci a zastupování jiný než soudní orgán na základě toho, že se domnívá, že odvolání nemá reálnou naději na úspěch nebo

je zneužívající, má žadatel právo na účinnou právní ochranu u soudního orgánu. Za tímto účelem je žadatel oprávněn požádat o bezplatnou právní pomoc a zastupování.

10. Členské státy mohou poskytovat bezplatnou právní pomoc a zastupování ve správním řízení v souladu s vnitrostátním právem.

ODDÍL 2

OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

Článek 26

Právo na účinnou právní ochranu

1. Dotčený státní příslušník třetí země musí mít k dispozici účinný opravný prostředek, kterým může u příslušného soudního orgánu napadnout rozhodnutí uvedená v člancích 7 a 10 a v čl. 12 odst. 2.
2. Účinný opravný prostředek zahrnuje úplné posouzení *ex nunc* skutkové i právní stránky.
3. Členské státy zajistí, aby na žádost státního příslušníka třetí země nebo z moci úřední příslušný soudní orgán prověřil soulad s požadavky vyplývajícími ze zásady nenavracení.

Článek 27

Odvolání k příslušnému soudnímu orgánu

1. Za účelem zajištění práva na účinnou právní ochranu v souladu s článkem 26 stanoví členské státy ve svém vnitrostátním právu přiměřené lhůty, v nichž má příslušný soudní orgán prvního stupně přezkoumat rozhodnutí uvedená v člancích 7 a 10 a v čl. 12 odst. 2, a stanoví přiměřené a úplné projednání odvolání. Lhůta pro podání odvolání k soudnímu orgánu prvního stupně nepřekročí 14 dnů.
2. Lhůty uvedené v odstavci 1 začínají běžet ode dne, kdy je státnímu příslušníkovi třetí země oznámeno některé z rozhodnutí uvedených v člancích 7 a 10 a v čl. 12 odst. 2, nebo od jiného data, které určí vnitrostátní právní předpisy, zejména pokud dotčený státní příslušník třetí země utekl.
3. Pokud je rozhodnutí o návratu založeno na stejném aktu nebo je-li toto rozhodnutí vydáno v rámci stejného aktu jako rozhodnutí o zamítnutí nebo ukončení oprávněného pobytu, mohou být lhůtami pro odvolání proti rozhodnutí o návratu lhůty stanovené ve vnitrostátním právu pro odvolání proti rozhodnutí o ukončení nebo zamítnutí oprávněného pobytu.
4. Je-li společně s rozhodnutím o návratu podle článku 7 vydán zákaz vstupu, podává se proti němu odvolání společně s odvoláním proti tomuto rozhodnutí o návratu, a to u téhož soudního orgánu v rámci téhož soudního řízení a ve stejných lhůtách. Je-li zákaz vstupu vydán odděleně od rozhodnutí o návratu nebo je-li jediným napadeným rozhodnutím, lze se proti němu odvolat samostatně. Lhůty pro zahájení takového samostatného soudního řízení jsou stejné jako lhůty stanovené v případě, že je proti zákazu vstupu podáno odvolání společně s odvoláním proti rozhodnutí o návratu.
5. Pokud v případě, že překlad má poskytnout žadatel, nejsou dokumenty předloženy včas, jak stanoví příslušný soudní orgán, nebo pokud v případě, že překlad má zajistit příslušný soudní orgán, nejsou dokumenty předloženy včas, aby soudní orgán mohl jejich překlad zajistit, může soudní orgán odmítnout vzít tyto dokumenty v úvahu.

Článek 28
Odkladný účinek

1. Výkon rozhodnutí vydaných podle článků 7 a 10 a čl. 12 odst. 2 se pozastavuje do uplynutí lhůty, ve které lze uplatnit právo na účinnou právní ochranu u soudního orgánu prvního stupně podle článku 27.
2. Státním příslušníkům třetích zemí se přiznává právo podat žádost o pozastavení výkonu rozhodnutí o návratu před uplynutím lhůty, v níž mohou uplatnit své právo na účinnou právní ochranu u soudního orgánu prvního stupně podle článku 27. Soudní orgán má pravomoc po posouzení skutkové a právní stránky rozhodnout, zda by měl být výkon rozhodnutí o návratu pozastaven do doby, než bude znám výsledek řízení o opravném prostředku. Výkon rozhodnutí o návratu se pozastaví, existuje-li riziko porušení zásady nenavrácení.
3. Je-li podáno další odvolání proti prvnímu nebo následnému rozhodnutí o opravném prostředku, výkon rozhodnutí o návratu se nepozastaví, pokud státní příslušník třetí země nepožádá o pozastavení a příslušný soudní orgán nerozhodne o jeho přiznání při náležitém zohlednění konkrétních okolností daného jednotlivého případu.
4. Rozhodnutí o žádosti o pozastavení výkonu rozhodnutí o návratu se přijme do 48 hodin. V případech, které jsou složité po skutkové nebo právní stránce, může být tato lhůta překročena.

KAPITOLA V
PREVENCE ÚTĚKU A ZAJIŠTĚNÍ

Článek 29
Důvody zajištění

1. Členské státy mohou zajistit státního příslušníka třetí země podle tohoto nařízení na základě individuálního posouzení každého případu a pouze tehdy, kdy je zajištění přiměřené.
2. Členské státy mohou zajistit státního příslušníka třetí země pouze za účelem přípravy návratu nebo provedení vyhoštění.
3. Státní příslušník třetí země může být zajištěn pouze na základě jednoho nebo více z těchto důvodů zajištění:
 - a. riziko útěku určené v souladu s článkem 30;
 - b. státní příslušník třetí země se vyhýbá přípravě návratu či provedení vyhoštění nebo je jinak maří;
 - c. státní příslušník třetí země představuje bezpečnostní riziko v souladu s článkem 16;
 - d. za účelem zjištění nebo ověření jeho totožnosti nebo státní příslušnosti;
 - e. nedodržení opatření nařízených podle článku 31.
4. Tyto důvody zajištění se stanoví ve vnitrostátním právu.
5. Zajištění nařizují správní nebo soudní orgány. Zajištění se nařizuje písemným rozhodnutím s uvedením věcných i právních důvodů, na nichž je založeno, jakož i informací o dostupných opravných prostředcích. Rozhodnutí se státnímu příslušníkovi třetí země oznámí v jazyce, kterému státní příslušník třetí země rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu porozumí.

6. Při zajištění státního příslušníka třetí země podle odstavce 2 členské státy zohlední veškeré viditelné projevy, prohlášení nebo chování státního příslušníka třetí země, které naznačují, že jde o zranitelnou osobu.

Článek 30 **Riziko útěku**

1. Není-li prokázán opak, riziko útěku v daném jednotlivém případě existuje, pokud je splněno jedno z těchto kritérií:
 - a. státní příslušník třetí země se bez povolení přestěhoval na území jiného členského státu nebo jiných členských států, a to i po tranzitu přes třetí zemi, nebo se o to pokusil;
 - b. na státního příslušníka třetí země se vztahuje rozhodnutí o návratu nebo rozhodnutí o výkonu vydané jiným členským státem, než na jehož území daná osoba v současné době neoprávněně pobývá, a to i na základě záznamů vložených do Schengenského informačního systému podle nařízení (EU) 2018/1860;
 - c. nedodržení opatření podle článku 23.
2. V případech, na které se nevztahuje odstavec 1, se riziko útěku určí na základě celkového posouzení konkrétních okolností daného jednotlivého případu, a je-li splněno jedno z následujících kritérií týkajících se dotčeného státního příslušníka třetí země:
 - a. absence místa bydliště, trvalého bydliště nebo spolehlivé adresy;
 - b. výslovné vyjádření záměru nedodržovat opatření související s návratem uplatňovaná na základě tohoto nařízení nebo činnosti, které jasně prokazují záměr tato opatření nedodržovat;
 - c. nedodržení povinností vyplývajících z rozhodnutí o návratu do data, do kterého má státní příslušník třetí země opustit území členských států, jak je stanoveno v článku 13;
 - d. nedodržení povinnosti spolupracovat s příslušnými orgány členských států ve všech fázích řízení podle tohoto nařízení, jak je uvedeno v čl. 21 odst. 2 písm. a) až k);
 - e. pokud se blíží odjezd a existují závažné důvody se domnívat, že státní příslušník třetí země má v úmyslu porušit povinnost spolupráce stanovenou v čl. 21 odst. 2 písm. l);
 - f. používání falešných nebo pozměněných dokladů totožnosti nebo cestovních dokladů, povolení k pobytu či víz nebo dokladů odůvodňujících podmínky vstupu, zničení nebo jiné zbavení se těchto dokladů, používání přezdivek s podvodným úmyslem, poskytnutí jiných nepravdivých informací v ústní nebo písemné podobě nebo jiné podvodné bránění řízení o návratu nebo zpětném převzetí;
 - g. násilné bránění řízení o návratu;
 - h. opětovný vstup do Unie v rozporu s platným zákazem vstupu.

Článek 31 **Alternativní opatření k zajištění**

1. Členské státy ve svém vnitrostátním právu stanoví alternativní opatření k zajištění. Tato opatření se nařídí s přihlédnutím k individuální situaci dotčeného státního příslušníka

třetí země, včetně případné zranitelnosti, a jsou přiměřená úrovni rizika útoku posuzovaného v souladu s článkem 30.

2. Za tímto účelem členské státy stanoví kterékoli z těchto opatření:
 - a. podle konkrétních okolností povinnost pravidelně se hlásit u příslušných orgánů, a to až s četností jednou za tři dny;
 - b. povinnost odevzdat příslušným orgánům doklady totožnosti nebo cestovní doklady;
 - c. povinnost pobývat na místě určeném příslušnými orgány;
 - d. složení přiměřené finanční záruky;
 - e. používání elektronického sledování, včetně záruk a postupů stanovených vnitrostátním právem.
3. V rozhodnutí o použití opatření uvedených v odstavci 2 musí být uvedeny relevantní věcné i právní důvody.
4. Státní příslušníci třetích zemí jsou informováni o každém rozhodnutí o použití opatření uvedených v odstavci 2 tohoto článku a o důsledcích nedodržení tohoto rozhodnutí, a to i podle čl. 29 odst. 3 písm. e), a o opravných prostředcích uvedených v odstavci 5 tohoto článku.
5. Členské státy zajistí, aby rozhodnutí přijatá v souladu s odstavcem 2 tohoto článku byla na žádost dotčené osoby nebo z moci úřední urychleně, nejpozději však do dvou měsíců přezkoumána soudním orgánem.

Článek 32

Doba trvání zajištění

1. Zajištění trvá co nejkratší dobu, dokud jsou splněny podmínky uvedené v článku 29 a je to nezbytné pro zajištění úspěšného návratu.
2. Pokud se ukáže, že podmínky stanovené v článku 29 již nejsou plněny, zajištění přestane být odůvodněné a státní příslušník třetí země je propuštěn. Toto propuštění nevylučuje použití opatření, která mají zabránit riziku útoku v souladu s článkem 31.
3. Zajištění nesmí v daném členském státě trvat déle než 12 měsíců. Zajištění může být v daném členském státě prodlouženo na dobu nepřekračující dalších 12 měsíců, pokud je pravděpodobné, že řízení o návratu bude trvat déle z důvodu nedostatečné spolupráce dotčeného státního příslušníka třetí země nebo zpoždění při získávání nezbytných dokladů od třetích zemí.
4. Uplynutí maximální doby zajištění podle odstavce 3 nevylučuje použití opatření v souladu s článkem 31.

Článek 33

Přezkum příkazů k zajištění

1. Zajištění se přezkoumává buď na žádost dotčeného státního příslušníka třetí země, nebo z moci úřední v pravidelných časových intervalech, nejméně však každé tři měsíce.
2. Zajištění nezletilých osob bez doprovodu se přezkoumává z moci úřední v pravidelných časových intervalech, nejméně však každé tři měsíce.

3. Pokud zajištění nařídily nebo prodloužily správní orgány, členské státy zajistí, aby všechny relevantní skutečnosti, důkazy a připomínky předložené v průběhu řízení podléhaly soudnímu přezkumu, a to tím, že stanoví, že:
 - a. případný soudní přezkum zákonnosti zajištění musí být dokončen co nejrychleji po začátku zajištění, nejpozději však do 15 dnů poté, nebo
 - b. dotčený státní příslušník třetí země má právo zahájit soudní řízení ve věci přezkumu zákonnosti zajištění, které bude dokončeno co nejdříve po zahájení příslušného řízení, nejpozději však 15 dnů poté. V takových případech členské státy bezodkladně po zajištění uvědomí dotčeného státního příslušníka třetí země o možnosti zahájit takové řízení.

Článek 34

Podmínky zajištění

1. Zajištění zpravidla probíhá ve zvláštních zařízeních, včetně zařízení ve speciálních pobočkách jiných zařízení. Nemůže-li členský stát poskytnout zajištění v takových zařízeních a musí-li se uchýlit k umístění ve věznici, musí být státní příslušníci třetí země odděleni od běžných vězňů.
2. Zajištění státní příslušníci třetích zemí mají přístup k venkovnímu prostoru.
3. Zajištěným státním příslušníkům třetí země se na požádání umožní navázat včas kontakt s právními zástupci, rodinnými příslušníky a příslušnými konzulárními orgány.
4. Náležitá pozornost je věnována zvláštním potřebám zajištěných zranitelných osob a zajistí se pro ně zvláštní ubytování. Zajištěným státním příslušníkům třetích zemí se poskytuje neodkladná zdravotní péče a základní léčba.
5. Právní zástupci, rodinní příslušníci, příslušné konzulární úřady a příslušné vnitrostátní, mezinárodní a nevládní organizace a subjekty mají možnost navštívit jakékoli zajišťovací zařízení, komunikovat se státními příslušníky třetích zemí a navštěvovat je za podmínek, které respektují soukromí. Tyto návštěvy mohou podléhat schválení.
6. Zajištěným státním příslušníkům třetích zemí se jednoduchou a srozumitelnou formou a v jazyce, kterému rozumí, poskytují písemné informace o pravidlech platných v zařízení a o jejich právech a povinnostech. Mezi tyto informace patří i informace o jejich právu podle vnitrostátního práva na kontaktování osob nebo subjektů uvedených v odstavcích 3 a 5.

Článek 35

Podmínky zajištění nezletilých osob a rodin

1. Nezletilé osoby bez doprovodu a rodiny s nezletilými dětmi jsou zajištěny pouze v případě, že neexistuje jiná možnost, a to na co nejkratší přiměřenou dobu a při zohlednění nejlepšího zájmu dítěte.
2. Rodinám a nezletilým osobám bez doprovodu zajištěným v rámci přípravy návratu se poskytne samostatné ubytování zaručující přiměřené soukromí. Zaměstnanci musí být odpovídajícím způsobem vyškoleni a zařízení musí být uzpůsobena tak, aby zohledňovala potřeby osob podle jejich věku a pohlaví, včetně vhodné hygieny, stravy, zdravotních služeb a další infrastruktury.

3. Zajištěné nezletilé osoby mají možnost provozovat volnočasové aktivity, včetně her a odpočinkových činností přiměřených jejich věku, a mají přístup ke vzdělávání ve formátu, který je z hlediska délky jejich zajištění nejvhodnější.

Kapitola VI

ZPĚTNÉ PŘEBÍRÁNÍ

Článek 36

Řízení o zpětném převzetí

1. Po vydání vykonatelného rozhodnutí o návratu a bez ohledu na článek 28 zahájí příslušné orgány, v příslušných případech s podporou agentury Frontex, systematicky a bez zbytečného odkladu řízení o zpětném převzetí.
2. Je-li třeba od orgánů třetí země získat cestovní doklad, předloží příslušné orgány žádost o zpětné převzetí. Tato žádost o zpětné převzetí musí dle potřeby obsahovat žádost o potvrzení státní příslušnosti a žádost o vydání cestovního dokladu. Žádosti o zpětné převzetí se předkládají neprodleně a pokud možno za použití standardního formuláře podle odstavce 6.
3. Příslušné orgány mohou předložit žádost o cestovní doklad samostatně, pokud je to vhodnější z právních nebo provozních důvodů, mimo jiné kvůli době platnosti cestovního dokladu, který má být vydán, a skutečnosti, že státní příslušník třetí země nemůže cestovní doklad obdržet ihned po potvrzení státní příslušnosti. V příslušných případech se použije evropský cestovní doklad pro návrat v souladu s platným nástrojem pro zpětné přebírání a nařízením (EU) 2016/1953⁵⁰.
4. Informace o výsledku žádosti o potvrzení státní příslušnosti a obdržený cestovní doklad nahraje dotčený příslušný orgán do Schengenského informačního systému. Tyto informace a cestovní doklad se na požádání zpřístupní příslušným orgánům ostatních členských států.
5. Členské státy mohou přijmout vhodná opatření k usnadnění organizace identifikačních pohovorů v jiném členském státě, mimo jiné pro účely provádění článku 44.
6. Komisi je svěřena pravomoc přijmout prováděcí akt v souladu s čl. 49 odst. 2 za účelem stanovení standardního formuláře pro předkládání žádostí o zpětné převzetí podle odstavce 2. Tento standardní formulář obsahuje:
 - a. formát žádostí o zpětné převzetí;
 - b. prvky žádosti o zpětné převzetí včetně žádosti o potvrzení státní příslušnosti a žádosti o vydání cestovního dokladu.
7. Řízení o zpětném převzetí ve třetích zemích podporují specializovaní styční úředníci Unie pro navracení financovaní Uní. Tito styční úředníci jsou součástí struktury delegací Unie a při naplňování příslušných politických priorit Unie pracují v úzké koordinaci s Komisí.

⁵⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1953 ze dne 26. října 2016, kterým se zavádí evropský cestovní doklad pro návrat neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí a zrušuje doporučení Rady ze dne 30. listopadu 1994 (Úř. věst. L 311, 17.11.2016, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1953/oj>).

Článek 37

Komunikace s neuznanými subjekty třetích zemí

1. Příslušné orgány mohou v případě potřeby komunikovat s neuznanými subjekty třetích zemí odpovědnými za jeden nebo více fází řízení o zpětném převzetí.
2. Tato komunikace je omezena na to, co je nezbytné pro provedení řízení o zpětném převzetí, a nepředstavuje diplomatické uznání dotčených subjektů.

KAPITOLA VII SDÍLENÍ A PŘEDÁVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Článek 38

Sdílení informací mezi členskými státy

1. Členské státy při provádění tohoto nařízení využívají všech vhodných prostředků spolupráce a výměny informací.
2. Výměna informací se provádí na žádost členského státu a může probíhat pouze mezi příslušnými orgány členských států.
3. Členské státy si na požádání vzájemně sdělují informace týkající se osoby, na kterou se vztahuje toto nařízení, za účelem provedení řízení o návratu, řízení o zpětném převzetí a poskytnutí pomoci při opětovném začlenění.
4. Pokud lze informace uvedené v odstavci 3 vyměňovat prostřednictvím informačních systémů EU uvedených v čl. 4 bodě 15 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/818⁵¹ nebo prostřednictvím doplňujících informací v souladu s nařízením (EU) 2018/1860, vyměňují se tyto informace pouze těmito prostředky.
5. Požadované údaje musí být přiměřené, relevantní, přesné, omezené na to, co je nezbytné pro zamýšlený účel, a žádost musí být řádně odůvodněna.
6. Informace uvedené v odstavci 3 zahrnují zejména:
 - a. informace nezbytné ke zjištění totožnosti státního příslušníka třetí země a v příslušných případech totožnosti jeho rodinných příslušníků, příbuzných a jakýchkoli jiných rodinných vztahů, zejména příjmení; křestní jméno (jména), případně dřívější jméno (jména) a jiné jméno (jména) (také přezdívkou (přezdívky), pseudonym (pseudonymy)); datum, místo a zemi narození; pohlaví;
 - b. informace týkající se biometrických údajů státního příslušníka třetí země sejmutých v souladu s nařízením (EU) 2024/1358, zejména zobrazení obličeje; daktyloskopické údaje; datum sejmutí biometrických údajů; referenční číslo v systému Eurodac použité členským státem původu;
 - c. informace týkající se státní příslušnosti a cestovního dokladu (cestovních dokladů) státního příslušníka třetí země, zejména stávající státní příslušnosti (stávajících státních příslušností) a předchozí státní příslušnosti (předchozích státních příslušností); druh, číslo a země vydání cestovního dokladu (cestovních dokladů); datum vydání a datum skončení platnosti cestovního dokladu (cestovních dokladů);

⁵¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/818 ze dne 20. května 2019, kterým se zřizuje rámec pro interoperabilitu mezi informačními systémy EU v oblasti policejní a justiční spolupráce, azylu a migrace a kterým se mění nařízení (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 a (EU) 2019/816 (Úř. věst. L 135, 22.5.2019, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj>).

- d. informace týkající se míst pobytu státního příslušníka třetí země, tras cesty, jazyků, kterými hovoří, a kontaktních údajů (adresa (adresy) elektronické pošty a telefonní číslo (čísla));
 - e. informace o dokladech o oprávnění k pobytu nebo víz vydaných členským státem nebo třetí zemí;
 - f. informace týkající se návratové operace státního příslušníka třetí země, zejména údaje o letu; jiné cestovní služby; informace o tom, zda je státní příslušník třetí země obzvláště nebezpečnou osobou, která vyžaduje zvláštní opatření během návratové operace; informace týkající se doprovodu;
 - g. informace týkající se opětovného začlenění státního příslušníka třetí země, zejména složení rodiny, rodinný stav, kontaktní údaje rodinných příslušníků v zemi návratu, pracovní zkušenosti, úroveň vzdělání, diplomy;
 - h. důvody případného rozhodnutí o návratu státního příslušníka třetí země;
 - i. informace o tom, zda byl státní příslušník třetí země zajištěn nebo zda byla u dané osoby použita alternativní opatření k zajištění;
 - j. informace týkající se rejstříku trestů nebo hrozby pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo národní bezpečnost, kterou státní příslušník třetí země představuje;
 - k. informace o zranitelnosti, zdravotních a léčebných potřebách státního příslušníka třetí země.
7. Dožádaný členský stát je povinen odpovědět co nejdříve, nejpozději však do tří týdnů.
8. Vyměněné informace smějí být použity pouze pro účely stanovené v odstavci 3. V každém členském státě mohou být tyto informace, v závislosti na jejich druhu a pravomocích přijímajícího orgánu, sděleny pouze orgánům nebo soudním orgánům pověřeným řízením o návratu, řízením o zpětném převzetí nebo poskytováním pomoci při opětovném začlenění.

Článek 39

Předávání údajů o státních příslušnících třetích zemí do třetích zemí pro účely zpětného převzetí a opětovného začlenění

1. Aniž jsou dotčeny články 40 a 41, údaje uvedené v čl. 38 odst. 6 písm. a) až h) může zpracovávat příslušný orgán a v příslušných případech agentura Frontex a předávat je příslušnému orgánu třetí země, pokud byl státní příslušník třetí země, jehož osobní údaje jsou předávány, informován o tom, že jeho osobní údaje mohou být sdíleny s orgány třetí země, je-li to pro účely provedení řízení o zpětném převzetí nezbytné.
2. Aniž jsou dotčeny články 40 a 41, údaje uvedené v čl. 38 odst. 6 písm. a), c), f) a g) může zpracovávat příslušný orgán a v příslušných případech agentura Frontex a předávat je třetím stranám pro účely pomoci při opětovném začlenění, pokud byl státní příslušník třetí země, jehož osobní údaje jsou předávány, informován o tom, že jeho osobní údaje mohou být sdíleny s třetími stranami příslušnými pro pomoc při opětovném začlenění, je-li to pro účely poskytnutí pomoci při opětovném začlenění nezbytné.
3. Členské státy a agentura Frontex předávající osobní údaje podle odstavce 1 nebo 2 zajistí, aby toto předávání bylo v souladu s kapitolou V nařízení (EU) 2016/679 a kapitolou V nařízení (EU) 2018/1725.
4. Je-li předání osobních údajů prováděno podle odstavce 1 nebo 2, musí být zdokumentováno a dokumentace se na požádání zpřístupní příslušnému dozorovému

úřadu zřízenému v souladu s čl. 51 odst. 1 nařízení (EU) 2016/679 a čl. 52 odst. 1 nařízení (EU) 2018/1725, včetně data a času předání a informací o příslušném orgánu přijímající třetí země.

Článek 40

Předávání údajů o odsouzených státních příslušnících třetích zemí v trestním řízení do třetích zemí pro účely zpětného převzetí a opětovného začlenění

1. Údaje o jednom nebo více odsouzených státního příslušníka třetí země v trestním řízení může v jednotlivých případech zpracovávat příslušný orgán a v příslušných případech agentura Frontex a předávat je příslušnému orgánu třetí země, jsou-li splněny tyto podmínky:
 - a. státní příslušník třetí země, jehož osobní údaje jsou předávány, byl v předchozích 25 letech odsouzen za teroristický trestný čin nebo v předchozích 15 letech za jakýkoli jiný trestný čin uvedený v příloze nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240⁵², pokud za něj lze podle práva odsuzujícího členského státu uložit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby v délce nejméně tři roky nebo ochranné opatření spojené s omezením svobody ve stejné délce;
 - b. předání údajů je nezbytné pro účely provedení řízení o zpětném převzetí podle článku 36;
 - c. státní příslušník třetí země, jehož osobní údaje jsou předávány, byl informován o tom, že jeho osobní údaje mohou být sdíleny s orgány třetí země pro účely provedení řízení o zpětném převzetí;
 - d. před předáním údajů se příslušný orgán a v příslušných případech agentura Frontex ujistily, že u tohoto předání nehrozí porušení zásady nenavracení;
 - e. před předáním údajů se příslušný orgán a v příslušných případech agentura Frontex ujistily, že u tohoto předání nehrozí porušení článku 50 Listiny.
2. Údaje o jednom nebo více odsouzených státního příslušníka třetí země v trestním řízení může v jednotlivých případech zpracovávat příslušný orgán a v příslušných případech agentura Frontex a předávat je třetí straně příslušné pro pomoc při opětovném začlenění, jsou-li splněny tyto podmínky:
 - a. státní příslušník třetí země, jehož osobní údaje jsou předávány, byl v předchozích 25 letech odsouzen za teroristický trestný čin nebo v předchozích 15 letech za jakýkoli jiný trestný čin uvedený v příloze nařízení (EU) 2018/1240, pokud za něj lze podle práva odsuzujícího členského státu uložit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby v délce nejméně tři roky nebo ochranné opatření spojené s omezením svobody ve stejné délce;
 - b. předání údajů je nezbytné pro účely poskytnutí individuálně uzpůsobené a nefinanční pomoci při opětovném začlenění podle článku 46;
 - c. státní příslušník třetí země, jehož osobní údaje jsou předávány, byl informován o tom, že jeho osobní údaje mohou být sdíleny s třetí stranou příslušnou pro pomoc

⁵² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226 (Úř. věst. L 236, 19.9.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj>).

při opětovném začlenění pro účely poskytnutí individuálně uzpůsobené a nefinanční pomoci při opětovném začlenění;

- d. před předáním údajů se příslušný orgán a v příslušných případech agentura Frontex ujistily, že u tohoto předání nehrozí porušení zásady nenavracení.
3. Členské státy a agentura Frontex předávající osobní údaje podle odstavce 1 nebo 2 zajistí, aby toto předávání bylo v souladu s kapitolou V nařízení (EU) 2016/679 a kapitolou V nařízení (EU) 2018/1725.
4. Je-li předání osobních údajů prováděno podle odstavce 1 nebo 2, musí být zdokumentováno a dokumentace se na požádání zpřístupní příslušnému dozorovému úřadu zřízenému v souladu s čl. 51 odst. 1 nařízení (EU) 2016/679 a čl. 52 odst. 1 nařízení (EU) 2018/1725, včetně data a času předání, informací o příslušném orgánu přijímající třetí země, odůvodnění, že předání je v souladu s podmínkami stanovenými v odstavci 1 nebo 2, a předávaných osobních údajů.

Článek 41

Předávání údajů o zdravotním stavu státních příslušníků třetích zemí do třetích zemí pro účely provedení návratové operace a opětovného začlenění

1. Údaje o lékařské pomoci, která má být poskytnuta státním příslušníkům třetích zemí během návratové operace, může v jednotlivých případech zpracovávat příslušný orgán a v příslušných případech agentura Frontex a předávat je příslušnému orgánu třetí země, jsou-li splněny tyto podmínky:
 - a. předání údajů je nezbytné pro účely provedení návratové operace;
 - b. státní příslušník třetí země, jehož osobní údaje jsou předávány, byl informován o tom, že jeho osobní údaje mohou být sdíleny s orgány třetí země pro účely provedení návratové operace;
 - c. před předáním údajů se příslušný orgán a v příslušných případech agentura Frontex ujistily, že u tohoto předání nehrozí porušení zásady nenavracení.
2. Údaje o zdravotním stavu státních příslušníků třetích zemí může v jednotlivých případech zpracovávat příslušný orgán a v příslušných případech agentura Frontex a předávat je třetí straně příslušné pro pomoc při opětovném začlenění, jsou-li splněny tyto podmínky:
 - a. předání údajů je nezbytné pro účely poskytnutí pomoci při opětovném začlenění podle článku 46, která je přizpůsobena zdravotním potřebám státního příslušníka třetí země;
 - b. státní příslušník třetí země, jehož osobní údaje jsou předávány, byl informován o tom, že jeho osobní údaje mohou být sdíleny s třetí stranou příslušnou pro pomoc při opětovném začlenění, aby tato pomoc mohla být přizpůsobena jeho zdravotním potřebám, a udělil souhlas s tímto předáním.
3. Členské státy a agentura Frontex předávající osobní údaje podle odstavce 1 nebo 2 zajistí, aby toto předávání bylo v souladu s kapitolou V nařízení (EU) 2016/679 a kapitolou V nařízení (EU) 2018/1725.
4. Je-li předání osobních údajů prováděno podle odstavce 1 nebo 2, musí být zdokumentováno a dokumentace se na požádání zpřístupní příslušnému dozorovému úřadu zřízenému v souladu s čl. 51 odst. 1 nařízení (EU) 2016/679 a čl. 52 odst. 1 nařízení (EU) 2018/1725, včetně data a času předání, informací o příslušném orgánu

přijímající třetí země, odůvodnění, že předání je v souladu s podmínkami stanovenými v odstavci 1 nebo 2, a předávaných osobních údajů.

Kapitola VIII

SPOLEČNÝ SYSTÉM NAVRACENÍ

Článek 42

Složky společného systému navracení

1. Společný systém navracení podle tohoto nařízení sestává z(e):
 - a. společného řízení o návratu státních příslušníků třetích zemí, kteří nemají oprávnění k pobytu v Unii, včetně společného řízení o zpětném převzetí coby jeho nedílné součásti;
 - b. systému uznávání a výkonu rozhodnutí o návratu mezi členskými státy;
 - c. nezbytných zdrojů a dostatečného počtu kvalifikovaných pracovníků v členských státech pro provádění tohoto nařízení, včetně zajištění;
 - d. digitálních systémů pro řízení navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění státních příslušníků třetích zemí;
 - e. spolupráce mezi členskými státy;
 - f. institucí a jiných subjektů Unie, které poskytují podporu podle čl. 43 odst. 4 a v souladu s jejich příslušnými mandáty.
2. Unie a členské státy určí společné priority v oblasti navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění a zajistí nezbytná následná opatření, přičemž zohlední Evropskou strategii pro řízení azylu a migrace přijatou podle článku 8 nařízení (EU) 2024/1351, provádění řízení o návratu na hranicích podle nařízení (EU) 2024/1351, posouzení úrovně spolupráce třetích zemí s členskými státy v oblasti zpětného přebírání v souladu s článkem 25a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009⁵³ a nástroje Unie pro zpětné přebírání a veškeré další nástroje Unie relevantní pro spolupráci v oblasti zpětného přebírání.
3. Unie a členské státy zajistí loajální spolupráci a úzkou koordinaci mezi příslušnými orgány a mezi Uníí a členskými státy, jakož i součinnost mezi vnitřními a vnějšími složkami, s přihlédnutím k jejich společnému zájmu na účinném fungování politik Unie v oblasti řízení azylu a migrace.

Článek 43

Příslušné orgány a zdroje

1. Každý členský stát určí v souladu s vnitrostátním právem příslušné orgány odpovědné za plnění povinností vyplývajících z tohoto nařízení.
2. Každý členský stát přidělí příslušným orgánům nezbytné zdroje, včetně náležitě vyškolených pracovníků, kteří obdrželi pokyny k plnění svých povinností stanovených v tomto nařízení.

⁵³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) (Úř. věst. L 243, 15.9.2009, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>).

3. Členské státy zajistí dostatečnou úroveň zajišťovací kapacity s přihlédnutím ke skutečným potřebám a očekávaným návratům v příštích 12 měsících, zejména pro účely dobře připravených systémů a pohotovostního plánování podle článku 7 nařízení (EU) 2024/1351.
4. Členské státy mohou být podporovány příslušnými orgány jiného členského státu v souladu s článkem 44 a příslušnými zaměstnanci agentur Unie, včetně v souladu s článkem 45.

Článek 44

Spolupráce mezi členskými státy

1. Spolupráce a pomoc mezi příslušnými orgány určenými v souladu s článkem 43 se uskutečňuje za účelem:
 - a. umožnění tranzitu přes jejich území, aby bylo možné vyhovět rozhodnutí jiného členského státu o návratu nebo získat cestovní doklady;
 - b. poskytování logistické, finanční nebo jiné materiální nebo věcné pomoci;
 - c. vedení nebo podpory politického dialogu a komunikace s orgány třetích zemí za účelem usnadnění zpětného přebírání;
 - d. kontaktování příslušných orgánů třetích zemí za účelem ověření totožnosti státních příslušníků třetích zemí a získání platného cestovního dokladu;
 - e. organizace praktických opatření pro výkon návratu jménem dožadujícího členského státu;
 - f. usnadnění přemístění podle čl. 8 odst. 1 písm. b);
 - g. podpory odjezdu státního příslušníka třetí země do členského státu, v němž má oprávnění k pobytu, v souladu s čl. 8 odst. 1 prvním pododstavcem.

Článek 45

Podpora agentury Frontex

1. Členské státy mohou požádat, aby v souladu s nařízením (EU) 2019/1896 byli jejich příslušným orgánům nápomocni odborníci vyslaní nebo podporováni agenturou Frontex, včetně styčných úředníků pro navracení a jiných styčných úředníků.
2. Členské státy poskytnou agentuře Frontex relevantní informace týkající se předpokládaných potřeb podpory ze strany agentury Frontex pro účely nezbytného plánování podpory agentury v souladu s prioritami Unie v oblasti navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění, prováděním řízení o návratu na hranicích podle nařízení (EU) 2024/1349, Evropskou strategií pro řízení azylu a migrace podle článku 8 nařízení (EU) 2024/1351 a prioritami v souvislosti s pravidelným posuzováním spolupráce v oblasti zpětného přebírání podle článku 25a nařízení (ES) 810/2009.

Článek 46

Podpora návratu a opětovného začlenění

1. Členské státy zřídí poradenské struktury pro návrat a opětovné začlenění s cílem poskytovat státním příslušníkům třetích zemí informace a pokyny týkající se možnosti návratu a opětovného začlenění, včetně programů uvedených v odstavci 3, a to co nejdříve v procesu navracení. Poradenství v oblasti návratu a opětovného začlenění může

být kombinováno s jiným poradenstvím v rámci dalších migračních řízení v členském státě.

2. Členské státy zajistí, aby informace o návratu a opětovném začlenění byly rovněž poskytnuty před vydáním rozhodnutí o návratu, zejména pokud se použije článek 37 nařízení (EU) 2024/1348.
3. Členské státy zavedou vnitrostátní programy na podporu návratu a opětovného začlenění, přičemž zpravidla využívají programy Unie. Vnitrostátní programy a pomoc při opětovném začlenění poskytovaná Unií sestává z logistické, finanční a jiné materiální nebo věcné pomoci nebo pobídek, včetně pomoci při opětovném začlenění v zemi návratu, poskytovaných státnímu příslušníkovi třetí země.
4. Pomoc při opětovném začlenění není individuálním právem a není předpokladem řízení o zpětném převzetí.
5. Pomoc poskytovaná prostřednictvím programů na podporu návratu a opětovného začlenění odráží úroveň spolupráce a dodržování předpisů ze strany státního příslušníka třetí země a může se časem snižovat. Při určování druhu a rozsahu pomoci při návratu a opětovném začlenění se v příslušných případech zohlední tato kritéria:
 - a. spolupráce dotčeného státního příslušníka třetí země během řízení o návratu a zpětném převzetí, jak je stanoveno v článku 21;
 - b. zda se státní příslušník třetí země vrací dobrovolně nebo zda se na něj vztahuje vyhoštění;
 - c. zda je státní příslušník třetí země státním příslušníkem třetí země uvedené na seznamu v příloze II nařízení (EU) 2018/1806;
 - d. zda byl státní příslušník třetí země odsouzen za trestný čin;
 - e. zda má státní příslušník třetí země zvláštní potřeby, neboť je zranitelnou osobou, nezletilou osobou, nezletilou osobou bez doprovodu nebo součástí rodiny.
6. Pomoc uvedená v tomto článku se neposkytuje státním příslušníkům třetích zemí, kteří již využili jiné nebo stejné podpory poskytnuté členským státem nebo Unií. Unie, členské státy a agentura Frontex zajistí soudržnost a koordinaci pomoci při opětovném začlenění.

Kapitola IX

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 47

Mimořádné situace

1. Vznikne-li důsledkem výjimečně rozsáhlého množství státních příslušníků třetích zemí, kteří mají být navraceni, nepředvídatelně velká zátěž pro kapacitu zajišťovacích zařízení členského státu nebo pro jeho správní či soudní zaměstnance, může tento členský stát po dobu trvání uvedené mimořádné situace rozhodnout o poskytnutí delší lhůty pro soudní přezkum, než je lhůta stanovená podle čl. 33 odst. 3, a přijmout naléhavá opatření, pokud jde o podmínky zajištění odchylující se od opatření stanovených v čl. 34 odst. 1 a čl. 35 odst. 2.
2. Uchýlí-li se dotyčný členský stát k takovým mimořádným opatřením, bezodkladně o tom uvědomí Komisi. Rovněž uvědomí Komisi, jakmile důvody pro uplatnění těchto mimořádných opatření pominou.

3. Žádné ustanovení tohoto článku nelze vykládat tak, že by umožňovalo členským státům odchýlit se od své obecné povinnosti přijmout veškerá přiměřená obecná či konkrétní opatření k plnění svých povinností vyplývajících z tohoto nařízení.

Článek 48

Statistiky

1. Aniž je dotčeno nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 862/2007⁵⁴, sdělují členské státy Komisi (Eurostatu) čtvrtletně tyto údaje:
 - a. počet státních příslušníků třetích zemí, na něž se vztahují uznaná rozhodnutí o návratu vydaná jiným členským státem;
 - b. počet státních příslušníků třetích zemí, na něž se vztahují alternativní opatření k zajištění;
 - c. počet státních příslušníků třetích zemí, na něž se vztahuje zajištění.
2. Sdělované údaje jsou členěny podle věku, pohlaví a státního občanství. Údaje se vztahují k referenčnímu období jednoho čtvrtletí. Členské státy poskytnou Komisi (Eurostatu) údaje za tři kalendářní měsíce, které představují jedno čtvrtletí, do dvou měsíců od konce každého čtvrtletí. Prvním referenčním obdobím je [druhé čtvrtletí následující po datu použitelnosti tohoto nařízení].
3. Členské státy sdělí agentuře Frontex každý měsíc následující údaje, jakož i odpovídající soubory údajů týkající se každé třetí země:
 - a. počet předložených žádostí o zpětné převzetí;
 - b. počet žádostí o potvrzení státní příslušnosti a počet obdržených kladných a záporných odpovědí ohledně potvrzení žádostí o státní příslušnost;
 - c. počet žádostí o vydání cestovních dokladů, počet cestovních dokladů vydaných orgány třetí země a počet záporných odpovědí týkajících se žádostí o cestovní doklady;
 - d. počet příjemců pomoci při opětovném začlenění rozdělený podle třetích zemí.Agentura Frontex poskytne Komisi přístup k údajům uvedeným v tomto odstavci.
4. Údaje uvedené v odstavcích 1 a 3 rozčleněné podle členských států mohou být sdělovány třetím zemím pro účely sledování provádění a dodržování zásady zpětného přebírání, a to i v rámci nástrojů Unie pro zpětné přebírání.

Článek 49

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen výbor. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.

⁵⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 862/2007 ze dne 11. července 2007 o statistice Společenství v oblasti migrace a mezinárodní ochrany a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 311/76 o sestavování statistik o zahraničních pracovnících (Úř. věst. L 199, 31.7.2007, s. 23, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2007/862/oj>).

2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011. Pokud výbor nevydá žádné stanovisko, Komise navrhaný prováděcí akt nepřijme a použije se čl. 5 odst. 4 třetí pododstavec nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 50

Podávání zpráv

1. Do dne [datum] a poté každých pět let předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o uplatňování tohoto nařízení v členských státech, a bude-li to vhodné, navrhne jeho změny.
2. Členské státy Komisi na její žádost zašlou informace nezbytné k vypracování její zprávy nejpozději devět měsíců před uplynutím této lhůty.

Článek 51

Zrušení

1. Směrnice 2008/115/ES se zrušuje pro členské státy vázané tímto nařízením. Směrnice 2001/40/ES a rozhodnutí Rady 2004/191/ES se zrušují s účinkem ode dne zveřejnění prováděcího rozhodnutí uvedeného v čl. 9 odst. 2 pro členské státy vázané tímto nařízením.
2. Odkazy na zrušené směrnice se považují za odkazy na toto nařízení v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze.

Článek 52

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

Ve Štrasburku dne

Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně

Za Radu
předseda/předsedkyně

LEGISLATIVNÍ FINANČNÍ A DIGITÁLNÍ VÝKAZ

1.	RÁMEC NÁVRHU/PODNĚTU	3
1.1	Název návrhu/podnětu	3
1.2	Příslušné oblasti politik	3
1.3	Cíle	3
1.3.1	Obecné cíle	3
1.3.2	Specifické cíle	3
1.3.3	Očekávané výsledky a dopady	3
1.3.4	Ukazatele výkonnosti	3
1.4	Návrh/podnět se týká:	4
1.5	Odůvodnění návrhu/podnětu	4
1.5.1	Potřeby, které mají být uspokojeny v krátkodobém nebo dlouhodobém horizontu, včetně podrobného harmonogramu pro zahajovací fázi provádění podnětu	4
1.5.2	Přidaná hodnota ze zapojení EU (může být důsledkem různých faktorů, např. přínosů z koordinace, právní jistoty, vyšší účinnosti nebo doplňkovosti). Pro účely tohoto oddílu se „přidanou hodnotou ze zapojení EU“ rozumí hodnota plynoucí z akce Unie, jež doplňuje hodnotu, která by jinak vznikla činností samotných členských států.....	4
1.5.3	Závěry vyvozené z podobných zkušeností v minulosti.....	4
1.5.4	Slučitelnost s víceletým finančním rámcem a možné synergie s dalšími vhodnými nástroji.....	5
1.5.5	Posouzení různých dostupných možností financování, včetně prostoru pro přerozdělení prostředků.....	5
1.6	Doba trvání návrhu/podnětu a jeho finančního dopadu	6
1.7	Předpokládaný způsob plnění rozpočtu	6
2.	SPRÁVNÍ OPATŘENÍ	8
2.1	Pravidla pro sledování a podávání zpráv	8
2.2	Systémy řízení a kontroly.....	8
2.2.1	Odůvodnění navrhovaných způsobů plnění rozpočtu, mechanismů provádění financování, způsobů plateb a kontrolní strategie.....	8
2.2.2	Informace o zjištěných rizicích a systémech vnitřní kontroly zřízených k jejich zmírnění.....	8
2.2.3	Odhad a odůvodnění nákladové efektivnosti kontrol (poměr mezi náklady na kontroly a hodnotou souvisejících spravovaných finančních prostředků) a posouzení očekávané míry rizika výskytu chyb (při platbě a při uzávěrce)	8
2.3	Opatření k zamezení podvodů a nesrovnalostí.....	9
3.	ODHADOVANÝ FINANČNÍ DOPAD NÁVRHU/PODNĚTU	10
3.1	Okruhy víceletého finančního rámce a dotčené výdajové rozpočtové položky.....	10
3.2	Odhadovaný finanční dopad návrhu na prostředky	12

3.2.1	Odhadovaný souhrnný dopad na operační prostředky	12
3.2.1.1	Prostředky ze schváleného rozpočtu	12
3.2.1.2	Prostředky z vnějších účelově vázaných příjmů	17
3.2.2	Odhadovaný výstup financovaný z operačních prostředků	22
3.2.3	Odhadovaný souhrnný dopad na správní prostředky	24
3.2.3.1	Prostředky ze schváleného rozpočtu	24
3.2.3.2	Prostředky z vnějších účelově vázaných příjmů	24
3.2.3.3	Prostředky celkem	24
3.2.4	Odhadované potřeby v oblasti lidských zdrojů	25
3.2.4.1	Financované ze schváleného rozpočtu	25
3.2.4.2	Financované z vnějších účelově vázaných příjmů	26
3.2.4.3	Potřeby v oblasti lidských zdrojů celkem	26
3.2.5	Odhadovaný dopad na investice související s digitálními technologiemi	28
3.2.6	Slučitelnost se stávajícím víceletým finančním rámcem	28
3.2.7	Příspěvky třetích stran	28
3.3	Odhadovaný dopad na příjmy	29
4.	DIGITÁLNÍ ROZMĚR	29
4.1	Požadavky digitálního významu	30
4.2	Údaje	30
4.3	Digitální řešení	31
4.4	Posouzení interoperability	31
4.5	Opatření na podporu digitálního provádění	32

1. RÁMEC NÁVRHU/PODNĚTU

1.1 Název návrhu/podnětu

Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se zavádí společný systém navracení státních příslušníků třetích zemí neoprávněně pobývajících v Evropské unii.

1.2 Příslušné oblasti politik

Migrace

1.3 Cíle

1.3.1 Obecné cíle

Obecným cílem tohoto návrhu je zvýšit účinnost procesu navracení tím, že se členským státům poskytnou jasná, moderní, zjednodušená a společná pravidla pro účinné řízení navracení, a učinit tento proces jasnějším jak pro příslušné orgány, tak pro dotčeného státního příslušníka třetí země.

1.3.2 Specifické cíle

Specifický cíl č. 1

Vytvořit jednotnější přístup mezi pravidly členských států v oblasti navracení, překonat rozdílné postupy vytvořením společného systému EU pro navracení a zabránit tomu, aby státní příslušníci třetích zemí mohli pravidla navracení obcházet.

Specifický cíl č. 2

Zjednodušit řízení o návratu, usnadnit a zefektivnit uplatňování pravidel pro navracení a zároveň zvýšit jasnost, a to i pokud jde o procesní záruky.

Specifický cíl č. 3

Motivovat státní příslušníky třetích zemí ke spolupráci s orgány prostřednictvím kombinace povinností, pobídek ke spolupráci a důsledků při nedostatečné spolupráci.

1.3.3 Očekávané výsledky a dopady

Upřesněte účinky, které by návrh/podnět měl mít na příjemce / cílové skupiny.

Lepší právní struktura, která má urychlit a zefektivnit procesy navracení a zároveň chránit základní práva. Cílem návrhu je zvýšit procesní účinnost prostřednictvím společných pravidel a zavést procesní zjednodušení a usnadnit uznávání a výkon rozhodnutí o návratu vydaných jinými členskými státy, což podpoří větší soudržnost a jasnost při provádění. Očekává se, že návrh urychlí proces navracení a povede v konečném důsledku k vyššímu počtu návratů.

Nařízení EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se zavádí společný systém navracení státních příslušníků třetích zemí neoprávněně pobývajících v Evropské unii, reaguje na politické výzvy k novému přístupu k řízení navracení v EU.

Zajistí, aby klíčové novinky, jako je povinnost spolupracovat, posuzování rizika útěku, zajištění a alternativní opatření k zajištění, byly řešeny soudržně ve všech členských státech. Zatímco v krátkodobém horizontu to bude vyžadovat přizpůsobení postupů některých členských států, v průběhu času se očekává výrazné zvýšení efektivity a větší jasnost pravidel.

Iniciativa předpokládá, že klíčové prvky rozhodnutí členských států o návratu budou vloženy do společného formuláře nazvaného „evropský příkaz k návratu“ s cílem podpořit jednak uznávání rozhodnutí o návratu a vyslat silný signál státním příslušníkům třetích zemí, jednak přispět k řešení druhotného pohybu.

Povinnosti uložené státním příslušníkům třetích zemí budou jednotné ve všech členských státech, což pomůže řešit některá narušení stávajícího systému, v němž státní příslušníci třetích zemí zneužívají rozdílů mezi členskými státy. Očekává se, že nařízení bude základem pro jednotnější systém navracení na úrovni EU, který bude přímo použitelný a určený členským státům, Unii, agenturám a státním příslušníkům třetích zemí. Návrh usnadní lepší, jednotnější a strategičtější využívání podpory agentury Frontex v oblasti navracení, například v souvislosti se společnými návratovými operacemi. Iniciativa zavádí společný procesní přístup k předkládání žádostí o zpětné převzetí a zvyšuje transparentnost a koordinaci přístupu ke třetím zemím v oblasti zpětného přebírání. Návrh zavádí možnost standardního formuláře žádosti o zpětné převzetí, který upřesňuje formát a základní prvky žádosti o zpětné převzetí, zejména žádost o potvrzení státní příslušnosti a žádost o vydání cestovních dokladů. Podpoří to soudržný přístup ke spolupráci s orgány třetích zemí a přispěje k jednoduššímu a kvalitnějšímu shromažďování údajů, čímž budou poskytovány lepší podklady pro rozhodování. Nařízení má za cíl podpořit provádění paktu. Zajistí soulad mezi potřebou stanovit společná pravidla EU pro navracení a poskytnutím určité míry flexibility členským státům. Umožní úpravy tak, aby odpovídaly vnitrostátní realitě a vnitrostátnímu kontextu řízení migrace, zejména pokud jde o povinnost spolupracovat, důsledky nedostatečné spolupráce, výběr a způsoby alternativních řešení k zajištění a procesní aspekty řízení, včetně odvolání.

Tento návrh plně respektuje lidskou důstojnost, právo na život, zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení anebo trestání, právo na svobodu a bezpečnost, právo na ochranu osobních údajů, jakož i ochranu v případě vyhoštění, zejména zásadu nenavracení, zákaz diskriminace a právo na účinnou právní ochranu.

Právo na svobodu a volný pohyb jsou chráněny, neboť zajištění lze provést pouze na základě konkrétních důvodů jasně vymezených v nařízení. Nařízení rovněž stanoví rámec pro používání alternativních opatření k zajištění, přičemž se přihlíží k tomu, že tato alternativní opatření jsou sice méně invazivní než zajištění, vedou však rovněž k omezení svobody.

Toto nařízení stanoví, že v procesu navracení se náležitě zohlední potřeby zranitelných osob, včetně nezletilých osob. Nařízení zaručuje, že při jeho uplatňování bude prvořadým hlediskem nejlepší zájem dítěte. Pro nezletilé osoby v procesu navracení platí zvláštní pravidla, zejména pokud jde o podmínky zajištění. Kromě toho zavádí nyní toto nařízení do řízení o návratu některé klíčové novinky, které přinesly právní předpisy nového paktu, zejména pokud jde o posuzování věku nezletilých osob a praxi jmenování zástupce, který má doprovázet nezletilou osobu bez doprovodu.

1.3.4 Ukazatele výkonnosti

Upřesněte ukazatele pro sledování pokroku a dosažených výsledků.

Do dne [datum] a poté každých pět let předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o uplatňování tohoto nařízení v členských státech.

Sledování provádění a plnění specifických cílů umožní tyto hlavní ukazatele:

Specifický cíl č. 1: Vytvořit jednotnější přístup mezi pravidly členských států v oblasti navracení, překonat rozdílné postupy a nutnost výkladu vytvořením společného systému EU pro navracení a zabránit tomu, aby státní příslušníci třetích zemí mohli pravidla navracení obcházet.

- počet státních příslušníků třetích zemí, na něž se vztahují uznaná rozhodnutí o návratu vydaná jiným členským státem,
- roční podíl společných návratových operací z celkového počtu návratů provedených prostřednictvím charterových operací organizovaných s pomocí agentury Frontex.

Specifický cíl č. 2: Zjednodušit řízení o návratu, usnadnit a zefektivnit uplatňování pravidel pro navracení a zároveň aktualizovat či vylepšit definice a zajistit větší jasnost, a to i pokud jde o procesní záruky.

- statistické údaje o zvýšené míře navracení.

Specifický cíl č. 3: Motivovat státní příslušníky třetích zemí ke spolupráci s orgány prostřednictvím kombinace povinností, pobídek ke spolupráci a důsledků při nedostatečné spolupráci.

- roční údaje o účinném navracení (v členění na nucené a dobrovolné návraty),
- počet státních příslušníků třetích zemí, na něž se vztahují alternativní opatření k zajištění,
- počet státních příslušníků třetích zemí, na něž se vztahuje zajištění.

1.4 Návrh/podnět se týká:

☒ nové akce

☐ nové akce následující po pilotním projektu / přípravné akci⁵⁵

☐ prodloužení stávající akce

☐ sloučení jedné či více akcí v jinou/novou akci nebo přesměrování jedné či více akcí na jinou/novou akci

1.5 Odůvodnění návrhu/podnětu

1.5.1 *Potřeby, které mají být uspokojeny v krátkodobém nebo dlouhodobém horizontu, včetně podrobného harmonogramu pro zahajovací fázi provádění podnětu*

Po přijetí návrhu spolunormotvůrci (potenciálně v roce 2026) vyžaduje započetí provádění legislativní iniciativy technická a procesní opatření na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni, která by měla být zahájena vstupem legislativy v platnost.

Provádění nařízení bude vyžadovat přijetí dvou prováděcích aktů do tří až šesti měsíců ode dne použitelnosti nařízení – jeden za účelem zavedení společného formuláře pro evropský příkaz k návratu a jeden pro zavedení standardního formuláře pro předkládání žádostí o zpětné převzetí.

Členské státy poskytnou agentuře Frontex nezbytné informace o předpokládaných potřebách podpory s cílem zajistit, aby agentura Frontex mohla svou podporu strategicky plánovat.

⁵⁵

Uvedené v čl. 58 odst. 2 písm. a) nebo b) finančního nařízení.

Príslušné zdroje agentury Frontex, zejména lidské a finanční zdroje, by měly být v průběhu času navýšeny v souladu s posílením mandátu a zvýšením poptávky po podpoře při navracení. Po vstupu v platnost bude provádění činností zahajováno postupně podle harmonogramu, aby bylo možné sledovat očekávané postupné zvyšování požadavků na služby a činnosti agentury Frontex a poskytnout čas na absorpci nových zdrojů.

- 1.5.2 *Přidaná hodnota ze zapojení EU (může být důsledkem různých faktorů, např. přínosů z koordinace, právní jistoty, vyšší účinnosti nebo doplňkovosti). Pro účely tohoto oddílu se „přidanou hodnotou ze zapojení EU“ rozumí hodnota plynoucí z akce Unie, jež doplňuje hodnotu, která by jinak vznikla činností samotných členských států.*

Důvody pro akci na úrovni EU (*ex-ante*)

Bezpečný a důstojný návrat státních příslušníků třetích zemí bez oprávnění k pobytu je základním prvkem komplexního přístupu EU k azylu a migraci. Účinné navracení má zásadní význam pro zachování důvěryhodnosti migrační a azylové politiky. Na úrovni EU je návratová politika upravena směrnicí 2008/115/ES⁵⁶ (dále jen „směrnice o navracení“). Účinnost a účelnost navracení v současné době oslabuje několik problémů, od neefektivních postupů na vnitrostátní úrovni až po nedostatečnou spolupráci třetích zemí při zpětném přebírání jejich státních příslušníků. Navzdory značnému úsilí na politické a operativní úrovni navracení v současnosti zdaleka nedosahuje uspokojivé úrovně provádění: Unii opouští pouze přibližně 20 % státních příslušníků třetích zemí, kterým byl vydán příkaz k opuštění Unie.

Cílem tohoto nařízení je poskytnout všem členským státům plynulá a účinná řízení a zabránit tomu, aby se státní příslušníci třetích zemí pohybovali mezi členskými státy za účelem maření procesu navracení.

Pro nová řízení by platila stejná pravidla bez ohledu na členský stát, který je uplatňuje, aby se zajistila jejich účinnost a jasnost a právní jistota pro jednotlivce.

Členské státy nemohou individuálně stanovit společná pravidla ke snížení motivace k neoprávněnému pohybu mezi nimi. Cílů tohoto návrhu proto nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států a z důvodu rozsahu a účinků tohoto nařízení jich může být lépe dosaženo na úrovni Unie. V souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii proto musí Unie jednat a smí přijmout opatření.

Očekávaná vytvořená přidaná hodnota na úrovni EU (*ex-post*)

Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se zavádí společný systém navracení státních příslušníků třetích zemí neoprávněně pobývajících v Evropské unii, reaguje na politické výzvy k novému přístupu k řízení navracení v EU.

⁵⁶

Směrnice 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

Představuje přepracovaný právní rámec, který aktualizuje právní předpisy o navracení z roku 2008, uvádí jej do souladu s vývojem v oblasti migrace, mj. s Paktem o migraci a azylu, a přizpůsobuje jej současným potřebám a výzvám. Cílem nařízení je zjednodušit proces navracení a zvýšit jeho účinnost a zároveň zajistit plné dodržování základních práv, a tím posílit závazek EU k vyvážené a důvěryhodné migrační politice. Cílem návrhu je poskytnout členským státům nezbytné nástroje k zajištění účinného navracení státních příslušníků třetích zemí, kteří nemají zákonné oprávnění k pobytu v Unii, a to s plným využitím příležitostí spolupráce na úrovni EU. Byly by rovněž harmonizovány minimální záruky práv dotčených státních příslušníků třetích zemí, což by podpořilo větší vzájemnou důvěru v návratové systémy členských států. Základní práva navracených osob jsou chráněna prostřednictvím jasných procesních záruk, přičemž je zajištěno, aby rozhodnutí o návratu podléhala přezkumu, včetně práva na odvolání a dodržování zásady nenavracení, přičemž náležitá pozornost je věnována zranitelným osobám bez doprovodu a nejlepšímu zájmu dítěte. Očekává se, že návrh urychlí proces navracení a povede v konečném důsledku k vyššímu počtu návratů.

1.5.3 Závěry vyvozené z podobných zkušeností v minulosti

Od přijetí směrnice o navracení v roce 2008 prošly prostor svobody, bezpečnosti a práva a migrační politika Unie zásadní reformou, jež sahala od zavedení minimálních norem až po posílení soudržnosti a operativní praxe v celé EU. V reakci na to návrh na revizi směrnice o navracení z roku 2018⁵⁷ usiloval o aktualizaci právního rámce a zlepšení účinnosti. Ačkoli však Rada v roce 2019 dosáhla částečného obecného přístupu⁵⁸, interní diskuse v rámci Evropského parlamentu nevedly k dohodnutému postoji⁵⁹ a jednání uvázla po většinu mandátu minulé Komise na mrtvém bodě.

V září 2020 Komise navrhla nový Pakt o migraci a azylu⁶⁰. Jedním z klíčových cílů paktu je vytvoření společného systému EU pro navracení, který zajistí účinné navracení při plném dodržování základních práv. Dne 14. května 2024 byly přijaty právní předpisy paktu. Jedním z klíčových cílů paktu je vytvoření společného systému EU pro navracení, který zajistí účinné navracení při plném dodržování základních práv.

1.5.4 Slučitelnost s víceletým finančním rámcem a možné synergie s dalšími vhodnými nástroji

V říjnu 2024 vyzvala Evropská rada Komisi, aby co nejdříve předložila nový návrh v oblasti navracení.

⁵⁷ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (přepracované znění) (COM(2018) 634 final).

⁵⁸ Rada Evropské unie (2019), Migrační politika: Rada se dohodla na částečném vyjednávacím postoji ke směrnici o navracení, Rada Evropské unie, Brusel, <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2019/06/07/migration-policy-council-agrees-partial-negotiating-position-on-return-directive/>.

⁵⁹ Evropský parlament, návrh přepracovaného znění směrnice o navracení, jízdní řád legislativního vlaku, Evropský parlament, Brusel, <https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-a-new-era-for-european-defence-and-security/file-proposal-for-a-recast-of-the-return-directive>.

⁶⁰ Evropská komise (2020), Pakt o migraci a azylu, Evropská komise, Brusel, https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_cs.

Předložení nového legislativního návrhu o navracení bylo oznámeno v politických směrech předsedkyně von der Leyenové na období 2024–2029.

Návrh navazuje na Pakt o migraci a azylu, který uznal navracení za zásadní součást komplexního přístupu k migraci.

Investice požadované na úrovni EU a členských států jsou slučitelné s víceletým finančním rámcem na období 2021–2027. Investice požadované na úrovni EU a na úrovni členských států jsou způsobilé v rámci Azylového a migračního fondu (AMIF) během víceletého finančního rámce (VFR) na období 2021–2027. Financování po roce 2027 bude součástí vyjednávání o příštím VFR.

1.5.5 Posouzení různých dostupných možností financování, včetně prostoru pro přerozdělení prostředků

V rámci stávajícího VFR lze požadované investice na úrovni členských států pokrýt přerozdělením prostředků v rámci stávajícího programu AMIF. Náklady, které se vztahují na období po roce 2027, jsou orientační a nepředjímají rozpočet, který bude pro iniciativu k dispozici v rámci budoucího VFR. Návrh však rovněž vytvoří synergie s činnostmi agentur Unie, zejména s Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž. V posledních letech došlo k exponenciálnímu růstu poptávky členských států po pomoci agentury Frontex při navracení, což vedlo k ročnímu navýšení rozpočtu nad původně plánovanou úroveň. Vzhledem k tomu, že návrh zavede významné posílení úrovně činnosti agentury Frontex v oblasti navracení, musí být návrh podpořen posílením finančních prostředků a lidských zdrojů. Prostředky potřebné k financování tohoto posílení nebyly naplánovány v rámci přidělu VFR pro agenturu Frontex, neboť se jedná o nový návrh a příslušné částky nebyly v době jeho předložení známy. V případě potřeby se navrhuje posílit rozpočet agentury Frontex na navracení v letech 2025, 2026 a 2027 vnitřním přesunutím zdrojů v rámci rozpočtu agentury Frontex v závislosti na skutečné spotřebě. Financování po roce 2027 bude součástí vyjednávání o příštím VFR.

1.6 Doba trvání návrhu/podnětu a jeho finančního dopadu

☐ Časově omezená doba trvání

- ☐ s platností od [DD.MM.]RRRR do [DD.MM.]RRRR,
- ☐ finanční dopad od RRRR do RRRR u prostředků na závazky a od RRRR do RRRR u prostředků na platby.

☒ Časově neomezená doba trvání

- Provádění s obdobím rozběhu od RRRR do RRRR,
- poté plné fungování.

1.7 Předpokládaný způsob plnění rozpočtu⁶¹

☒ Přímé řízení Komisí

- ☐ prostřednictvím jejích útvarů, včetně jejích zaměstnanců v delegacích Unie,
- ☐ prostřednictvím výkonných agentur.

⁶¹ Vysvětlení způsobů plnění rozpočtu spolu s odkazem na finanční nařízení jsou k dispozici na stránkách BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

☒ **Sdílené řízení** s členskými státy

☒ **Nepřímé řízení**, při kterém jsou úkoly souvisejícími s plněním rozpočtu pověřeny:

- ☐ třetí země nebo subjekty určené těmito zeměmi,
- ☐ mezinárodní organizace a jejich agentury (upřesněte),
- ☐ Evropská investiční banka a Evropský investiční fond,
- ☒ subjekty uvedené v člancích 70 a 71 finančního nařízení,
- ☐ veřejnoprávní subjekty,
- ☐ soukromoprávní subjekty pověřené výkonem veřejné služby v rozsahu, v jakém jim byly poskytnuty dostatečné finanční záruky,
- ☐ soukromoprávní subjekty členského státu pověřené uskutečňováním partnerství veřejného a soukromého sektoru, kterým byly poskytnuty dostatečné finanční záruky,
- ☐ subjekty nebo osoby pověřené prováděním specifických akcí v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky podle hlavy V Smlouvy o Evropské unii a určené v příslušném základním právním aktu,
- ☐ subjekty usazené v členském státě, které se řídí soukromým právem členského státu nebo právem Unie a které mohou být v souladu s odvětvovými pravidly pověřeny vynakládáním finančních prostředků Unie nebo využíváním rozpočtových záruk Unie, pokud jsou tyto subjekty ovládány veřejnoprávními subjekty nebo soukromoprávními subjekty pověřenými výkonem veřejné služby a byly jim poskytnuty dostatečné finanční záruky ve formě společné a nerozdílné odpovědnosti kontrolních subjektů nebo rovnocenné finanční záruky, jež mohou být pro každou akci omezeny na maximální výši podpory Unie.

2. SPRÁVNÍ OPATŘENÍ

2.1 Pravidla pro sledování a podávání zpráv

Upřesněte četnost a podmínky.

Provádění a fungování nařízení bude pravidelně přezkoumáváno a vyhodnocováno prostřednictvím podávání zpráv.

Na základě statistik a informací získaných ze strukturovaných procesů a mechanismů transparentnosti stanovených tímto nařízením by Komise měla provést hodnocení tohoto nařízení do pěti let ode dne jeho vstupu v platnost a poté každých pět let. Komise podá zprávu o zjištěních hodnocení Evropskému parlamentu a Radě.

Financování v rámci přímého a nepřímého řízení bude poskytováno v rámci tematického nástroje AMF, který rovněž spadá do obecného mechanismu monitorování a hodnocení AMF. Budou vytvořeny zjednodušené šablony a pravidla s cílem shromažďovat ukazatele od příjemců grantových dohod a dohod o příspěvcích stejným tempem jako u sdíleného řízení, aby se zajistilo zveřejňování srovnatelných údajů. Bude-li příspěvek Unie poskytován prostřednictvím sdíleného řízení, použijí se tato pravidla: Financování prováděné členskými státy v rámci sdíleného řízení se bude řídit pravidly stanovenými v nařízení (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 (dále jen „nařízení o společných ustanoveních“), v nařízení 2018/2016 (finanční nařízení) a v nařízení (EU) 2021/1147 ze dne 7. července 2021, kterým se zřizuje Azylový, migrační a integrační fond (dále jen „nařízení o AMIF“). V souladu s nařízením o společných ustanoveních již každý členský stát zavedl pro svůj program systém řízení a kontroly s cílem zajistit kvalitu a spolehlivost systému sledování. U režimu sdíleného řízení proto platí jednotný a efektivní rámec pro podávání zpráv, sledování a hodnocení. Členské státy jsou povinny zřídit monitorovací výbor, jehož činnosti se bude moci účastnit Komise jakožto poradce. Monitorovací výbory budou posuzovat všechny otázky, které ovlivňují pokrok programu při dosahování jeho cílů. Pokud jde o fondy v oblasti vnitřních věcí, předkládají členské státy Komisi svou výroční zprávu o výkonnosti, která obsahuje informace o pokroku při provádění programu a při dosahování milníků a cílů. Tyto zprávy by rovněž měly uvádět veškeré otázky, které ovlivňují výkonnost programu, a popsat akce přijaté za účelem jejich vyřešení.

Pokud jde o agenturu Frontex, sledování a podávání zpráv o návrhu se bude řídit zásadami uvedenými v nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž⁶², finančním nařízením⁶³ a bude probíhat v souladu se společným přístupem k decentralizovaným agenturám. Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž musí zejména zaslat každý rok Komisi, Evropskému parlamentu a Radě jednotný programový dokument obsahující víceletý pracovní program a roční pracovní program a plánování zdrojů. V dokumentu jsou stanoveny cíle, očekávané výsledky a ukazatele výkonnosti pro účely sledování plnění cílů a výsledků. Agentura Frontex musí dále předkládat správní radě konsolidovanou výroční zprávu o činnosti. Tato zpráva zahrnuje především informace o plnění cílů a výsledků stanovených v jednotném

⁶² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní stráž a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624.

⁶³ Europol:
https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/decision_of_the_europol_management_board_on_the_adoption_of_the_financial_regulation_applicable_to_europol_.pdf.

programovém dokumentu. Zpráva musí být zaslána také Komisi, Evropskému parlamentu a Radě.

2.2 Systémy řízení a kontroly

2.2.1 *Odůvodnění navrhovaných způsobů plnění rozpočtu, mechanismů provádění financování, způsobů plateb a kontrolní strategie*

Kontrolní strategie bude založena na finančním nařízení a na nařízení o společných ustanoveních. Pokud jde o část prováděnou prostřednictvím přímého a nepřímého řízení v rámci tematického nástroje, bude systém řízení a kontroly vycházet ze zkušeností získaných při provádění stávajícího VFR.

V případě sdíleného řízení vychází nařízení o společných ustanoveních ze strategie řízení a kontroly zavedené pro programové období 2014–2020, ale zavádí některá opatření, jejichž cílem je zjednodušit provádění a snížit kontrolní zátěž na úrovni příjemců i členských států.

Část tohoto návrhu bude realizována z rozpočtu Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž prostřednictvím nepřímého řízení.

V souladu se zásadou řádného finančního řízení se rozpočet Agentury pro pohraniční a pobřežní stráž plní v souladu s účinnou a účelnou vnitřní kontrolou. Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž je proto povinna provádět vhodnou kontrolní strategii koordinovanou mezi příslušnými subjekty zapojenými do kontrolního řetězce.

Pokud jde o kontroly *ex post*, Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž je jako decentralizovaná agentura zejména předmětem:

- interního auditu, který provádí Útvar interního auditu Komise,
- výročních zpráv Evropského účetního dvora, které obsahují prohlášení o věrohodnosti účetnictví a o legalitě a správnosti uskutečněných operací,
- ročního absolutoria udělovaného Evropským parlamentem,
- případných šetření prováděných úřadem OLAF, aby bylo zejména zajištěno, že se zdroje přidělené agenturám využívají správně.

Generální ředitelství pro migraci a vnitřní věci (GŘ HOME) jako partnerské GŘ Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž bude provádět u decentralizovaných agentur svou kontrolní strategii, aby zajistilo spolehlivé předkládání zpráv v rámci své výroční zprávy o činnosti. I když nesou decentralizované agentury plnou odpovědnost za plnění svého rozpočtu, je GŘ HOME odpovědné za pravidelnou platbu ročních příspěvků stanovených rozpočtovými orgány EU.

A konečně, další vrstvu kontroly a odpovědnosti zajišťuje u Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž evropský veřejný ochránce práv.

2.2.2 *Informace o zjištěných rizicích a systémech vnitřní kontroly zřízených k jejich zmírnění*

U sdíleného řízení se obecná rizika související s prováděním stávajících programů týkají jednak nedostatečného čerpání prostředků z fondu ze strany členských států, jednak možných chyb vyplývajících ze složitosti pravidel a nedostatků v systémech řízení a kontroly. Návrh nařízení o společných ustanoveních zjednodušuje regulační rámec na základě harmonizace pravidel a systémů řízení a kontroly jednotlivých

fondů prováděných v rámci sdíleného řízení. Zjednodušuje rovněž požadavky na kontrolu (např. řídicí kontrola na základě rizika, možnost přiměřených kontrolních opatření založených na vnitrostátních postupech a omezení auditních činností z hlediska časového rozvržení a/nebo specifických operací).

Pro rozpočet plněný Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž se vyžaduje zvláštní rámec vnitřní kontroly založený na rámci vnitřní kontroly Evropské komise. V jednotném programovém dokumentu musí být uvedeny informace o systémech vnitřní kontroly, přičemž v konsolidované výroční zprávě o činnosti musí být uvedeny informace o účelnosti a účinnosti systémů vnitřní kontroly, včetně účelnosti a účinnosti posouzení rizik.

Kromě toho na zpracování osobních údajů v agentuře Frontex dohlíží evropský inspektor ochrany údajů a pověřenec pro ochranu osobních údajů v agentuře Frontex (nezávislý pracovník spolupracující přímo se správní radou).

A konečně, GŘ HOME jako partnerské GŘ Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž provádí každoročně prověrku řízení rizik za účelem nalezení a posouzení možných vysokých rizik spojených s operacemi agentur. Rizika posouzená jako kritická jsou každoročně vykazována v plánu řízení GŘ HOME a je k nim přiložen akční plán s uvedením zmírňujících opatření.

Na operativní úrovni byla zjištěna tato rizika:

- napjaté provozní zdroje v důsledku rostoucích operativních potřeb členských států,
- nedostatečná úroveň finančních a lidských zdrojů pro operativní potřeby.

2.2.3 *Odhad a odůvodnění nákladové efektivnosti kontrol (poměr mezi náklady na kontroly a hodnotou souvisejících spravovaných finančních prostředků) a posouzení očekávané míry rizika výskytu chyb (při platbě a při uzávěrce)*

U části ve sdíleném řízení se očekává, že náklady na kontroly se pro členské státy potenciálně zvýší. Očekává se, že ke snížení nákladů na kontroly pro členské státy dojde spolu s přístupem k řízení a kontrolám založeným na rizicích, který je zaveden v návrhu nařízení o společných ustanoveních, společně s posílenou snahou přijmout zjednodušené vykazování nákladů. Komise vykazuje u Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž poměr mezi náklady na kontrolu a hodnotou souvisejících spravovaných finančních prostředků. Výroční zpráva o činnosti GŘ HOME za rok 2023 uvádí 0,08 % pro tento poměr ve vztahu k subjektům pověřeným nepřímým řízením a decentralizovaným agenturám, včetně Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž.

2.3 **Opatření k zamezení podvodů a nesrovnalostí**

GŘ HOME bude i nadále provádět svou strategii proti podvodům v souladu se strategií Komise proti podvodům s cílem zajistit mimo jiné, že jeho interní kontrolní mechanismy zaměřené na boj proti podvodům budou plně v souladu se strategií Komise proti podvodům a že jeho přístup k řízení rizik souvisejících s podvody umožní odhalovat rizika podvodů a přiměřeně reagovat.

Pokud jde o sdílené řízení, členské státy zajistí legalitu a správnost výdajů zahrnutých do účetní závěrky předložené Komisi. V této souvislosti přijmou členské státy veškerá opatření nezbytná k prevenci, odhalování a nápravě nesrovnalostí.

Pokud jde o nepřímé řízení, opatření související s bojem proti podvodům, korupci a dalším nezákonným aktivitám jsou popsána mimo jiné v článku 117 nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž. Agentura Frontex se účastní zejména činností Evropského úřadu pro boj proti podvodům v oblasti zamezení podvodům a neprodleně informuje Komisi o případech možného podvodu a dalších finančních nesrovnalostech – v souladu se svou interní strategií boje proti podvodům.

Dále GŘ HOME jako partnerské GŘ vypracovalo a provádí svou vlastní strategii boje proti podvodům na základě metodiky poskytnuté úřadem OLAF. Do oblasti působnosti této strategie spadají decentralizované agentury, včetně Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÍ DOPAD NÁVRHU/PODNĚTU

3.1 Okruhy víceletého finančního rámce a dotčené výdajové rozpočtové položky

- Stávající rozpočtové položky

V pořadí okruhů víceletého finančního rámce a rozpočtových položek.

Okruh víceletého finančního rámce	Rozpočtová položka	Druh výdaje	Příspěvek			
	Číslo	RP/NRP ⁶⁴	zemí ESVO ⁶⁵	kandidátských zemí a potenciálních kandidátů ⁶⁶	jiných třetích zemí	jiné účelově vázané příjmy
4	10 01 01 00	RP/NRP	NE	NE	NE	NE
4	10 02 01 00	RP/NRP	NE	NE	NE	NE
4	11 10 01 00	RP/NRP	NE	NE	NE	NE

⁶⁴ RP = rozlišené prostředky / NRP = nerozlišené prostředky.

⁶⁵ ESVO: Evropské sdružení volného obchodu.

⁶⁶ Kandidátské země a případně potenciální kandidáti ze západního Balkánu.

3.2 Odhadovaný finanční dopad návrhu na prostředky

3.2.1 Odhadovaný souhrnný dopad na operační prostředky

- ☐ Návrh/podnět nevyžaduje využití operačních prostředků.
- ☒ Návrh/podnět vyžaduje využití operačních prostředků, jak je vysvětleno dále:

3.2.1.1 Prostředky ze schváleného rozpočtu

v milionech EUR (zaokrouhleno na tři desetinná místa)

Okruh víceletého finančního rámce			4				
GŘ HOME			Rok	Rok	Rok	CELKEM VFR 2021–2027	
			2025	2026	2027		
Operační prostředky							
10 02 01 00	Závazky	(1a)	0,000	75,044	122,240	197,284	
	Platby	(2a)	0,000	8,005	8,514	16,519	
Prostředky správní povahy financované z rámce na zvláštní programy							
10 01 01 00		(3)	0,000	0,832	1,610	2,442	
CELKEM prostředky	Závazky	=1a+1b+3	0,000	75,876	123,850	199,726	
pro GŘ HOME	Platby	=2a+2b+3	0,000	8,837	10,124	18,961	

Agentura: Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex)	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	CELKEM 2021–2027
Rozpočtová položka 11 10 01 00 / Příspěvek z rozpočtu EU agentuře	0,148	0,599	1,124	1,871

V případě potřeby se navrhuje posílit rozpočet agentury Frontex na navrácení v letech 2025, 2026 a 2027 vnitřním přesunutím zdrojů v rámci rozpočtu agentury Frontex v závislosti na skutečné spotřebě. Vnitřní přerozdělení prostředků může být kompenzováno snížením finančního krytí následujícího programu AMIF / rozpočtová položka: 10 02 01 00 / v letech: 2025–2027.

			Rok	Rok	Rok	CELKEM VFR 2021–2027
			2025	2026	2027	
Operační prostředky CELKEM (včetně příspěvku decentralizované agentuře)	Závazky	(4)	0,148	75,643	123,364	199,155
	Platby	(5)	0,148	8,604	9,637	18,390
Prostředky správní povahy financované z rámce na zvláštní programy CELKEM		(6)	0,000	0,832	1,610	2,442
CELKEM prostředky z OKRUHU 4	Závazky	=4+6	0,148	76,475	124,974	201,597
víceletého finančního rámce	Platby	=5+6	0,148	9,436	11,247	20,832
CELKEM prostředky z okruhů 1 až 6	Závazky	=4+6	0,148	76,475	124,974	201,597
víceletého finančního rámce (referenční částka)	Platby	=5+6	0,148	9,436	11,247	20,832

Okruh víceletého finančního rámce	7	„Správní výdaje“			
GŘ HOME		Rok	Rok	Rok	CELKEM VFR 2021–2027
		2025	2026	2027	
Lidské zdroje		0,958	1,146	1,334	3,438
Ostatní správní výdaje		0,000	0,000	0,000	0,000

GŘ HOME CELKEM	Prostředky	0,958	1,146	1,334	3,438
CELKEM prostředky z OKRUHU 7 víceletého finančního rámce	(Závazky celkem = platby celkem)	0,958	1,146	1,334	3,438

		Rok	Rok	Rok	CELKEM VFR 2021–2027
		2025	2026	2027	
CELKEM z OKRUHŮ 1 až 7	prostředky				
	Závazky	1,106	77,621	126,308	205,035
	Platby	1,106	10,582	12,581	24,270

3.2.2 Odhadovaný výstup financovaný z operačních prostředků (nevyplňovat v případě decentralizovaných agentur)

Prostředky na závazky v milionech EUR (zaokrouhleno na tři desetinná místa)

Uved'te cíle a výstupy			Rok		Rok		Rok		CELKEM 2021–2027	
			2025		2026		2027			
	VÝSTUPY									
	Druh	Průměrné náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady
SPECIFICKÝ CÍL č. 1 <i>Posílit evropský rozměr řízení navracení, zjednodušit proces navracení a zvýšit jeho účinnost</i>										
– Zavedení společného formuláře pro evropský příkaz k návratu						0,087			0	0,087
– Zavedení standardního formuláře pro žádosti o zpětné převzetí						0,087				0,087
Mezisoučet za specifický cíl č. 1			0	0,000	0	0,174	0	0,000	0	0,174
SPECIFICKÝ CÍL č. 2 <i>Zjednodušit řízení o návratu</i>										
– Zvýšení počtu nucených návratů						17,070		34,140	0	51,210
Mezisoučet za specifický cíl č. 2			0	0,000	0	17,070	0	34,140	0	51,210
SPECIFICKÝ CÍL č. 3 <i>Motivovat navracené osoby ke spolupráci</i>										
– Pobídky k dobrovolným návratům						2,800		5,600	0	8,400
– Zajišťovací kapacita						55,000		82,500	0	137,500
Mezisoučet za specifický cíl č. 3			0	0,000	0	57,800	0	88,100	0	145,900
CELKEM			0	0,000	0	75,044	0	122,240	0	197,284

3.2.3 Odhadovaný souhrnný dopad na správní prostředky

- ☐ Návrh/podnět nevyžaduje využití prostředků správní povahy.
- ☒ Návrh/podnět vyžaduje využití prostředků správní povahy, jak je vysvětleno dále:

3.2.3.1 Prostředky ze schváleného rozpočtu

SCHVÁLENÉ PROSTŘEDKY	Rok	Rok	Rok	CELKEM 2021–2027
	2025	2026	2027	
OKRUH 7				
Lidské zdroje	0,958	1,146	1,334	3,438
Ostatní správní výdaje	0,000	0,000	0,000	0,000
Mezisoučet za OKRUH 7	0,958	1,146	1,334	3,438
Mimo OKRUH 7				
Lidské zdroje	0,000	0,805	1,610	2,415
Ostatní výdaje správní povahy	0,000	0,027	0,000	0,027
Mezisoučet mimo OKRUH 7	0,000	0,832	1,610	2,442
CELKEM	0,958	1,978	2,944	5,880

Potřebné prostředky na oblast lidských zdrojů a na ostatní výdaje správní povahy budou pokryty z prostředků GR, které jsou již vyčleněny na řízení akce a/nebo byly vnitřně přerozděleny v rámci GR a případně doplněny z dodatečného přidělu, který lze řídicímu GR poskytnout v rámci ročního přidělování a s ohledem na rozpočtová omezení.

3.2.4 Odhadované potřeby v oblasti lidských zdrojů

- ☐ Návrh/podnět nevyžaduje využití lidských zdrojů.
- ☒ Návrh/podnět vyžaduje využití lidských zdrojů, jak je vysvětleno dále:

3.2.4.1 Financované ze schváleného rozpočtu

Odhad vyjádřete v přepočtu na plné pracovní úvazky (FTE)⁶⁷

SCHVÁLENÉ PROSTŘEDKY	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027
• Pracovní místa podle plánu pracovních míst (místa úředníků a dočasných zaměstnanců)			
20 01 02 01 (v ústředí a v zastoupeních Komise)	4	5	6
20 01 02 03 (při delegacích EU)	0	0	0
01 01 01 01 (v nepřímém výzkumu)	0	0	0
01 01 01 11 (v přímém výzkumu)	0	0	0
Jiné rozpočtové položky (upřesněte)	0	0	0
• Externí zaměstnanci (v přepočtu na plné pracovní úvazky)			
20 02 01 (SZ, VNO z celkového rámce)	2	2	2

⁶⁷ Pod tabulkou prosím upřesněte, kolik plných pracovních úvazků v rámci uvedeného počtu je již přiděleno na řízení akce a/nebo může být přerozděleno v rámci vašeho GR a jaké jsou vaše čisté potřeby.

20 02 03 (SZ, MZ, VNO a MOD při delegacích EU)		0	0	0
Položka administrativní podpory [XX.01.YY.YY]	– v ústředí	0	0	0
	– při delegacích EU	0	5	10
01 01 01 02 (SZ, VNO v nepřímém výzkumu)		0	0	0
01 01 01 12 (SZ, VNO v přímém výzkumu)		0	0	0
Jiné rozpočtové položky (upřesněte) – okruh 7		0	0	0
Jiné rozpočtové položky (upřesněte) – mimo okruh 7		0	0	0
CELKEM		6	12	18

Lidské zdroje nezbytné pro tuto iniciativu tvoří 6 úředníků AD a 12 externích zaměstnanců (10 SZ a 2 vyslaní národní odborníci).

V současné době má GŘ HOME na tomto legislativním návrhu v oblasti navracení 4 úředníky AD a 2 externí pracovníky (v přepočtu na plné pracovní úvazky). Jak již bylo uvedeno a vysvětleno v návrhu rozpočtu na rok 2026, který předložilo GŘ HOME, jsou zapotřebí tři další úředníci AD, aby bylo možné pokračovat v jednáních a v provádění této nové iniciativy a budoucího nového ekosystému pro digitalizaci procesu navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění. Ze tří úředníků AD požadovaných v návrhu rozpočtu na rok 2026 jsou 2 úředníci AD zapotřebí pro podporu jednání/přípravy před vstupem nařízení v platnost a vypracovávání prováděcích aktů/aktů v přenesené pravomoci. Tato místa byla zmíněna v legislativním finančním a digitálním výkaze stávajícího návrhu. GŘ HOME ve svém podání objasnilo, proč interní přesun zaměstnanců není v současné době proveditelný (GŘ HOME jej již v rámci možností využilo ke sladění priorit se zajištěním nezbytného personálu v jiných oblastech činnosti). Tento návrh rovněž vyžaduje, aby při delegacích EU ve třetích zemích bylo umístěno 10 dočasných zaměstnanců, jež nelze převést v rámci GŘ HOME a kteří musí být přiděleni GŘ HOME nad rámec ročního přidělu.

Zaměstnanci potřební k provedení návrhu (v přepočtu na plné pracovní úvazky):

	Současní zaměstnanci, kteří jsou k dispozici v útvech Komise	Dodateční zaměstnanci*			
		Má být financováno z okruhu 7 nebo v rámci výzkumu	Má být financováno z položky BA	Má být financováno z poplatků	Výjimečně z fondu Komise pro přesuny na základě pokynů řídicí rady*
Pracovní místa podle plánu pracovních míst	4		Nepoužije se		2
Externí zaměstnanci (SZ, VNO, ZAP)	2		10 SZ		

Popis úkolů:

Úředníci a dočasní zaměstnanci	– 2 zaměstnanci: Podpora jednání o legislativním návrhu v Evropském parlamentu a Radě – 1 zaměstnanec: Vypracování aktů v přenesené pravomoci a prováděcích aktů + jednání – 2 zaměstnanci: Podpora členských států a agentury Frontex při provádění – 1 zaměstnanec: Vypracování příručky
Externí zaměstnanci	– 1 vyslaný národní odborník: Podpora jednání o legislativním návrhu v Evropském parlamentu a Radě – 1 vyslaný národní odborník: Vypracování aktů v přenesené pravomoci a prováděcích aktů + jednání, vypracování příručky a podpora členských států a agentury Frontex při provádění – 10 smluvních zaměstnanců: Podpora členských států a agentury Frontex při provádění zpětného přebírání ve třetích zemích

3.2.5 Odhadovaný dopad na investice související s digitálními technologiemi

Povinná opatření: do níže uvedené tabulky by měl být zahrnut nejlepší odhad investic souvisejících s digitálními technologiemi, které návrh/podnět vyžaduje.

Pokud je to pro realizaci návrhu/podnětu nutné, měly by být prostředky z okruhu 7 výjimečně uvedeny v určeném řádku.

Prostředky z okruhů 1–6 by měly být vykázány jako „výdaje politiky v oblasti informačních technologií na operační programy“. Tyto výdaje se týkají provozního rozpočtu, který bude použit na opětovné použití / nákup / vývoj IT platforem/nástrojů přímo souvisejících s prováděním iniciativy a s nimi spojených investic (např. licence, studie, ukládání dat atd.). Informace uvedené v této tabulce by měly být v souladu s údaji uvedenými v oddíle 4 „Digitální rozměr“.

CELKEM prostředky na digitální oblast a IT	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	CELKE M VFR na období 2021– 2027
OKRUH 7					
Výdaje na informační technologie (podnikové)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mezisoučet za OKRUH 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mimo OKRUH 7					
Výdaje politiky v oblasti informačních technologií na operační programy	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mezisoučet mimo OKRUH 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
CELKEM	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6 Slučitelnost se stávajícím víceletým finančním rámcem

Návrh/podnět:

- ☐ může být v plném rozsahu financován přerozdělením prostředků v rámci příslušného okruhu víceletého finančního rámce (VFR).

Náklady kryté z fondu AMIF a rozpočtu agentury Frontex budou financovány v rámci stávajícího VFR.

- ☐ vyžaduje použití nepřiděleného rozpětí v rámci příslušného okruhu VFR a/nebo použití zvláštních nástrojů definovaných v nařízení o VFR.

Upřesněte, co se požaduje, příslušné okruhy a rozpočtové položky, odpovídající částky a navrhované nástroje, které mají být použity.

- ☐ vyžaduje revizi VFR.

Upřesněte, co se požaduje, příslušné okruhy a rozpočtové položky a odpovídající částky.

3.2.7 Příspěvky třetích stran

Návrh/podnět:

- ☐ nepočítá se spolufinancováním od třetích stran.

- ☐ počítá se spolufinancováním od třetích stran podle následujícího odhadu:

prostředky v milionech EUR (zaokrouhleno na tři desetinná místa)

	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Celkem
Upřesněte spolufinancující subjekt					
Spolufinancované prostředky CELKEM					

3.2.8 Odhadované lidské zdroje a využití potřebných prostředků v decentralizované agentuře

Požadavky na zaměstnance (v přepočtu na plné pracovní úvazky)

Agentura: Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex)	Rok	Rok	Rok
	2025	2026	2027
Dočasní zaměstnanci (třídy AD)	2	4	7
Dočasní zaměstnanci (třídy AST)	0	1	1
<i>Mezisoučet dočasní zaměstnanci (AD + AST)</i>	2	5	8
Smluvní zaměstnanci	0	1	1
Vyslání národní odborníci	0	1	2
<i>Mezisoučet (smluvní zaměstnanci + vyslání národní odborníci)</i>	0	2	3
Zaměstnanci CELKEM	2	7	11

Prostředky kryté příspěvkem z rozpočtu EU v milionech EUR (zaokrouhleno na tři desetinná místa)

Agentura: Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex)	Rok	Rok	Rok	CELKEM 2021–2027
	2025	2026	2027	
Hlava 1: Výdaje na zaměstnance	0,148	0,599	1,124	1,871
Hlava 2: Výdaje na infrastrukturu a provozní výdaje				0,000
Hlava 3: Operační výdaje				0,000
Prostředky kryté z rozpočtu EU CELKEM	0,148	0,599	1,124	1,871

Přehled/souhrn lidských zdrojů a prostředků (v milionech EUR) potřebných v rámci návrhu/podnětu v decentralizované agentuře

Agentura: Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex)	Rok	Rok	Rok	CELKEM 2021–2027
	2025	2026	2027	
Dočasní zaměstnanci (AD+AST)	2	5	8	
Smluvní zaměstnanci	0	1	1	
Vyslání národní odborníci	0	1	2	
Zaměstnanci celkem	2	7	11	
Prostředky kryté z rozpočtu EU	0,148	0,599	1,124	1,871
Prostředky kryté z poplatků	0,000	0,000	0,000	0,000

Spolufinancované prostředky (v příslušných případech)	0,000	0,000	0,000	0,000
CELKEM prostředky	0,148	0,599	1,124	1,871

V případě potřeby se navrhuje posílit rozpočet agentury Frontex na navracení v letech 2025, 2026 a 2027 vnitřním přesunutím zdrojů v rámci rozpočtu agentury Frontex v závislosti na skutečné spotřebě. Financování po roce 2027 bude součástí vyjednávání o příštím VFR.

3.3 Odhadovaný dopad na příjmy

- ☐ Návrh/podnět nemá žádný finanční dopad na příjmy.
- ☐ Návrh/podnět má tento finanční dopad:
 - ☐ na vlastní zdroje
 - ☐ na jiné příjmy
 - ☐ uveďte, zda je příjem účelově vázán na výdajové položky

v milionech EUR (zaokrouhleno na tři desetinná místa)

Příjmová rozpočtová položka:	Prostředky dostupné v běžném rozpočtovém roce	Dopad návrhu/podnětu ⁶⁸			
		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027
Článek					

U účelově vázaných příjmů upřesněte dotčené výdajové rozpočtové položky.

[...]

Jiné poznámky (např. způsob/vzorec výpočtu dopadu na příjmy nebo jiné údaje).

[...]

4. DIGITÁLNÍ ROZMĚR

4.1 Požadavky digitálního významu

Tato iniciativa úzce souvisí s další samostatnou nadcházející iniciativou týkající se digitalizace řízení případů v oblasti navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění (nový společný přístup k navracení). Tato samostatná nadcházející iniciativa se bude důkladně zabývat digitalizací procesů zavedených touto iniciativou.

Odkaz na požadavek	Popis požadavku	Subjekty, kterých se požadavek týká nebo které jsou jím dotčeny	Postupy na vysoké úrovni	Kategorie

⁶⁸ Pokud jde o tradiční vlastní zdroje (cla, dávky z cukru), je třeba uvést čisté částky, tj. hrubé částky po odečtení 20 % nákladů na výběr.

Čl. 42 odst. 1 písm. d)	Společný systém Unie pro navrácení musí zahrnovat digitální systémy pro řízení navrácení, zpětného přebírání a opětovného začlenění státních příslušníků třetích zemí.	Členské státy	Zavedení digitálních systémů	Digitální řešení
Čl. 7 odst. 7	Povinnost zpřístupnit v Schengenském informačním systému evropský příkaz k návratu obsahující hlavní prvky rozhodnutí o návratu.	Členské státy	Zaznamenávání údajů	Údaje
Čl. 21 odst. 5	Členské státy buď musí ve vnitrostátním právu stanovit způsob komunikace se státními příslušníky třetích zemí a okamžik, kdy se má za to, že státní příslušník třetí země sdělení obdržel a že mu bylo sdělení oznámeno, nebo pro účely takové komunikace využívají digitální systém vyvinutý a/nebo podporovaný EU.	Členské státy	Oznámení	Údaje
Čl. 36 odst. 4	Informace o výsledku žádosti o potvrzení státní příslušnosti a obdržení cestovní doklad musí dotčený příslušný orgán nahrát do Schengenského informačního systému. Tyto informace a cestovní doklad musí být na požádání zpřístupněny příslušným orgánům ostatních členských států.	Členské státy	Zaznamenávání údajů	Údaje

4.2 Údaje

Druh údajů	Odkaz na požadavek	Norma a/nebo specifikace (v příslušných případech)
Údaje nezbytné pro uplatňování této iniciativy, jejímž cílem je vytvořit společný systém EU pro	Čl. 42 odst. 1 písm. d)	Nepoužije se

navracení státních příslušníků třetích zemí neoprávněně pobývajících v EU.		
Společný formulář pro navracení obsahující hlavní prvky rozhodnutí o návratu (evropský příkaz k návratu).	Čl. 7 odst. 7	Nepoužije se
Údaje sdělované mezi příslušnými orgány a státními příslušníky třetích zemí.	Čl. 21 odst. 5	Nepoužije se
Informace o výsledku žádosti o potvrzení státní příslušnosti a cestovní doklad.	Čl. 36 odst. 4	Nepoužije se

Soulad s Evropskou strategií pro data

Vzhledem k druhu zpracovávaných údajů a skutečnosti, že tyto údaje budou zpracovávány pro velmi specifické účely, má navrhovaná iniciativa velmi omezený význam pro cíl dosažení skutečného jednotného trhu s daty, který je základním cílem Evropské strategie pro data.

Soulad s Evropskou strategií pro data

Vzhledem k druhu zpracovávaných údajů a skutečnosti, že tyto údaje budou zpracovávány pro velmi specifické účely, má navrhovaná iniciativa velmi omezený význam pro cíl dosažení skutečného jednotného trhu s daty, který je základním cílem Evropské strategie pro data.

Soulad zásadou „pouze jednou“

Zásada „pouze jednou“ bude zvážena v rámci samostatné iniciativy týkající se digitalizace řízení případů v oblasti navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění. Tato samostatná iniciativa se bude zabývat otázkou automatizace vypracovávání spolehlivých a podrobných statistik s cílem zlepšit tvorbu politik. Bude rovněž řešit otázku interoperability stávajících a budoucích digitálních systémů v oblasti navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění.

Toky údajů

Druh údajů	Odkaz na požadavek (požadavky)	Subjekt poskytující údaje	Subjekt přijímající údaje	Podnět pro výměnu údajů	Četnost (v příslušných případech)
Údaje nezbytné pro uplatňování této iniciativy, jejímž cílem je vytvořit společný systém Unie pro navracení státních příslušníků	Čl. 42 odst. 1 písm. d)	Členské státy	Členské státy	Povinnost dodržovat procesní požadavky	Nepoužije se

třetích zemí neoprávněně pobývajících v EU.					
Společný formulář pro navrácení obsahující hlavní prvky rozhodnutí o návratu (evropský příkaz k návratu).	Čl. 7 odst. 7	Členské státy prostřednictvím Schengenského informačního systému.	Členské státy prostřednictvím Schengenského informačního systému.	Povinnost dodržovat procesní požadavky	Nepoužije se
Údaje sdělované mezi příslušnými orgány a státními příslušníky třetích zemí.	Čl. 21 odst. 5	Členské státy	Státní příslušníci třetích zemí	Potřeba komunikovat se státními příslušníky třetích zemí	Nepoužije se
Informace o výsledku žádosti o potvrzení státní příslušnosti a cestovní doklad.	Čl. 36 odst. 4	Členské státy prostřednictvím Schengenského informačního systému.	Členské státy prostřednictvím Schengenského informačního systému.	Povinnost dodržovat procesní požadavky	Nepoužije se

4.3 Digitální řešení

Digitální řešení	Odkaz na požadavek (požadavky)	Hlavní povinné funkce	Odpovědný subjekt	Jak je zajištěna přístupnost ?	Jak je zohledněna opětovná použitelnost ?	Použití technologií umělé inteligence (v příslušných případech)
Digitální systémy pro řízení navrácení, zpětného přebírání a opětovného začlenění státních příslušníků třetích zemí.	Čl. 42 odst. 1 písm. d)	Tyto systémy by měly řídit navrácení, zpětné přebírání a opětovné začlenění státních příslušníků třetích zemí.	Členské státy	Tyto systémy by měly být přístupné příslušným orgánům členských států.	Sdílení a opětovné použití údajů bude podrobně popsáno v samostatné iniciativě týkající se digitalizace řízení případů v oblasti navrácení, zpětného přebírání a opětovného začlenění.	Nepoužije se

Digitální systémy pro řízení navrácení, zpětného přebírání a opětovného začlenění státních příslušníků třetích zemí.

Digitální a/nebo odvětvová politika (v příslušných případech)	Vysvětlení způsobu, jakým je dosaženo souladu
<i>Akt o umělé inteligenci</i>	Nepoužije se – v příslušných případech bude vysvětlení uvedeno v samostatné iniciativě týkající se digitalizace řízení případů v oblasti navrácení, zpětného přebírání a opětovného začlenění.
<i>Rámec EU pro kybernetickou bezpečnost</i>	Nepoužije se – v příslušných případech bude vysvětlení uvedeno v samostatné iniciativě týkající se digitalizace řízení případů v oblasti navrácení, zpětného přebírání a opětovného začlenění.

<i>eIDAS</i>	Nepoužije se – v příslušných případech bude vysvětlení uvedeno v samostatné iniciativě týkající se digitalizace řízení případů v oblasti navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění.
<i>Jednotná digitální brána a IMI</i>	Nepoužije se – v příslušných případech bude vysvětlení uvedeno v samostatné iniciativě týkající se digitalizace řízení případů v oblasti navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění.
<i>Jiné</i>	Nepoužije se – v příslušných případech bude vysvětlení uvedeno v samostatné iniciativě týkající se digitalizace řízení případů v oblasti navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění.

4.4 Posouzení interoperability

Digitální veřejná služba nebo kategorie digitálních veřejných služeb	Popis	Odkaz na požadavek (požadavky)	Řešení pro Interoperabilní Evropu (nepoužije se)	Jiná řešení interoperability
Imigrační orgány	Příslušné orgány odpovědné za prosazování pravidel pro navracení.	Čl. 42 odst. 1 písm. d), čl. 7 odst. 7, čl. 21 odst. 5, čl. 36 odst. 4.	Nepoužije se	Interoperabilita digitálního systému řízení případů uvedeného v této iniciativě bude podrobně popsána v samostatné iniciativě týkající se digitalizace řízení případů v oblasti navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění.

Digitální veřejná služba #1: Digitální systémy pro řízení navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění státních příslušníků třetích zemí.

Posouzení	Opatření	Případné zbývající překážky (v příslušných případech)
Soulad se stávajícími	Nepoužije se	Nepoužije se

digitálními a odvětvovými politikami. Interoperabilita digitálního systému řízení případů uvedeného v této iniciativě bude řešena v samostatné iniciativě týkající se digitalizace v oblasti navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění.		
Organizační opatření pro bezproblémové přeshraniční poskytování digitálních veřejných služeb. Správa digitálního systému řízení případů uvedeného v této iniciativě bude řešena v samostatné iniciativě týkající se digitalizace v oblasti navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění.	Nepoužije se	Nepoužije se
Opatření přijatá k zajištění společného porozumění údajům. Sdílení a opětovné použití údajů zpracovávaných v rámci digitálního systému řízení případů uvedeného v této iniciativě bude řešeno v samostatné iniciativě týkající se digitalizace v oblasti navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění.	Nepoužije se	Nepoužije se
Používání společně dohodnutých otevřených technických specifikací a norem.	Nepoužije se	Nepoužije se

4.5 Opatření na podporu digitálního provádění

Úloha Komise a jiných subjektů (např. agentur EU) bude řešena v samostatné iniciativě týkající se digitalizace v oblasti navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění.